

T.C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

KEMAN EĞİTİMİNDE SESLENDİRİCİLİK/YORUMCULUK
ÖZELLİKLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK
ÇALIŞMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

108963

EBRU ŞEN

108863

Danışman
Doç. Atilla SAĞLAM

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

BURSA - 2001

ÖNSÖZ

Çağdaş yaklaşımların, her alanda olduğu gibi eğitim alanında da egemen olduğu günümüzde, çağdaş bireylerin ve toplumların yetiştirilmesinin bir amaç haline aldığı görülmektedir. Müzik eğitimi de bu doğrultuda geliştirilmesi düşünülen sanat eğitiminin alt alanlarından birini oluşturmaktadır.

Müzik sanatının ifade edilmesinde ve müzik eserlerinin dinleyiciye ulaştırılmasında en büyük görevin seslendiricilere/yorumculara düştüğü bilinmektedir. Seslendirme/yorum kavramları ise çalgı eğitimi ile kazanılan ve geliştirilen davranışlardır.

Müzik eğitimin gerçekleştirilmesinde destekleyici ve tamamlayıcı bir rol üstlenen çalgı eğitimi, müzik öğretmeni yetiştirme amacı ile kurulmuş ve bu doğrultuda çalışmalarını sürdürmekte olan üniversitelere bağlı müzik eğitimi anabilim dallarının da en önemsenen derslerinden birini oluşturmaktadır.

Bu araştırmada, UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nda gerçekleştirilmekte olan çalgı eğitimi sürecinde seslendirme/yorum özelliklerinin başlangıç aşamasından itibaren programlarda ve derslerde ele alınıp alınmadığının ve bu özelliklerin kazandırılmasına yönelik çalışmaların ne derecede yapıldığının belirlenerek, var olan sorunların çözümüne yönelik öneriler getirilmeye çalışılmıştır.

Ebru ŞEN

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	II
İÇİNDEKİLER.....	III
TABLolar LİSTESİ.....	V
SİMGELER ve KISALTMALAR.....	XIV
1. BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
2. BÖLÜM: BULGULAR ve YORUMLAR.....	15
2.1. Keman Öğretim Elemanlarına Uygulanan Anketlerden Elde Edilen Bulgular ve Yorumları.....	15
2.1.1. Keman Öğretim Elemanlarının I.-II. Yarıyıl Keman Öğretim Programına Yönelik Görüşleri.....	15
2.1.2. Keman Öğretim Elemanlarının, I.-II. Yarıyıl Keman Öğrencilerinin Keman Dersiyle İlgili Tutumlarına Yönelik Görüşleri.....	18
2.1.3. Keman Öğretim Elemanlarının, Keman Metodları İle İlgili Görüşleri.....	20
2.1.4. Keman Öğretim Elemanlarının, I.-II. Yarıyıl Keman Öğrencilerinin Seslendiricilik/Yorumculuk Özelliklerinin Geliştirilmesinde, Kullandıkları Metodları Değerlendirmelerine Yönelik Bulgular.....	23
2.1.5. Keman Öğretim Elemanlarının, Keman Eğitimi İle İlgili Düzenlenen Sınıf İçi ve Bölüm Etkinliklerine Yönelik Görüşleri.....	29
2.2. I.-II. Yarıyıl Keman Öğrencilerine Uygulanan Anketlerden Elde Edilen Bulgular ve Yorumları.....	33
2.3. I.-II. Yarıyıl Keman Öğrencilerine Uygulanan Anketlerden Elde Edilen Bulgular ve Yorumları ile Gözlemlerden Elde Edilen Bulgular ve Yorumlarının Karşılaştırılması.....	42
2.4. Doküman İncelemesi Sonucunda Ortaya Çıkan Bulgular ve Yorumları.....	72
2.4.1. Metodların İncelenmesi.....	72
2.4.2. Eserlerin İncelenmesi.....	81
2.4.3. I.-II. Yarıyıl Keman Öğretim Programının Değerlendirilmesi.....	85

2.4.4. UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nın Mayıs Ayına Ait Etkinlik Programının Değerlendirilmesi.....	87
2.4.5. UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'ndaki Dinleme Olanakları.....	88
3. BÖLÜM: SONUÇLAR ve ÖNERİLER.....	89
KAYNAKÇA.....	99
EKLER.....	101

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 2.1.1.1. Keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman eğitiminde uyguladıkları çalışmaları planlama şekilleri.....	15
Tablo 2.1.1.2. Keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmaları gerekli bulma ve destekleme dereceleri.....	16
Tablo 2.1.1.3. Keman öğretim elemanlarının, anabilim dalında hazırlanmış olan I.-II. yarıyıl keman öğretim programını, öğrencilerin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine uygun nitelikte bulma dereceleri.....	17
Tablo 2.1.2.1. Keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerini derslerde ilgili ve istekli bulma dereceleri.....	18
Tablo 2.1.2.2. Keman öğretim elemanlarının, derslerde planladıkları çalışmaları uygularken öğrencilerden kaynaklanan zorluklarla karşılaşma dereceleri.....	18
Tablo 2.1.2.3. Keman öğretim elemanlarının, derslerde öğrencilerden kaynaklanan zorluklarla karşılaşma nedenleri.....	19
Tablo 2.1.3.1. Keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman eğitiminde kullandıkları metodlar.....	20
Tablo 2.1.3.2. Keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman eğitiminde kullandıkları metod/metodları tercih etme nedenleri.....	21
Tablo 2.1.3.3. Keman öğretim elemanlarının, kullandıkları metod/metodları I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine uygun nitelikte bulma dereceleri.....	22

Tablo 2.1.4.1. Keman öğretim elemanlarının, kullandıkları metodlarda hız terimlerinin kavranmasına yönelik işaretlemeleri sayıca yeterli bulma dereceleri.....	23
Tablo 2.1.4.2. Keman öğretim elemanlarının, kullandıkları metodlarda tempo değişikliklerine yönelik işaretlemeleri sayıca yeterli bulma dereceleri.....	24
Tablo 2.1.4.3. Keman öğretim elemanlarının, kullandıkları metodlarda ifade terimlerinin (dolce, espressivo, cantabile, vb.) kavranmasına yönelik işaretlemeleri sayıca yeterli bulma dereceleri.....	25
Tablo 2.1.4.4. Keman öğretim elemanlarının, kullandıkları metodlarda gürlük terimlerinin kavranmasına yönelik işaretlemeleri sayıca yeterli bulma dereceleri.....	26
Tablo 2.1.4.5. Keman öğretim elemanlarının, kullandıkları metodlarda seslendirme tekniklerinin kavranmasına yönelik çalışmaları yeterli bulma dereceleri.....	27
Tablo 2.1.4.6. Keman öğretim elemanlarının, kullandıkları metodlarda yayın farklı bölümlerinin kullanılmasına yönelik çalışmaları yeterli bulma dereceleri.....	28
Tablo 2.1.5.1. Keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine çalıştırdıkları eserlerin var olan ses kayıtlarını dinletme olanağı bulabilme dereceleri.....	29
Tablo 2.1.5.2. Keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin çalıştıkları eserleri piyano eşliği ile de seslendirmelerini sağlama dereceleri.....	30

Tablo 2.1.5.3. Keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde katkı sağlayacağı düşünülen, anabilim dalının düzenlemiş olduğu etkinlikleri yeterli bulma dereceleri.....	30
Tablo 2.1.5.4. Keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde yapılmasını gerekli gördükleri çalışmalar.....	31
Tablo 2.2.1. Keman öğrencilerinin mezun oldukları lise türlerine göre dağılımları.....	33
Tablo 2.2.2. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, bireysel çalgı eğitimi içerisinde yer alan keman eğitimi dersini ne şekilde seçtikleri.....	33
Tablo 2.2.3. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin keman çalmaya ilgili ve istekli olma durumları.....	34
Tablo 2.2.4. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin haftalık keman eğitimi ders saatlerini yeterli bulma dereceleri.....	35
Tablo 2.2.5. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin kendilerine ait kemanlarının olup olmama durumları.....	35
Tablo 2.2.6. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, lisans eğitiminden sonra kemana kullanmak istedikleri alana yönelik tercihleri.....	36
Tablo 2.2.7. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, anabilim dalında verilen keman eğitiminin düzeyini, seçmiş oldukları alanda kullanmak üzere yeterli bulma dereceleri.....	38
Tablo 2.2.8. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, çalıştıkları eserleri piyano eşliği ile de seslendirme dereceleri.....	38

Tablo 2.2.9.	I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, düzenlenen konser etkinliklerinde yer almaları için keman öğretim elemanları tarafından desteklenme ve yönlendirilme dereceleri.....	39
Tablo 2.2.10.	I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, buldukları şehirde ya da anabilim dalında düzenlenen konser etkinliklerini izleme dereceleri.....	40
Tablo 2.2.11.	I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, keman eserlerinin ses kayıtlarını kendilerine ait kaset/CD/plak arşivlerinden, arkadaşlarından, çevrelerinden vb. bulup yararlanma dereceleri.....	41
Tablo 2.3.1a.	I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının derslerde sağ ve sol el arasındaki ritimsel uyuma dikkat çekme dereceleri.....	42
Tablo 2.3.1b.	Keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman eğitimi derslerinde, sağ ve sol el arasındaki ritimsel uyuma dikkat çekme dereceleri.....	43
Tablo 2.3.2a.	I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, notaların doğru tartımda seslendirilmesine dikkat çekme dereceleri.....	44
Tablo 2.3.2b.	Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, notaların doğru tartımda seslendirilmesine dikkat çekme dereceleri.....	45
Tablo 2.3.3a.	I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerin tempolarının korunmasına önem verme dereceleri.....	46

Tablo 2.3.3b.	Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerin tempolarının korunmasına önem verme dereceleri.....	47
Tablo 2.3.4a.	I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki tempo değişikliklerine (rit., a tempo, ♩ , vb.) dikkat çekme dereceleri.....	48
Tablo 2.3.4b.	Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki tempo değişikliklerine (rit., a tempo, ♩ , vb.) dikkat çekme dereceleri.....	49
Tablo 2.3.5a.	I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki ifade terimlerine (dolce, espressivo, cantabile, vb.) dikkat çekme dereceleri.....	50
Tablo 2.3.5b.	Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki ifade terimlerine (dolce, espressivo, cantabile, vb.) dikkat çekme dereceleri.....	51
Tablo 2.3.6a.	I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki ifade terimlerini açıklarken kullandıkları yöntemler.....	52
Tablo 2.3.6b.	Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki ifade terimlerini açıklama yöntemleri.....	53
Tablo 2.3.7a.	I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki gürlük terimlerine (f, mf, p, vb.) dikkat çekme dereceleri.....	54
Tablo 2.3.7b.	Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan eserlerdeki gürlük terimlerine (f, mf, p, vb.) dikkat çekme dereceleri.....	54

Tablo 2.3.8a.	I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki gürlük terimlerini açıklama yöntemleri.....	56
Tablo 2.3.8b.	Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki gürlük terimlerini açıklama yöntemleri.....	56
Tablo 2.3.9a.	I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, farklı seslendirme tekniklerini (detache, staccato, legato, vb.) kullandırma dereceleri.....	57
Tablo 2.3.9b.	Keman öğretim elemanlarının, çalışılan gam ya da etüdlerde, farklı seslendirme tekniklerini (detache, legato, staccato, vb.) kullandırma dereceleri.....	58
Tablo 2.3.10a.	I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, yayın farklı bölümlerindeki çalışmalara yer verme dereceleri.....	59
Tablo 2.3.10b.	Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, yayın farklı bölümlerindeki çalışmalara yer verme dereceleri.....	60
Tablo 2.3.11a.	I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, yay basıncına dikkat çekme dereceleri.....	61
Tablo 2.3.11b.	Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, yay basıncına dikkat çekme dereceleri.....	62
Tablo 2.3.12a.	I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, seslerin temiz olmasına dikkat çekme dereceleri.....	63

Tablo 2.3.12b. Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, seslerin temiz olmasına dikkat çekme dereceleri.....	63
Tablo 2.3.13a. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerdeki tel değişikliklerinde ve pozisyon geçişlerinde seslerin temiz olmasına dikkat çekme dereceleri.....	64
Tablo 2.3.13b. Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerdeki tel değişikliklerinde ve pozisyon geçişlerinde seslerin temiz olmasına dikkat çekme dereceleri.....	65
Tablo 2.3.14a. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanları ile kendilerinin, derslerde çalışılan eserlerin bestecisi ve dönem özellikleri hakkında (üslûp/tarz/biçem açısından) bilgi alışverişinde bulunma dereceleri.....	66
Tablo 2.3.14b. Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan eserlerin bestecisi ve dönemi hakkında (üslûp/tarz/biçem açısından) bilgi verme dereceleri.....	67
Tablo 2.3.15a. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanları ile kendilerinin, derslerde çalışılan eserlerin biçim/form (konçerto, sonat, süit, vb.) özellikleri hakkında bilgi alışverişinde bulunma ve çözümlleme yapma dereceleri.....	68
Tablo 2.3.15b. Keman öğretim elemanları ile I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, derslerde çalışılan eserlerin biçim/form (sonat, konçerto, süit, vb.) özellikleri hakkında bilgi alışverişinde bulunma ve çözümlleme yapma dereceleri.....	69

Tablo 2.3.16a. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanları ile kendilerinin, derslerde çalışılan eserlerin armonik çözümlmelerini yapma dereceleri.....	70
Tablo 2.3.16b. Keman öğretim elemanları ile I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, derslerde çalışılan eserlerin armonik çözümlmelerini yapma dereceleri.....	71
Tablo 2.4.1.1. I.-II. yarıyıl keman eğitimi derslerinde yapılan 10 haftalık gözlemler süresince, keman öğrencilerinin çalışmış oldukları etüdlerin metotlara göre dağılımı.....	72
Tablo 2.4.1.2. "Ömer Can I" metodunda yer alan hız terimlerinin sayısal dağılımı.....	73
Tablo 2.4.1.3. "Ömer Can I" metodunda yer alan tempo değişikliklerinin sayısal dağılımı.....	74
Tablo 2.4.1.4. "Ömer Can I" metodunda yer alan ifade terimlerinin sayısal dağılımı.....	75
Tablo 2.4.1.5. "Ömer Can I" metodunda yer alan gürlük terimlerinin sayısal dağılımı.....	76
Tablo 2.4.1.6. "Ömer Can II" metodunda yer alan hız terimlerinin sayısal dağılımı.....	77
Tablo 2.4.1.7. "Ömer Can II" metodunda yer alan tempo değişikliklerinin sayısal dağılımı.....	78
Tablo 2.4.1.8. "Ömer Can II" metodunda yer alan ifade terimlerinin sayısal dağılımı.....	79

Tablo 2.4.1.9. "Ömer Can II" metodunda yer alan gürlük terimlerinin sayısal dağılımı.....	80
Tablo 2.4.2.1. Eserlerde yer alan hız terimlerinin sayısal dağılımı.....	82
Tablo 2.4.2.2. Eserlerde yer alan tempo değişikliklerinin sayısal dağılımı.....	82
Tablo 2.4.2.3. Eserlerde yer alan ifade terimlerinin sayısal dağılımı.....	83
Tablo 2.4.2.4. Eserlerde yer alan gürlük terimlerinin sayısal dağılımı.....	84
Tablo 2.4.4.1. Anabilim dalının düzenlediği Mayıs ayına ait müziksel etkinlikler.....	87
Tablo 2.4.5.1. Anabilim dalındaki dinleme olanaklarının sayısal dağılımı.....	88

SİMGELER ve KISALTMALAR

UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD : Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

A.G.S.L. : Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi / Liseleri

vb. : ve benzeri

I. BÖLÜM

GİRİŞ

Çağlar öncesinde insanoğlu, yaşamını sürdürebilmek için doğaya karşı bir mücadeleye girişmiş ve bu mücadele sırasında da toplu yaşama gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bireyin, içinde yer aldığı toplumun bir üyesi haline gelebilmesi için geçirdiği aşamalar "toplumsallaşma" denilen süreç ile gerçekleşmektedir.¹ Toplumsallaşma süreci içinde her birey, birbiriyle ve çevresiyle bir ilişki içerisinde. Bu ilişki sonucunda da "iletişim" olarak nitelendirdiğimiz kavram ortaya çıkmaktadır.

İletişim, gerçekleştirildiği yönetime bağlı olarak adlandırılabilir (konuşma ile gerçekleştirildiğinde sözlü iletişim, hareketlerle gerçekleştirildiğinde sözsüz iletişim olduğu gibi). Bunun yanında bireyler bir aracı kullanarak da iletişim sürecini oluşturabilirler. Duyulara yönelik uyarıcı hazlar veren ifade iç güdüsünün, iç çatışmasının bir yansıması olarak ortaya çıkan sanat da, insanlar arasındaki iletişimin bir nedeni olarak vardır.² Müzik ise kendine özgü bir iletişim sanatı ve bunun yanında sanatsal bir iletişim biçimidir.³

Uçan'a göre müziksel iletişim; "duygu, düşünce, izlenim veya tasarımları veya bunları içeren davranışları belirli güzellik anlayışlarına göre birleştirilmiş seslerden oluşan estetik bütünlerle kurulan belli ilişkiler yoluyla ortaklaşma ve paylaşma süreci"⁴ olarak tanımlanmaktadır.

Müziksel iletişim sürecinin gerçekleştirilmesinde bazı öğelere ihtiyaç vardır. Bunlar; besteci, eser, seslendirici/yorumcu, eseri dinleyiciye sunma yolu, dinleyici, dinleyicinin müzik eserine ve onun bestecisine tepkisi ve tüm bunları içeren koşullar

¹ Aysel Aziz, *Toplumsallaşma ve Kitleleşme İletişim*, Anadolu Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Yay., No: 2, Ankara: 1982, s.1.

² Kazım Artut, *Sanat Eğitimi (Kuramları ve Yöntemleri)*, Anı Yay., Ankara: 2001, s.19.

³ Ali Uçan, *İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi*, Müz. Ans. Yay., Ankara: 1994, s.40.

⁴ Ali Uçan, *İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi*, Müz. Ans. Yay., Ankara: 1996, s.76.

(ortam) olarak sıralanabilir.⁵ Bunlardan seslendirici/yorumcu, bu iletişim süreci içerisinde önemli bir rol üstlenmektedir. Çünkü müzik, ancak yorumcunun aracılığıyla gerçek varlık haline dönüşebilen bir sanat dalıdır.⁶

"Bir resme ya da bir heykele bakarken, bir başkasının gözlerinden yararlanmak zorunda değiliz. Bir şiiri ya da bir romanı okumak için, onu birinin bize okuması gerekmez. Tiyatro oyunlarını bile, sahnede görmeden, başkalarının o oyunu bizim için oynamaları gerekmeden, okuyarak anlayabiliriz; hiç olmazsa ebedi yanının tadına varabiliriz. Oysa gereği ses olan bir sanatta, müzikte "manyetofon müziği" dışında, bir yapıtı ille de bir aracının bize sunması gereklidir."

Öyleyse müziksel iletişimin sağlanmasında, bir başka deyişle müzik sanatının ifade edilmesinde büyük önem taşıyan seslendirme/yorum, seslendiricilik/yorumculuk gibi kavram ve özelliklerin ne olduğu açığa kavuşturulmalıdır.

"Yorumcu" kısaca, bir müzik yapıtını seslendiren ya da seslendiren^{**}; çalgıcı, şarkıcı ya da orkestra yöneticisi olarak tanımlanabilir.⁸ Buna göre seslendiricilik ile yorumculuk, bir arada ele alınması gereken kavramlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

"Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi"nde bir madde olarak ele alınan yorum; "...Bir müzik yapıtının anlam, üslup ve niteliklerini icra sırasında gözetmek, bunu bestecinin düşündüğüne en yakın biçimde ya da tümüyle bağlı kalarak, dinleyenlere aktarabilmek..."⁹ biçiminde ifade edilmiştir.

Diğer bir müzik ansiklopedisinde ise yorum; bir müzik yapıtının anlamını, stilini, karakterini ve genel niteliğini icra sırasında aktarabilmek biçiminde ele alınmış, aslında icranın da yapıtın yorumlanması anlamına geldiği ve yorumun, bestecinin

* Elektronik müzik / Somut müzik.

** "Orkestra şefi"ni nitelemek üzere kullanılmıştır.

⁵ Aynı, s.77.

⁶ Vural Sözer, *Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi*, Remzi Kitabevi Yay, İstanbul:1998, s.860.

⁷ İhan Mimaroğlu, *Müzik Tarihi*, Varlık Yay., 4. Basım, İstanbul: 1990, s.194.

⁸ Aynı, s.194.

⁹ Sözer, ön. ver., s. 860.

yaratıcı müzikal fikirlerini dinleyiciye iletmek olduğu gibi, icracının kişilikli tavrını da ortaya koyması olduğu belirtilmiştir.¹⁰

Fenmen'e göre yorum "bir eseri ifade etmek, o eserin karakterini, ruhunu, anlamını belirtmek, dinleyiciye duyurmak" tır.¹¹

Çağdaş Türk bestecilerimizden Yalçın Tura ise yorumun niteliği üzerine şu sözleri söylemiştir:

*"Bize göre, iyi bir icra', edilecek eserin üslup özelliklerine riayet eden, o özellikleri ve onlarla birlikte, eserin bütün inceliklerini, gizli güzelliklerini ortaya koymaya çalışan, eserin muhtevasını ve bu muhtevada yatan gizli manayı dinleyiciye en iyi şekilde ulaştırmayı amaçlayan icradır... Üslup özelliklerine riayet, iyi bir icranın temel şartıdır."*¹²

Günümüzde, önceden amaçları saptanmış ve bu amaçlara ulaşılmasında bazı hedefleri belirlenmiş her davranışın eğitim ile kazanıldığı bilinmektedir. Seslendiricilik/yorumculuk kavramları da eğitim ile kazanılan ve geliştirilen davranışlar olduğuna göre, bu davranışların çalgı eğitimi, ses eğitimi ya da şeflik eğitimi kapsamında ele alınması gerekebilir. Bu araştırmanın konusunu oluşturan "seslendiricilik/yorumculuk davranışları" ise çalgı eğitimi süreci içerisinde irdeleneceğinden, burada çalgı eğitimine değinmek gerekli görülmektedir. Çalgı eğitimi tanımına geçmeden önce, sırasıyla eğitimden ve onun alt boyutlarını oluşturan sanat eğitimi ve müzik eğitiminden söz etmek yerinde olacaktır.

Eğitim, bireylerin belli amaçlara göre yetiştirilmesi ve onların bu amaçlar doğrultusunda davranış değişikliği oluşturması sürecidir. Bu süreç birbirini izleyen ve birbiri üzerine biriken öğrenme ve öğretme olayları ile gerçekleşir.¹³

¹⁰ Ahmet Say, *Müzik Ansiklopedisi*, Müz. Ans. Yay., 4. Cilt, Ankara: 1985, s. 1269.

¹¹ Mithat Fenmen, *Müzikçinin El Kitabı*, Müz. Ans. Yay., Ankara : 1997, s.21.

¹² Yalçın Tura, *Türk Musikisinin Mes'eleleri*, Pan Yay., İstanbul: 1998, s.63.

¹³ Nurettin Fidan, *Okulda Öğrenme ve Öğretme (Kavramlar, İlkeler, Yöntemler)*, Alkım Yay., Ankara: 1985, s.3-6-10.

İnsanın genel eğitimi bir bütünlük içerisinde düşünüldüğünde, genel eğitimin bir parçası olarak kabul edilebilir olan sanat eğitimi de, bireylere sanat yoluyla belli davranışlar kazandırmayı amaçlar.¹⁴

Buna göre, sanat eğitiminin bir kolunu oluşturan müzik eğitiminin amacının, müzik yoluyla hem müziksel davranışlar kazandırmak hem de bu yolla bireylerin kendi davranışlarında bazı değişiklikler oluşturmak olduğu söylenebilir.

Ülkemizde farklı amaçlarla kurulmuş ve çeşitli düzeylerde müzik eğitimi veren kurumlar bulunmaktadır. Üniversitelere bağlı eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarının amacı ise müzik öğretmeni yetiştirmektir. Bunlardan UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD, 1981'de Bursa Yüksek Öğretmen Okulu kapsamında lise sonrasında dört yıl yüksek öğrenim süreli "Müzik Bölümü" olarak açılmış, 1982'de 2547 sayılı yasa ile UÜEF Müzik Eğt. Böl. adını almıştır.¹⁵ Bu kurum, 1998'den bu yana şimdiki adıyla halen müzik eğitimcisi yetiştirme konusunda işlevini sürdürmektedir.

Müzik eğitimi anabilim dallarının, ülkemizin müzik öğretmeni ihtiyacını karşılaması yanında, içinde bulunduğu toplumun müzik kültürüne de önemli katkılar sağladığı bilinmektedir. Bu katkı, bölüm içinde ve dışında yapılan çeşitli bilimsel ve sanatsal etkinliklerle gerçekleştirilmektedir.

UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'ndeki konser etkinliklerine de aşağıdaki örnekler verilebilir:

- Düzenli olarak gerçekleştirilen sınıf konserleri,
- Öğrencilerin bireysel çalışmalarını sergiledikleri solo konserler,

¹⁴ Artut, ön. ver., s.89.

¹⁵ Raif Gülcan, "Türkiye'de Müzik Eğitimi ve Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinin İşlevi", *Senfoni Dergisi*, İDSO Yay., sayı: 2, İzmir: 1997, s. 13.

- Öğrencilerin grup çalışmalarıyla gerçekleştirdikleri konserler,
- Öğretim elemanlarının bireysel veya toplu konserleri,
- Şehir dışından yada yurt dışından davet edilen sanatçıların müziksel etkinlikleri.

Anabilim dalı dışındaki etkinlikler ise aşağıdaki gibidir:

- Dönem ve yıl sonunda gerçekleştirilen öğrenci konserleri,
- Diğer müzik eğitimi anabilim dallarının bulunduğu şehirlerdeki öğrenci konserleri,
- Öğrencilerin bireysel olarak gerçekleştirdikleri solo konserler.
- Öğretim elemanlarının solo konserleri.

Gerek anabilim dalında, gerek anabilim dalı dışında gerçekleştirilen konserlerde, çalgı çalmaya yönelik becerilerin sıkça sergilendiği görülmektedir. Buna göre, müzik sanatının ortaya konulmasında çalgının önemli bir faktör olduğu ortaya çıkmakta ve çalgı eğitimi, müzik eğitimi sürecinde önemle üzerinde durulması gereken bir öge halini almaktadır.

Eğitimin genel tanımından yola çıkılarak elde edilen sanat eğitimi ve müzik eğitimi tanımının yanı sıra, çalgı eğitimi de; "bireyin hem çalgı çalma davranışlarında, hem de yaşamı süresince kazandığı davranışlarında çalgı eğitimi yoluyla bilinçli olarak ve önceden planlanmış değişiklikler oluşturma sürecidir" biçiminde ele alınabilir. Çalgı eğitimi ile ilgili olarak bazı kaynaklarda ise şu tanımlara rastlanmaktadır:

"Bir veya birden çok çalgının kullanılmasıyla, genellikle bireysel, bazen de toplu olarak yapılan ve müzik eğitiminde önemli yeri bulunan bir eğitim biçimi."¹⁶

¹⁶ Mustafa Uslu, "Türkiyede'ki Çalgı Eğitiminin Yaygınlaştırılmasında ve Geliştirilmesinde A.G.S.L. Müzik Bölümlerinin Önemi", I. Ulusal A.G.S.L. Müzik Bölümleri Sempozyumu, Uludağ Üniversitesi Yayını, Bursa: 1996, s.105.

"Çalgı eğitiminin amacı, temelde öğrencinin bir çalgıyı belli bir düzeyde çalmasını sağlayarak, çalgı çalma becerisi yanında müzik sevgisini geliştirmek ve müzik bilgisini arttırmaktır."¹⁷

Uçan'ın "müzik eğitiminin temel boyutlarından biri olan çalgı eğitiminin yapılmadığı durumlarda, müzik eğitimi ya eksik, ya yetersiz, ya da yeterince sağlam ve tutarlı olamaz"¹⁸ sözleri de çalgı eğitiminin gerekliliğini bir kez daha ortaya koymaktadır. Böylece çalgı eğitimi, müzik eğitiminin gerçekleştirilmesinde destekleyici ve tamamlayıcı bir yer tutmakta ve müzik eğitiminin önemli dallarından birini oluşturmaktadır.

Müzik eğitimi anabilim dallarında 1998 yılından bu yana ortak program uygulanmakta ve çalgı eğitimi içeren derslerde müzik öğretmeni adaylarından belli başlı beceri ve davranışları kazanmaları beklenmektedir. Çalgı eğitimi içeren derslerden "Bireysel çalgı eğitimi"nin en önemsenen derslerden biri olduğu söylenebilir. Bu dersler kapsamında yaylı çalgılar, üflemeçilerin bir kısmı, şan ve gitar gibi derslere yer verilmiştir. Söz konusu bireysel çalgı eğitimi dersi içerisinde yer alan yaylı çalgı eğitimindeki çalgılar ise, yaylı ve perdesiz olmalarından kaynaklanan güçlükleri nedeniyle diğer bireysel çalgı eğitiminde hedeflenen davranışlar açısından farklılıklar gösterir. Bunlardan, ses rengi ve virtüozite yeteneği açısından çok önemli bir solo çalgı olan keman, müzik eğitiminin gerçekleştirilmesinde de en çok kullanılan çalgılardan biridir.¹⁹

Buna göre, örneğin bireysel çalgı keman eğitiminde kazandırılması amaçlanan beceri ve davranışlara yönelik aşamalar genel olarak şöyle sıralanabilir:

¹⁷ Nuray Özen, "Okul Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitiminin Önemi", *Filarmoni Sanat Dergisi*, sayı: 138, Ankara: 1996, s. 20.

¹⁸ Ayfer Tanrıverdi, "A.G.S.L. Müzik Bölümlerinde Uygulanan Çalgı Eğitimi ve Viyolanın Çalgı Eğitimi İçerisindeki Yeri", *I. Ulusal A.G.S.L. Müzik Bölümleri Sempozyumu*, Uludağ Üniversitesi Yayını, Bursa: 1996, s. 153.

¹⁹ Feridun Çalışır, *Çalgı Eğitimi*, Evrensel Müzik Eğt. Yay., Ankara: 1997, s. 164.

1. Çalgının tanınması
2. Duruş
3. Çalgıyı doğru tutma
4. Yayı doğru tutma
5. Yayın kullanımı
 - a) Çekme - itme
 - b) Yayın bölünmesi
 - c) Telden tele geçiş
6. Sol elin kullanımı
 - a) Sol elin tuşe üzerindeki konumu
 - b) Parmakların konuma göre durumu
 - c) Pozisyon geçişleri ve konumları
7. Temiz ses elde etme (entonasyon)
8. Seslendirme/yorum davranışları
 - a) Tempo/ritm
 - b) Dinamik öğeler
 - c) Entonasyon
 - d) Artikülasyon
 - e) Tür ve biçim bilgisi

Müzik öğretmeni adayları, çalgı eğitimi sürecinde yukarıda belirtilen aşamalardan sırasıyla geçmektedirler. En son madde olarak ele alınan seslendirme-yorum davranışları, çalgı eğitiminin tüm aşamalarında ele alınması gereken özelliklerdir. Ancak, bu özelliklerin çalgı eğitimi içerisinde en son aşama olarak düşünülmesi, bazı zorlukları beraberinde getirecektir. Etüd ya da eser seslendirirken seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin kullanılmaması ve eğitim-öğretim sürecinin büyük bölümünde seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesi ile ilgili hedeflerden ve çalışma alışkanlıklarından uzak kalınması ya da yeterince yararlanılamaması, çalgı eğitimi sonucunda varılmak istenilen amaçlara da ulaşılmasını engeller nitelikte sorunlara yol açabilir. Nitekim birçok öğrencinin, etüd ya da eser

çalışmaları sırasında notaları sadece yükseklik ve ritm özellikleriyle duyurma amacı taşıdığı gözlenmektedir.

Son yıllarda A.G.S.L.'nin artmasıyla müzik eğitimi anabilim dallarına önceden belirlenmiş ve dört yıl çalışılmış bir çalgıyla gelen adayların, çalgı eğitiminin niteliğini arttırdığı düşünülmektedir.* Ancak, bu adayların da lise öğrenimleri süresince seslendirme/yorum davranışları ile ilgili herhangi bir deneyim edinmemiş olmaları çalgı eğitiminde bazı aksaklıklar doğurabilmektedir. Bu aksaklıkların giderilmesi, çalgı eğitiminin gerçekleştirilmesi sürecinde seslendiriciliğin/yorumculuğun önemle üzerinde durularak her düzeydeki derste seslendirme/yorum davranışlarının da kazandırılmasının hedeflenmesi ile kolaylaştırılabilir.

Müzik öğretmeni adayları, müzik eğitimi alanının hemen her aşamasında çalgı eğitimi ile karşılaşmaktadırlar. Müzik öğretmeni adaylarının seslendiricilik/yorumculuk özelliklerini ortaya koyması gereken/beklenen durumlar ise aşağıdaki gibi sıralanabilir:

1. Özel yetenek sınavları
2. Lisans eğitimi,
3. Mesleki kariyer sınavları (Yüksek Lisans, Doktora),
4. Meslek süreci,
 - a) Beğeni eğitimi,
 - b) Öğrencilere çalgı eşliği,
 - c) Sınıfta çalgı eğitimi
 - d) Çalgı topluluğu çalıştırma

Yukarıda sıralanan maddeler ele alındığında, buna göre; müzik eğitimi anabilim dallarında yapılan özel yetenek sınavlarında, adaylardan herhangi bir çalgı çalmaları

* Yüksek lisans öğrencisi Osman Önder'in "Viylonsel Öğrencilerinin Kültürel Etkinliklere Katılma Oranlarıyla Viylonsel Dersi Başarı Notları Arasındaki İlişki" konulu seminer çalışmasında, A.G.S.L.'nden gelmeyle viylonsel başarısı arasında 0.18'lik olumlu az bir ilişki olduğu ortaya konmuştur. Buna göre, müzik eğitimi anabilim dallarındaki başarının, A.G.S.L. mezunu olma ile ilişkilendirilmesi anlamlı bulunmamaktadır.

beklenmekte ve bu çalgıyı çalma düzeylerine göre aldıkları puan lisans eğitimine kabul edilmelerini önemli sayılabilecek oranda (% 30 ağırlıklı) etkilemektedir.

Lisans eğitimine kabul edilen adaylar, 3 yıl piyano ve 4 yıl bireysel çalgı olmak üzere çalgı eğitimi dersleriyle karşılaşmaktadırlar. Bunun dışında, "okul çalgıları" dersinde üç çeşit çalgı, "Türk halk müziği" ve ayrıca "seçmeli geleneksel çalgı" dersinde de bir çalgı öğrenmek durumundadırlar.

Çalgı eğitimi, mezuniyet sonrasında yüksek lisans ve doktora programlarında işlevselliğini sürdürmekte; yine bu programlara kabul edilirken de adayların çalgı çalma becerileri değerlendirilmektedir.

Müzik eğitimi anabilim dallarında gerçekleştirilen çalgı eğitimi dersleri, müzik öğretmeni adaylarının meslek yaşamlarına katkı sağlaması açısından da büyük önem taşımaktadır. Müzik öğretmeni derslerde şarkıları öğretirken, solfej çalışmaları yaparken, koro çalışmalarında öğrencilere eşlik ederken, okuldaki diğer ders öğretmenlerinin düzenledikleri etkinliklere katkıda bulunurken ve en önemlisi öğrencilerin müzik beğenisini oluştururken çalgısına ihtiyaç duyacaktır. Çünkü müzik dersinin en büyük amacı, çocuğa müziği tanıtmak, sevdirmek, çocukta müzik dinleme, müzik yapma alışkanlığını ve gereksinimini yaratmaktır.²⁰ "Müzik eğitimcisinin sanatsal beceri ve kişiliği hem öğrencilerini hem de çevresini etkileyecek, eğitim ve kültür hayatımıza büyük katkılar sağlayacaktır."²¹

Bayraktar'ın: "Müzik öğretmenin, eğitimciliğinin yanı sıra sanatçı kimliği çok önemlidir. Müzik dersi bir sanat dersidir. Müzik öğretmeni sanatçı kimliğiyle öğrencilerini etkilemeyi başarmak zorundadır, çünkü bir anlamda sınıfta varoluşunun nedeni budur."²² sözleri de bu düşünceleri destekler niteliktedir.

²⁰ Halil Bedii Yönetken, "Müzik Dersinde Müzik Yapılmalıdır", **Müzik Öğretimi**, Müz. Ans. Yay., Ankara: 1996, s. 71.

²¹ Gülcan, ön. ver., s. 15.

²² Ertuğrul Bayraktar, "Müzik Öğretimi ve Çağdaş Teknoloji", **Müzik Öğretimi**, Müz. Ans. Yay., Ankara: 1996, s. 142.

Yine, bu konuyla ilgili olarak Say'ın şu sözleri verilebilir:

"Müzik öğretmeni, salt "eğitimci" değil, "sanat eğitimcisi"dir; dolayısıyla kendi sanat dalı olan müzikte yetkinleşmesi gerekir. Müzikçi vasıfları eksik olan bir "müzik öğretmeni", öğrencilerin müzik beğenisi ve davranışlarını geliştirmekte yetersiz kalabilir."²³

Müzik eğitimcisi Salih Aydoğan, yukarıdaki görüşlere daha farklı bir açıdan yaklaşmakta ve müzik öğretmenlerinin sanatçı niteliği taşıması fikrine karşı görüşlerini;

"Müzik öğretmeni yetiştirme modeli, ülkemiz gerçekleriyle bağdaşmamaktadır. Hepsini bir göreve atanıp aynı programı uygulayacak öğretmenlerin, bir kısmının keman, bir kısmının viyola, bir kısmının viyolonsel, diğer bir kısmının ise şan ya da piyano eğitimi almalarının, ülkenin müzik yaşamıyla ne denli bağdaştığını bilemiyorum.(...) O halde, Müzik Eğitimi Bölümleri'nde SANATÇI ÖĞRETMEN yetiştirme modelinden artık vazgeçelim."²⁴

biçiminde ifade etmektedir.

Aydoğan'ın yukarıda verilen görüşleri içerik açısından, güncel yaklaşımlara kaynaklık eder görünümü nedeniyle üzerinde durulması gereken görüşlerdir. Birçok müzik eğitimcisine göre, sanatçı kimliği taşıyan müzik öğretmenlerinin bu yönlerini meslek yaşamlarında kullanmalarıyla daha başarılı olacakları düşüncesi, müzik öğretmenlerinin çalgı eğitimi alanında da söz sahibi olması anlamını içermektedir. Aydoğan ise bu kurumlarda verilen çalgı eğitiminin ülkemiz gerçekleriyle ve müzik yaşamıyla bağdaşmadığını belirtmekte ve bu alanda eğitim gören müzik öğretmenlerinin meslek yaşamlarında bu deneyimlere ihtiyaç duymayacakları fikrini savunmaktadır. Ancak günümüz koşullarına baktığımızda ülkemiz gerçeğinden hareketle, müzik öğretmenin sadece müzik dersi yapmak zorunda olmadığı; bunun yanında özellikle etkinlik düzenleyicisi, tören yöneticisi, koro ve orkestra çalıştırıcısı ve bazen de çalgı öğretmeni gibi farklı birtakım görevler üstlenmek zorunda olduğu açıkça görülebilir. Ayrıca, müzik öğretmenlerinin genel müzik eğitimi veren ilköğretim ve ortaöğretim kurumları dışında, mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda da müzik

²³ Ahmet Say, **Türkiye'nin Müzik Atlası**, Borusan Kültür ve Sanat Yay., İstanbul: 1998, s. 276.

²⁴ Salih Aydoğan, "Açık Seçik Bir Değerlendirme", **Müzik Öğretimi**, Müz. Ans. Yay., Ankara: 1996, s. 144.

eğitimi vermeleri söz konusu olabilir. Bu türden kurumlar, meslek sırasında müzik öğretmeninin bulunduğu şehirdeki A.G.S.L. ve üniversitelerin müzik eğitimi anabilim dalları ya da bunun dışında sözü edilen mesleki müzik eğitimi kurumlarının bulunduğu şehirlerde sayıları hızla artan özel müzik dershaneleri olabilir. Bu kurumlarda çalgı öğretmenliği yapmak isteyen adaylar için, eğitimleri süresince aldıkları çalgı eğitimi büyük önem taşımaktadır.

Öyleyse, sürekli bir gelişim içerisinde olan müzik eğitiminin bugünkü ve ileriki zamanlarda doğabilecek ihtiyaçları göz önüne alındığında, Aydoğan'ın müzik eğitimine yönelik düşüncelerinin günümüz müzik öğretmeni modelini yansıtır nitelikte olmadığı söylenebilir. Buna dayalı olarak müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda, müzik öğretmeni adaylarının çalgı öğretmeni olarak da görev yapacağı göz önünde bulundurulduğunda, tüm bu ihtiyaçları karşılamaya yönelik programların hazırlanması ya da yeniden ele alınması gerektiği söylenebilir. Bu konuda Büyükaksoy'un şu sözlerini vermek yerinde olacaktır:

"Ülkemizde senfoni orkestralarının giderek artmakta olduğu, hatta cumhuriyetin kuruluşundan 70 yıl sonra da olsa bu ivmenin giderek yükselmeye başladığı sevinçle gözlenmektedir. Buna bağlı olarak, yeni konservatuarların, fakülteler bünyesinde yeni Müzik Eğitimi Bölümlerinin ve M.E.B.'na bağlı müzik liselerinin açılması müzik eğitiminde atak yapılmasını zorunlu kalmaktadır... Bugün, giderek artan müzik okullarımızda kanımca, çalgısını ilke ve yöntemlere bağlı kalarak kullanan ve bunları çalarak, açıklayarak gösterebilen keman öğretmenlerine gereksinim vardır."²⁵

Buraya kadar, müzik öğretmenin yetiştirilmesi sürecinde çalgı eğitiminin önemi ve seslendiricilik/yorumculuk davranışlarının öğretmenlik mesleğinde kullanılması ile ilgili çalışmaların gerekliliği ortaya konulmuştur. Bu açıklamalar doğrultusunda seslendirme/yorum ile ilgili bir yaklaşımın müzik öğretmeni yetiştirmede keman öğrencilerinin bireysel çalgı keman eğitimleri sırasında özel olarak ele alınıp alınmadığı; programlarda yer alan konuların seslendirme/yorum davranışlarını içerip içermediği; içeriyorsa uygulanıp uygulanmadığı ya da ne ölçüde uygulandığı;

²⁵ Feridun Büyükaksoy, *Keman Öğretiminde İlkeler ve Yöntemler*, Armoni Ltd. Şti., Ankara: 1997, s. V.

uygulamanın öğrenciler üzerindeki etkisinin düzeyi; programı uygulayan öğretim elemanlarının seslendiricilik/yorumculuk ile ilgili özelliklerin kazandırılması konusundaki yaklaşımları araştırma konusu olarak ele alınmıştır. Bu doğrultuda, bu soruların yanıtlanmasına olanak tanıyacak değerlerde aşağıdaki problem cümlesi elde edilmiştir:

"UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nda gerçekleştirilen I.-II. yarıyıl bireysel çalgı keman eğitiminde, seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine yönelik bilgi, beceri ve davranışlar ne ölçüde kazandırılmaktadır?"

Araştırmanın alt problemleri şöyle sıralanmıştır:

1. I.-II. yarıyıl keman öğretim programında seslendiricilik/yorumculuk davranışlarının kazandırılmasına yönelik amaçlar ve davranışlar yer almakta mıdır?
2. Kullanılan keman metodlarında, başlangıç aşamasından itibaren seslendiriciliğe/yorumculuğa yönelik çalışmalara yer verilmekte midir?
3. I.-II. yarıyıl bireysel çalgı keman eğitimi derslerinde, seslendiricilik/yorumculuk davranışlarının kazandırılmasına yönelik teorik bilgiler verilmekte midir?
4. I.-II. yarıyıl bireysel çalgı keman eğitimi derslerinde, seslendiricilik/yorumculuk davranışlarının kazandırılmasına yönelik uygulamalara yer verilmekte midir?
5. Anabilim dalında, öğrencilerin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine ve sergilenmesine yönelik etkinlikler düzenlenmekte midir?
6. I.-II. yarıyıl bireysel çalgı keman eğitimi derslerinde piyano eşlikli çalışmalara yer verilmekte midir?
7. Anabilim dalında, müzik dinleme olanakları (kaset / CD vb.) bulunmakta mıdır?

Bu araştırma, UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nda gerçekleştirilmekte olan bireysel çalgı keman eğitiminde, keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine yönelik bilgi, beceri ve davranışların ne derece kazandırıldığı araştırılması kapsamında, I.-II. yarıyıl keman öğretim programının gözden geçirilip seslendirme/yorum davranışlarının yer alıp almadığının belirlenmesi;

I.-II. yarıyıl keman eğitimi derslerinde seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin kazandırılmasına yönelik çalışmaların yapıp yapılmadığının gözlemlenerek ortaya konulması, buna bağlı olarak I.-II. yarıyıl bireysel çalgı keman eğitiminde kullanılan metodların incelemesi ile elde edilecek sonuç ve öneriler ışığında eksikliklerin belirlenip giderilmesi; böylece, yetişecek olan müzik öğretmenlerinin meslek yaşamlarında seslendiricilik/yorumculuk niteliklerinin öne çıkarılması gereğinin ortaya konulması bakımından önem taşımaktadır.

Araştırma, şu sayıtlara dayanmaktadır:

1. Araştırmada kullanılan ölçme araçlarının geçerlik ve güvenirlik derecesinin yüksek olması beklenmektedir.
2. Seçilen örneklemin, araştırmanın evrenini temsil ettiği düşünülmektedir.
3. Araştırma yönteminin, araştırmanın konusuna, amacına ve problemin çözümüne uygun olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın sınırlılıkları aşağıdaki gibidir:

1. Araştırma, 2000-2001 eğitim-öğretim yılını kapsamaktadır.
2. Araştırma, UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'na yöneliktir.
3. Araştırma kapsamında ele alınan gözlem yöntemi, 5 keman öğretim elemanına ve tüm I.-II. yarıyıl keman öğrencileri arasından 11 öğrenciye uygulanmak üzere sınırlandırılmıştır.
4. Araştırma, 2000 kayıtlı I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine yöneliktir.
5. Gözlemler, seçilen her keman öğrencisinin 10 dersinde uygulanmak üzere planlanmıştır. (Toplam 110 ders)

Bu araştırma betimsel (survey) araştırmadır. Araştırmada tarama modeli kullanılmış; anket, belge tarama ve gözlem yolu ile var olan durum ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın evrenini, UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nda yürütülen bireysel çalgı keman eğitimi, keman öğretim elemanları ile keman öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini, UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nda keman eğitimi veren tüm keman öğretim elemanları ve I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin tamamı oluşturmaktadır. Örneklem grubuna dahil edilen öğretim elemanlarından biri viyola eğitimcisidir. Ancak bu öğretim elemanı, keman eğitimi derslerine de girmesi nedeniyle örneklem grubuna dahil edilmiştir. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin örneklem grubu olarak ele alınmasında ise bu öğrenciler arasında çalgı eğitimi ile ilk defa karşılaşanların yanında, daha önce belli bir çalgı eğitimi sürecinden geçmiş olan öğrencilerin de bulunması etkili olmuştur. Örneklem grubunu oluşturan I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin 13'ü A.G.S.L. mezunu, 7'si ise genel lise mezunudur. Gözlem yönteminin gerçekleştirilmesinde ise ikinci bir örneklem grubu daha alınmıştır. Bu örneklem grubuna 5 keman öğretim elemanı ve onların I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin arasından 11 öğrenci dahil edilmiştir. İkinci örneklem grubunun seçilmesinde, keman öğretim elemanları ile A.G.S.L. mezunu ve genel lise mezunu öğrencilerinin sayısı göz önüne alınmış; keman öğretim elemanlarının tamamını temsil edeceği düşünülen 5 keman öğretim elemanı şans yoluyla; I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin tamamını temsil edeceği düşünülen A.G.S.L. mezunlarından 7 öğrenci ve genel lise mezunlarından 4 öğrenci ise oranlama yolu ile seçilmiştir.

Veriler; anket, gözlem ve doküman inceleme yolu ile elde edilmiştir. Keman öğretim elemanlarına ve I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine uygulanmak üzere farklı sorulardan oluşan iki anket düzenlenmiştir. Keman öğretim elemanlarının tamamına uygulanan anketlerde, biri açık uçlu olmak üzere toplam 19 soru; I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin tamamına uygulanan anketlerde ise toplam 27 soru bulunmaktadır. Gözlem formları, 5 keman öğretim elemanı ve onların 11 I.-II. yarıyıl keman öğrencisine uygulanmıştır. Gözlem formlarında belirlenen 16 değerlendirme sorusu, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin tamamına uygulanan anketlerde de kullanılmıştır. Her gözlem formunda, gözlemin hangi tarihte, hangi öğretim elemanına ve öğrencisine uygulandığı belirtilmiştir.

Veri toplama teknikleri ile elde edilen bulgular, basit istatistiksel yöntemler ile frekans (f) ve yüzde (%) kullanılarak çözümlenmiş, tablolar yardımıyla açıklanmış ve yorumlanmıştır.

2. BÖLÜM

BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde, veri toplama teknikleri ile elde edilen bulgular ve yorumları yer almaktadır. Bunlar; "Keman Öğretim Elemanlarına Uygulanan Anketlerden Elde Edilen Bulgular ve Yorumları", "I.-II. Yarıyıl Keman Öğrencilerine Uygulanan Anketlerden Elde Edilen Bulgular ve Yorumları", "I.-II. Yarıyıl Keman Öğrencilerine Uygulanan Anketlerden Elde Edilen Bulgular ve Yorumları ile Gözlemlerden Elde Edilen Bulgular ve Yorumlarının Karşılaştırılması" ve "Doküman İncelemesi Sonucunda Ortaya Çıkan Bulgular ve Yorumları" olmak üzere dört alt bölüm halinde sıralanmıştır.

2.1. Keman Öğretim Elemanlarına Uygulanan Anketlerden Elde Edilen Bulgular ve Yorumları

2.1.1. Keman Öğretim Elemanlarının I.-II. Yarıyıl Keman Öğretim Programına Yönelik Görüşleri

Tablo 2.1.1.1. Keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman eğitiminde uyguladıkları çalışmaları planlama şekilleri

Seçenekler	f
Dönem başında hazırlanan I.-II. yarıyıl keman öğretim programına göre	-
Her öğrencinin düzeyine göre	3
Her ikisine göre	4
TOPLAM	7

Tablo 2.1.1.1.'de, I.-II. yarıyıl keman eğitiminde uygulanan çalışmaları, 3 keman öğretim elemanının her öğrencinin düzeyine göre, 4 keman öğretim elemanının ise hem dönem başında hazırlanan keman öğretim programına hem de her öğrencinin düzeyine göre planladıkları görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının, eğitim-öğretim faaliyetlerini genellikle her öğrencinin düzeyine göre planladıklarını, bununla birlikte I.-II. yarıyıl keman öğretim programına da bağlı kaldıklarını göstermektedir.

Tablo 2.1.1.2. Keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmaları gerekli bulma ve destekleme dereceleri

Seçenekler	f
Tamamen destekliyorum	3
Büyük ölçüde destekliyorum	3
Gerekli olabilir	1
Gerekli görmüyorum	-
TOPLAM	7

Tablo 2.1.1.2.'de, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmaları, keman öğretim elemanlarından 3'ünün tamamen, 3'ünün büyük ölçüde desteklediği görülmektedir. 1 öğretim elemanı da bu çalışmaların gerekli olabileceğini belirtmiştir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarından büyük çoğunluğunun, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmaları desteklediklerini ve gerekli gördüklerini göstermektedir.

Tablo 2.1.1.3. Keman öğretim elemanlarının, anabilim dalında hazırlanmış olan I.-II. yarıyıl keman öğretim programını, öğrencilerin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine uygun nitelikte bulma dereceleri

Seçenekler	f
Tamamen uygun buluyorum	2
Büyük ölçüde uygun buluyorum	4
Bazı eksikliklerin olduğunu düşünüyorum	1
Uygun bulmuyorum	-
TOPLAM	7

Tablo 2.1.1.3.'te, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde, keman öğretim elemanlarından 4'ünün anabilim dalında hazırlanan I.-II. yarıyıl keman öğretim programını büyük ölçüde uygun bulduğu, 2'sinin tamamen uygun bulduğu görülmektedir. 1 öğretim elemanı ise bu programda bazı eksikliklerin olduğunu belirtmiştir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarından çoğunluğunun, anabilim dalında hazırlanan I.-II. yarıyıl keman öğretim programını, öğrencilerin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesi açısından büyük ölçüde uygun bulduklarını göstermektedir. Ancak, "Doküman İncelemesi" alt bölümünde ele alınan I.-II. yarıyıl keman eğitimi programı incelendiğinde, öğrencilerin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine yönelik amaçların ve bu amaçlara ait davranışların az sayıda yer aldığı ortaya konmuştur. Buna göre, tablo sonuçlarının tam olarak geçerli bulunamayacağı söylenebilir.

2.1.2. Keman Öğretim Elemanlarının, I.-II. Yarıyıl Keman Öğrencilerinin Keman Dersiyle İlgili Tutumlarına Yönelik Görüşleri

Tablo 2.1.2.1. Keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerini derslerde ilgili ve istekli bulma dereceleri

Seçenekler	f
Öğrencilerin tamamen ilgili ve istekli olduğunu düşünüyorum	3
Bazı öğrencilerin ilgisiz ve isteksiz olduğunu düşünüyorum	4
Öğrencilerin genel olarak ilgisiz ve isteksiz olduğunu düşünüyorum	-
TOPLAM	7

Tablo 2.1.2.1.'de, keman öğretim elemanlarından 3'üne göre I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin derslerde tamamen ilgili ve istekli olduğu, 4'üne göre ise bazı öğrencilerin derslerde ilgisiz ve isteksiz olduğu görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerini genellikle ilgili ve istekli bulduklarını göstermektedir.

Tablo 2.1.2.2. Keman öğretim elemanlarının, derslerde planladıkları çalışmalarını uygularken öğrencilerden kaynaklanan zorluklarla karşılaşma dereceleri

Seçenekler	f
Her zaman	-
Bazen	7
Çok az	-
Hiç	-
TOPLAM	7

Tablo 2.1.2.2.'de, keman öğretim elemanlarının 7'sinin, derslerde planladıkları çalışmalarını uygularken öğrenciden kaynaklanan zorluklarla bazen karşılaştıkları görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının tamamının, I.-II. yarıyıl bireysel çalgı keman eğitiminde, öğrencilerden kaynaklanan bazı zorluklar yaşadıklarını göstermektedir.

Tablo 2.1.2.3. Keman öğretim elemanlarının, derslerde öğrencilerden kaynaklanan zorluklarla karşılaşma nedenleri

Seçenekler	Dereceler	1.	2.	3.	4.	5.
		f	1	1	1	<u>4</u>
Öğrencinin derse karşı ilgisizliği	f	<u>4</u>	2	-	-	-
Öğrencinin çalışma yetersizliği	f	1	<u>3</u>	1	1	-
Öğrencinin teknik beceri eksikliği	f	-	1	<u>4</u>	1	1
Öğrencinin anlama ve algılama eksikliği	f	1	-	-	-	1
Diğer	f	1	-	-	-	1

Tablo 2.1.2.3.'e bakıldığında, keman öğretim elemanlarının derslerde karşılaştıkları zorlukların, I. sırada "öğrencilerin çalışma yetersizliği"nden, II. sırada "öğrencilerin teknik beceri eksikliği"nden", III. sırada "öğrencilerin anlama ve algılama eksiklikleri"nden ve IV. sırada ise "öğrencilerin derse karşı ilgisizliği"nden kaynaklandığı görülmektedir.

"Diğer" seçeneğini de işaretleyen iki öğretim elemanından biri, "öğrencilerin lise yıllarında bir çalgı çalmamış olması"nın (I. derecede); diğer öğretim elemanı ise "öğrencilerin yanlış davranışlarla üniversiteye gelmesi"nin (V. derecede) derslerde bazı zorlukları beraberinde getirdiğini belirtmiştir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının I.-II. yarıyıl keman eğitimi derslerinde karşılaştıkları zorlukların başında "öğrencilerin çalışma yetersizliği" ve "öğrencilerin teknik beceri eksikliği"nin geldiğini göstermektedir.

Tablo 2.1.2.1.'deki, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin keman öğretim elemanları tarafından genel olarak ilgili ve istekli bulunduğu sonucu, bu tabloda "öğrencinin derse karşı ilgisizliğinden kaynaklanan zorluklar"ın IV. önem sırasında belirtilmesiyle de güçlenmektedir. Ancak, tabloda da ortaya çıkan "öğrencilerin çalışma yetersizliği" ve onun beraberinde gelen "teknik beceri eksikliği"nin, öğrencilerin derslerde ilgili ve istekli olmalarına rağmen bu tutumlarından kaynaklanan bir başarısızlığa sebep olacağı ve bu durumun da keman eğitimi dersleri için olumsuz bir yön olarak nitelendirilebileceği söylenebilir.

2.1.3. Keman Öğretim Elemanlarının, Keman Metodları İle İlgili Görüşleri

Tablo 2.1.3.1. Keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman eğitiminde kullandıkları metodlar

Öğretim Elemanı	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	TOPLAM
Seçenekler								
Ö. Can I, II, III	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
A. Seybold	✓	✓	✓		✓			4
H. Sitt		✓	✓					2
M. Crickboom		✓	✓					2
F. Mazas				✓		✓		2
K. Kreutzer				✓		✓		2
İ. Fiorillo				✓		✓		2
P.J. Rode				✓		✓		2
L. Kayser		✓		✓		✓		3
O. Sevcik			✓					1
F. Wohlfahrt		✓						1
E. Doflein			✓					1
H. Hohmann			✓					1

Tablo 2.1.3.1.'de, keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman eğitiminde kullandıkları metodlar görülmektedir. Bunlardan "Ömer Can I, II ve III" metodlarını kullanan öğretim elemanı sayısı 7, "Seybold" metodunu kullanan öğretim elemanı sayısı 4, "Kayser" metodunu kullanan öğretim elemanı sayısı ise 3'tür.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman eğitimi derslerinde "Ömer Can I, II ve III" metodlarının her öğretim elemanı tarafından kullanıldığını, bunun yanında "Seybold" ve "Kayser" metodlarının da en çok başvurulan metodlar arasında yer aldığını göstermektedir. I.-II. yarıyıl keman eğitimi derslerinde her öğretim elemanı tarafından kullanılan "Ömer Can I, II" metodlarının, yapılan gözlemler sonucunda da en çok kullanılan metodlar olduğu tespit edilmiştir. Birbirini destekleyen bu iki sonuçtan yola çıkılarak, araştırma sonuçlarının daha anlamlı olmasını sağlaması amacıyla bu metodlar "Doküman İncelemesi" bölümünde ele alınmış ve araştırmanın diğer bulgularıyla bir arada değerlendirilmiştir.

Tablo 2.1.3.2. Keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman eğitiminde kullandıkları metod/metodları tercih etme nedenleri

Öğretim elemanları	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	TOPLAM
Tercih nedenleri								
Kullandığım metodun daha kapsamlı olması nedeniyle		✓					✓	2
Birçok alıştırmaya ve etüdün tek bir kitapta bulunması, bol örneklerin olması nedeniyle			✓		✓	✓		3
Bu alanda yazılmış en iyi çalışmalar olması nedeniyle				✓				1
Daha önceki uygulamalarımdan iyi sonuç aldığım için	✓							1
Türkçe olduğu için					✓			1
Denenmiş metodlar olduğu için					✓			1

Tablo 2.1.3.2.'de, keman öğretim elemanının, I.-II. yarıyıl keman eğitiminde kullandıkları metodları tercih etme nedenleri görülmektedir. Buna göre, "birçok alıştırmaya ve etüdün tek bir kitapta toplanmış olması ve bol örneklerin bulunması" ile "kullanılan metodun daha kapsamlı olması" öğretim elemanlarının tercih nedenlerinin başında gelmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının çoğunluğunun, kullandıkları metodları tercih etmelerinde birçok alıştırmaya ve etüdün tek bir kitapta bulunmasının, bol örnekleri içermesinin ve daha kapsamlı olmasının önemli bir etken olduğunu göstermektedir. Tablo 2.1.3.1.'deki bulgulardan ve gözlemler sonucunda elde edilen bulgulardan, keman öğretim elemanlarının tümü tarafından kullanıldığı ortaya çıkan "Ömer Can I, II ve III" metodlarının da bu nedenlerden dolayı tercih edilmiş olabileceği söylenebilir.

Tablo 2.1.3.3. Keman öğretim elemanlarının, kullandıkları metod/metodları I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine uygun nitelikte bulma dereceleri

Seçenekler	f
Tamamen uygun buluyorum	1
Büyük ölçüde uygun buluyorum	3
Bazı eksikliklerin olduğunu düşünüyorum	3
Uygun bulmuyorum	-
TOPLAM	7

Tablo 2.1.3.3.'te, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde, keman öğretim elemanlarından 3'ünün kullanılan metodları büyük ölçüde uygun bulduğu, 3'ünün bu metodlarda bazı eksiklikler gördüğü ve 1'inin ise bu metodları tamamen uygun bulduğu görülmektedir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman eğitiminde kullanılan metodların, öğrencilerin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde keman öğretim elemanları tarafından genel olarak uygun bulunduğunu, ancak bunun yanında bazı öğretim elemanlarınca birtakım eksiklikler olduğunu göstermektedir. (Bu eksikliklerin neler olduğu, öğretim elemanlarının, kullandıkları metodları değerlendirmelerinden elde edilen bulgular alt başlığında kapsamlı bir biçimde ele alınmaktadır.)

2.1.4. Keman Öğretim Elemanlarının, I.-II. Yarıyıl Keman Öğrencilerinin Seslendiricilik/Yorumculuk Özelliklerinin Geliştirilmesinde, Kullandıkları Metodları Değerlendirmelerine Yönelik Bulgular

Tablo 2.1.4.1. Keman öğretim elemanlarının, kullandıkları metodlarda hız terimlerinin kavranmasına yönelik işaretlemeleri sayıca yeterli bulma dereceleri

Seçenekler	f
Tamamen yeterli	4
Bazı eksiklikler var	3
Yeterli değil	-
Diğer	-
TOPLAM	7

Tablo 2.1.4.1.'de, keman öğretim elemanlarının 4'üne göre kullanılan metodlardaki hız terimlerinin kavranmasına yönelik işaretlemelerin tamamen yeterli olduğu, 3'üne göre ise bu işaretlemelerde bazı eksikliklerin bulunduğu görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarından çoğunluğunun, kullandıkları metodlardaki hız terimlerinin kavranmasına yönelik işaretlemeleri, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesi açısından tamamen yeterli bulduklarını göstermektedir.

Metodların incelenmesinde ortaya çıkan "hız terimlerinin kavranmasına yönelik işaretlemelerin büyük oranda yeterli olduğu" sonucu da keman öğretim elemanlarının bu konudaki görüşlerini destekler niteliktedir.

Tablo 2.1.4.2. Keman öğretim elemanlarının, kullandıkları metodlarda tempo değişikliklerine yönelik işaretlemeleri sayıca yeterli bulma dereceleri

Seçenekler	f
Tamamen yeterli	5
Bazı eksiklikler var	1
Yeterli değil	1
Diğer	-
TOPLAM	7

Tablo 2.1.4.2.'de, kullanılan metodlarda tempo değişikliklerinin kavranmasına yönelik işaretlemelerin, keman öğretim elemanlarından 5'ine göre tamamen yeterli olduğu, 1'ine göre bu çalışmalarda bazı eksikliklerin bulunduğu ve 1'ine göre bu çalışmaların yeterli olmadığı görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının çoğunluğunun, I.-II. yarıyı keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde, kullanılan metodlardaki tempo değişikliklerine yönelik işaretlemeleri tamamen yeterli bulduklarını göstermektedir. Ancak, "Doküman İncelemesi" alt bölümünde ele alınan metodlar incelendiğinde, tempo değişikliklerine yönelik işaretlemelerin çok az olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, keman öğretim elemanlarının bu tablodaki görüşleri ile çelişki oluşturmaktadır.

Tablo 2.1.4.3. Keman öğretim elemanlarının, kullandıkları metodlarda ifade terimlerinin (dolce, espressivo, cantabile, vb.) kavranmasına yönelik işaretlemeleri sayıca yeterli bulma dereceleri

Seçenekler	f
Tamamen yeterli	3
Bazı eksiklikler var	4
Yeterli değil	-
Diğer	-
TOPLAM	7

Tablo 2.1.4.3.'te, keman öğretim elemanlarından 4'üne göre kullanılan metodlarda ifade terimlerinin kavranmasına yönelik işaretlemelerde bazı eksikliklerin olduğu, 3'üne göre ise bu çalışmaların tamamen yeterli olduğu görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde, kullanılan metodlardaki ifade terimlerine yönelik işaretlemeleri sayıca genellikle yeterli bulduklarını göstermektedir.

Metodların incelemesinden elde edilen bulgularda ifade terimlerinin kavranmasına yönelik işaretlemelerin sayıca az olduğu sonucu, keman öğretim elemanlarının bu konudaki görüşleri ile ters düşmektedir.

Tablo 2.1.4.4. Keman öğretim elemanlarının, kullandıkları metodlarda gürlük terimlerinin kavranmasına yönelik işaretlemeleri sayıca yeterli bulma dereceleri

Seçenekler	f
Tamamen yeterli	3
Bazı eksiklikler var	3
Yeterli değil	1
Diğer	-
TOPLAM	7

Tablo 2.1.4.4.'te, keman öğretim elemanlarından 3'üne göre kullandıkları metodlarda gürlük terimlerinin kavranmasına yönelik işaretlemelerin tamamen yeterli olduğu, 3'üne göre bu işaretlemelerde bazı eksikliklerin olduğu görülmektedir. 1 öğretim elemanı ise bu çalışmalarını yeterli bulmamaktadır.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarından çoğunluğunun, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde, kullanılan metodlardaki gürlük terimlerinin kavranmasına yönelik işaretlemeleri tam olarak yeterli bulmadığını; aynı zamanda keman öğretim elemanlarının yarıya yakın bir bölümünün yeterli bulduğunu göstermektedir. Metod incelemelerinden elde edilen bulgularda da, gürlük terimlerinin kavranmasına yönelik işaretlemelerin sayıca yetersiz olabileceği sonucu, keman öğretim elemanlarının çoğunluğunun sahip olduğu "gürlük terimleri işaretlemelerinin tam olarak yeterli olmadığı" düşüncesini desteklemekle birlikte, yine keman öğretim elemanlarının yarıya yakınının "tamamen yeterli" görüşü ile çelişmektedir.

Tablo 2.1.4.5. Keman öğretim elemanlarının, kullandıkları metodlarda seslendirme tekniklerinin kavranmasına yönelik çalışmaları yeterli bulma dereceleri

Seçenekler	f
Tamamen yeterli	7
Bazı eksiklikler var	-
Yeterli değil	-
Diğer	-
TOPLAM	7

Tablo 2.1.4.5.'te, keman öğretim elemanlarından 7'sinin, kullandıkları metodlarda seslendirme tekniklerinin kavranmasına yönelik çalışmaları tamamen yeterli bulunduğu görülmektedir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde, kullanılan metodlardaki seslendirme teknikleriyle ilgili işaretlemelerin öğretim elemanlarının tümü tarafından tamamen yeterli bulunduğunu göstermektedir.

Metod incelemesinden elde edilen bulgularda da seslendirme tekniklerinin yeterli olduğu sonucu, bu tablodaki bulguları desteklemektedir.

Tablo 2.1.4.6. Keman öğretim elemanlarının, kullandıkları metodlarda yayın farklı bölümlerinin kullanılmasına yönelik çalışmaları yeterli bulma dereceleri

Seçenekler	f
Tamamen yeterli	7
Bazı eksiklikler var	-
Yeterli değil	-
Diğer	-
TOPLAM	7

Tablo 2.1.4.6.'da, keman öğretim elemanlarından 7'sinin, kullandıkları metodlarda yayın farklı bölümlerinin kullanılmasına yönelik çalışmaları tamamen yeterli bulduğu görülmektedir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde, kullanılan metodlarda, yayın farklı bölümlerinde yapılan çalışmaların öğretim elemanlarının tamamı tarafından yeterli bulunduğunu göstermektedir.

Metod incelemesinden elde edilen bulgularda, yayın farklı bölümlerinin kullanılmasına yönelik çalışmalara büyük ölçüde yer verildiği sonucu da, keman öğretim elemanlarının bu görüşlerini destekler niteliktedir.

2.1.5. Keman Öğretim Elemanlarının, Keman Eğitimi İle İlgili Düzenlenen Sınıf İçi ve Bölüm Etkinliklerine Yönelik Görüşleri

Tablo 2.1.5.1. Keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine çalıştırdıkları eserlerin var olan ses kayıtlarını dinletme olanağı bulabilme dereceleri

Seçenekler	f
Her zaman	-
Genellikle	-
Bazen	2
Çok az	5
Hiç	-
TOPLAM	7

Tablo 2.1.5.1.'de, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine, çalışılan eserlerin var olan ses kayıtlarını 5 keman öğretim elemanının çok az, 2 keman öğretim elemanının ise bazen dinletme olanağı bulabildiği görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarından çoğunluğunun, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine eserlerin var olan ses kayıtlarını dinletme olanağını yeterli ölçüde bulamadığını göstermektedir.

Yapılan araştırmada, UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'ndeki dinletme olanaklarının (CD/kaset/video/plak) büyük oranda yeterli olduğu tespit edilmiştir. Böylesi bir olanağın bulunmasının olumlu bir durum olduğu; ancak, keman öğretim elemanlarının bu konuya ilgi duymadıkları düşünülebilir.

Tablo 2.1.5.2. Keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin çalıştıkları eserleri piyano eşliği ile de seslendirmelerini sağlama dereceleri

Seçenekler	f
Her zaman	1
Genellikle	4
Bazen	-
Çok az	2
Hiç	-
TOPLAM	7

Tablo 2.1.5.2.'de, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, çalıştıkları eserleri piyano eşliği ile de seslendirmelerini 4 öğretim elemanının genellikle, 2 öğretim elemanının çok az, 1 öğretim elemanının ise her zaman sağladığı görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının çoğunluğunun, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin çalıştıkları eserleri piyano eşliği ile de seslendirmelerini genellikle sağladıklarını göstermektedir. (Eşlikli çalışmaların yapılmasında, anabilim dalında bulunan piyano öğretim elemanlarının büyük katkı sağladığı bilinmektedir.)

Tablo 2.1.5.3. Keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde katkı sağlayacağı düşünülen, anabilim dalının düzenlemiş olduğu etkinlikleri yeterli bulma dereceleri

Seçenekler	f
Tamamen yeterli buluyorum	-
Bazı eksikliklerin olduğunu düşünüyorum	7
Hiç yeterli bulmuyorum	-
TOPLAM	7

Tablo 2.1.5.3'te, keman öğretim elemanlarından 7'sinin, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülen, anabilim dalının düzenlemiş olduğu etkinliklerde bazı eksiklikler olduğunu düşündükleri görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının tamamının, anabilim dalında düzenlenen etkinlikleri tam olarak yeterli bulmadığını göstermektedir. Ancak, doküman incelemesi alt bölümünde ele alınan UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nin Mayıs ayına ait etkinlik listesindeki yoğunluk dikkat çekicidir (bkz. s.87). Buna göre, keman öğretim elemanlarının anabilim dalının düzenlemiş olduğu etkinlikleri tam olarak yeterli bulmamalarına neden olarak, bu etkinliklerin yıl boyunca her aya dağıtılması gerektiğini düşünmüş olabilecekleri gösterilebilir.

Tablo 2.1.5.4. Keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde yapılmasını gerekli gördükleri çalışmalar

Seçenekler	f
Düzenli olarak yapılan sınıf konserlerinin arttırılmasını istiyorum	4
Öğrencilerin bireysel olarak sergiledikleri solo konserlerin arttırılmasını istiyorum	6
Öğrencilerin grup çalışmalarıyla gerçekleştirdikleri konserlerin arttırılmasını istiyorum	5
Şehir dışından ya da yurt dışından davet edilen sanatçıların konser/workshop etkinliklerinin arttırılmasını istiyorum	6
Öğrencilerle öğretim elemanlarının şehirdeki konser etkinliklerine katılıp, sonrasında görüş alışverişinde bulunmalarını istiyorum	4
Diğer	2

Tablo 2.1.5.4.'te, I-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde, keman öğretim elemanlarının, öğrencilerin bireysel olarak sergiledikleri solo konserlerin ve şehir dışından ya da yurt dışından davet edilen sanatçıların konser-workshop etkinliklerinin arttırılmasını daha çok istedikleri görülmektedir. "Diğer" seçeneğini de işaretleyen 2 keman öğretim elemanının verdiği yanıtlar şöyledir:

"Öğrenci seviye farkı gözetilmeksizin konser sayılarının her şekilde arttırılmasını istiyorum"

"Öğrencilerimizin solo, grup, orkestra, vb. konserlerinin müsait olduğu zamanlarda şehir ve yurt dışında yapılmasını isterdim"

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının, I-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde, anabilim dalının düzenlediği müziksel etkinliklerin genel olarak arttırılmasını önemli buluklarını göstermektedir.

Keman öğretim elemanlarının, araştırma konusu ile ilgili olarak ayrıca belirttikleri görüşleri ise şöyledir:

"Keman öğrencilerimizin bilgilendirilmesi için, kütüphanemizde daha çok keman ve ünlü kemancılar ile ilgili kitaplar olmasını isterdim."

"Öğrencilere büyük formlardaki eserlerin yanında eğitim müziği eserleri de çaldırılmalıdır."

"Anabilim dallarındaki ders programlarında bazı derslerin eksilmesi ve bazılarının da ders saatlerinin azaltılması ile öğrencilerimizin seslendiricilik/yorumculuk ve yaratıcılık ile ilgili müzik etkinliklerinde verim düşüklüğü gözlenmektedir."

2.2. I.-II. Yarıyıl Keman Öğrencilerine Uygulanan Anketlerden Elde Edilen Bulgular ve Yorumları

Tablo 2.2.1. Keman öğrencilerinin mezun oldukları lise türlerine göre dağılımları

Seçenekler	f	%
Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	13	65
Genel lise	7	35
Meslek lisesi	-	-
TOPLAM	20	100

Tablo 2.2.1.'de, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden 13'ünün (% 65) AGSL mezunu, 7'sinin (% 35) genel lise mezunu olduğu görülmektedir.

Bu bulgular, UÜGSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nda okumakta olan I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin çoğunluğunu AGSL mezunlarının oluşturduğunu göstermektedir. Bu durum, anabilim dalındaki çalgı eğitiminde seslendirici/yorumcu özelliklerinin geliştirilmesine daha fazla olanak sağlaması açısından olumlu bir yön olarak değerlendirilebilir.

Tablo 2.2.2. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, bireysel çalgı eğitimi içerisinde yer alan keman eğitimi dersini ne şekilde seçtikleri

Seçenekler	f	%
Kendi isteğim ile	7	35
Öğretmenlerimin isteği ile	1	5
Önceki eğitimimin bir uzantısı olarak (kendi isteğim ile)	12	60
Diğer	-	-
TOPLAM	20	100

Tablo 2.2.2.'de, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden 12'sinin (% 60) keman eğitimi dersini önceki eğitimlerinin bir uzantısı olarak, 7'sinin (% 20) kendi istekleriyle seçtikleri görülmektedir. 1 keman öğrencisi ise keman eğitimi dersini öğretmenlerinin isteği ile seçtiğini belirtmiştir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin tamamına yakınının keman eğitimi dersini kendi istekleri doğrultusunda seçtiklerini göstermektedir. Bu durum, keman eğitimi derslerindeki başarının artması açısından olumludur.

Tablo 2.2.3. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin keman çalmaya ilgili ve istekli olma durumları

Seçenekler	f	%
Çok	11	55
Orta derecede	8	40
Az	1	5
Hiç	-	-
TOPLAM	20	100

Tablo 2.2.3.'te, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden keman çalmaya 11'inin (% 55) çok , 8'inin (% 40) orta derecede ilgili ve istekli olduğu görülmektedir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin çoğunluğunun keman çalmaya ilgili ve istekli olduğunu göstermektedir. Bu sonuç, Tablo 2.1.2.1.'de ortaya çıkan, "öğretim elemanlarının I.-II. yarıyıl keman öğrencilerini derslerde genel olarak ilgili ve istekli bulmaları" sonucunu desteklemektedir. Ancak, Tablo 2.2.2.'de keman öğrencilerinin % 95 oranıyla kemana büyük bir istekle seçmiş olmalarına rağmen, Tablo 2.2.3.'te çalışma isteklerinin % 40 oranla orta derecede olması düşündürücüdür. Yine Tablo 2.2.2.'de ortaya çıkan "kemana öğretmen isteği ile seçme" (% 5) sonucu, Tablo 2.2.3.'te % 5 oranı ile "keman çalmaya az istekli olma" sonucunu karşılayabilir ve bu iki sonuç birbirini destekleyebilir. Buna göre basit bir genelleme yapılırsa; bir

çalgının öğrencinin kendi isteği dışında öğretmen isteği ile seçilmesi durumunda, öğrencinin bu çalgıyı çalışmada isteğinin azalabileceği söylenebilir.

Tablo 2.2.4. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin haftalık keman eğitimi ders saatlerini yeterli bulma dereceleri

Seçenekler	f	%
Tamamen yeterli	2	10
Orta derecede yeterli	6	30
Yeterli değil	12	60
TOPLAM	20	100

Tablo 2.2.4.'te, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden 12'sinin (% 60) haftalık keman eğitimi ders saatlerini yeterli bulmadığı, 6'sının (% 30) orta derecede yeterli bulunduğu ve 2'sinin (% 10) tamamen yeterli bulunduğu görülmektedir.

Bu bulgular, anabilim dalında haftada 1 saat olarak yürütülen bireysel çalgı keman eğitimi ders saatlerinin, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin çoğunluğu tarafından yeterli bulunmadığını göstermektedir. Yine, önceki tablolarda ortaya çıkan, öğrencilerin ilgili ve istekli olma durumları, dersin süresinin arttırılması istekleri ile tutarlılık göstermektedir.

Tablo 2.2.5. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin kendilerine ait kemanlarının olup olmama durumları

Seçenekler	f	%
Kendine ait kemanı olan öğrenciler	20	100
Okulun demirbaş kemanını kullanan öğrenciler	-	-
Diğer	-	-
TOPLAM	20	100

Tablo 2.2.5.'te, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin tamamının kendilerine ait bir kemanının bulunduğu görülmektedir. I.-II. yarıyıl bireysel çalgı keman eğitimi derslerinin sağlıklı olarak yürütülmesinde en önemli etkenlerden birini oluşturan bu durum, keman öğrencilerinin keman çalmaya ilgili olmaları ile açıklanabilir. Ancak, Tablo 2.2.2.'de keman öğrencilerinin % 95'inin kemana kendi istekleri ile seçtiklerinin görülmesine karşın; Tablo 2.2.3.'te, öğrencilerin % 40'ının keman çalmaya orta derecede istekli ve ilgili olma durumları bu sonuçlara bakıldığında bir çelişki ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 2.2.6. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, lisans eğitiminden sonra kemana kullanmak istedikleri alana yönelik tercihleri

Seçenekler*	f	%
İlk ve orta öğretim kurumlarındaki müzik eğitiminde kullanmak	1	5
Yüksek lisans eğitiminde kullanmak	4	20
Özel müzik dershanelerinde kullanmak	3	15
Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman öğretmeni olarak kullanmak	7	35
Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında keman öğretmeni olarak kullanmak	3	15
Opera veya senfoni orkestralarında keman sanatçısı olarak kullanmak	1	5
Diğer	4	20

* Her seçenek için bağımsız frekans ve yüzde alınmıştır.

Tablo 2.2.6.'da, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin lisans eğitimlerinden sonra kemana kullanmak istedikleri alanlara yönelik tercihleri sıralanmıştır. Toplam 20 öğrencinin vermiş olduğu yanıtlara göre her seçenek için bağımsız frekans ve yüzde

alınmıştır. Buna göre, öğrencilerin bu yöndeki tercihlerinin başında en çok "Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman öğretmeni olarak kullanmak" (% 35), ardından "yüksek lisans eğitiminde kullanmak" (% 20) gelmektedir. Bunun yanında, "müzik eğitimi anabilim dallarında keman öğretmeni olarak kullanmak" (% 15) ve "özel müzik dershanelerinde kullanmak" (% 15) isteyen keman öğrencilerinin sayısal oranının yüksek oluşu da göze çarpmaktadır. "Diğer" seçeneğini işaretleyen 4 keman öğrencisinden (% 20) 3'ü kemana herhangi bir yerde kullanmayı düşünmediğini, 1'i ise karar vermediğini belirtmiştir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin çoğunluğunun "çalıcı öğretmenliği" tercihlerinin olduğunu göstermektedir. Bu durum, A.G.S.L. mezunlarının lisans öğrenimleri sonunda yine A.G.S.L.'nde çalgı öğretmeni olarak görev yapmak istemeleri ile açıklanabilir. Öte yandan öğrencilerin ilk ve orta öğretim kurumlarında "müzik öğretmeni olma" ile ilgili bir düşünce taşımadıkları, bunun yanında "keman sanatçısı" olma hedeflerinin de olmadığı anlaşılmaktadır. Müzik eğitimi anabilim dallarının müzik öğretmeni yetiştirdiği gerçeğine bakıldığında, öğrencilerin "müzisyen" olmaya yönelik hedeflerinin olmaması, bu kurumların amaçları hakkında bilgi sahibi olduklarını gösterebilir. Ancak keman öğrencilerinin tamamına yakınının "ilk ve orta öğretim kurumlarında müzik öğretmenliği" ile ilgili bir tercihlerinin olmaması, anabilim dalının asıl amacının anlaşılammış olduğu ya da müzik öğretmenliğinin öğrenciler tarafından gelecekteki meslekleri olarak belirlenmediği söylenebilir. "Diğer" seçeneğinde ortaya çıkan, öğrencilerden bazılarının keman eğitimine devam etmek istememeleri ya da kemana kullanmak istedikleri alana yönelik herhangi bir fikre sahip olmamaları sonucu ise dikkat çekici bulunmakta ve bu durumun öğrenciler ile gerçekleştirilecek olan keman eğitimi derslerinde bazı aksaklıklar doğurabileceği söylenebilir.

Tablo 2.2.7. I-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, anabilim dalında verilen keman eğitiminin düzeyini, seçmiş oldukları alanda kullanmak üzere yeterli bulma dereceleri

Seçenekler	f	%
Tamamen yeterli	3	15
Orta derecede yeterli	10	50
Yeterli değil	7	35
TOPLAM	20	100

Tablo 2.2.7.'de, anabilim dalında verilen keman eğitiminin düzeyinin, seçmiş oldukları alanda kullanmak üzere I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden 10'una (% 50) göre orta derecede yeterli olduğu, 7'sine (% 35) göre yeterli olmadığı görülmektedir. Öğrencilerden 3'ü (% 15) ise anabilim dalında verilen keman eğitimi düzeyini, seçmek istedikleri alanda kullanmak üzere tamamen yeterli görmektedir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin yarısının, anabilim dalında verilen keman eğitiminin düzeyini, seçmiş oldukları alanda kullanmak üzere orta derecede yeterli bulunduğunu, bunun dışında kalan büyük çoğunluğunun ise yeterli bulmadığını göstermektedir.

Tablo 2.2.8. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, çalıştıkları eserleri piyano eşliği ile de seslendirme dereceleri

Seçenekler	f	%
Her zaman	5	25
Genellikle	6	30
Bazen	4	20
Çok az	3	15
Hiç	2	10
TOPLAM	20	100

Tablo 2.2.8.'de, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden 6'sının (% 30) çalıştıkları eserleri genellikle, 5'inin (% 25) her zaman, 4'ünün (% 20) bazen, 3'ünün (% 15) çok az derecede eşlikli olarak da seslendirdiği, 2'sinin ise hiç seslendirmedeği görülmektedir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin çoğunluğunun, çalıştıkları eserleri piyano eşliği ile de seslendirdiklerini göstermektedir. Tablo 2.1.5.2.'de, keman öğretim elemanlarının çoğunluğunun öğrencilerin çalıştığı eserleri piyano eşliği ile de seslendirmelerini genellikle sağladıkları sonucu bu tablodaki bulguları destekler niteliktedir.

Tablo 2.2.9. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, düzenlenen konser etkinliklerinde yer almaları için keman öğretim elemanları tarafından desteklenme ve yönlendirilme dereceleri

Seçenekler	f	%
Her zaman	9	45
Genellikle	3	15
Bazen	4	20
Çok az	1	5
Hiç	3	15
TOPLAM	20	100

Tablo 2.2.9.'da, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, anabilim dalının düzenlediği konser etkinliklerinde yer almaları için öğrencilerini destekleme ve yönlendirme dereceleri görülmektedir. Böylece, keman öğretim elemanları, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden 9'una (% 45) göre her zaman, 4'üne (% 20) göre bazen, 3'üne (% 15) göre genellikle, 1'ine göre (% 5) çok az öğrencilerini desteklemekte ve yönlendirmekte; 3'üne (% 15) göre ise hiç desteklememekte ve yönlendirmemektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının, öğrencilerini anabilim dalının düzenlemiş olduğu konser etkinliklerinde yer almaları için genellikle desteklediklerini göstermektedir. Bu durum, anabilim dalındaki I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalara katkı sağlaması açısından önemli görülmektedir. Ancak, programlarda seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin kazandırılmasına yönelik hedef ve davranışların bulunmaması ve buna bağlı olarak da derslerde bu yöndeki çalışmaların yetersiz kalması, konserler için desteklenen öğrencilerin çalışılan eserin seslendirilmesi esnasında zorluklar yaşamalarına ve bunun sonucunda da keman dersleri ile ilgili olumsuz düşüncelere sahip olmalarına neden olabilir.

Tablo 2.2.10. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, buldukları şehirde ya da anabilim dalında düzenlenen konser etkinliklerini izleme dereceleri

Seçenekler	f	%
Her zaman	9	45
Genellikle	9	45
Bazen	2	10
Çok az	-	-
Hiç	-	-
TOPLAM	20	100

Tablo 2.2.10.'da, şehirde ya da anabilim dalında periyodik olarak düzenlenen konserleri, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden 9'unun (% 45) her zaman, 9'unun (% 45) genellikle, 2'sinin (% 10) ise bazen izlediği görülmektedir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl öğrencilerinden tamamına yakınının, buldukları şehirde ya da anabilim dalında düzenlenen konser etkinliklerini takip ettiğini göstermektedir. Yine bu durum, anabilim dalındaki I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk yönlerinin geliştirilmesinde yardımcı bir öğe olarak görülmektedir.

Tablo 2.2.11. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, keman eserlerinin ses kayıtlarını kendilerine ait kaset/CD/plak arşivlerinden, arkadaşlarından, çevrelerinden vb. bulup yararlanma dereceleri

Seçenekler	f	%
Her zaman	4	20
Genellikle	8	40
Bazen	5	25
Çok az	2	10
Hiç	1	5
TOPLAM	20	100

Tablo 2.2.11.'de, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, keman eserlerinin ses kayıtlarını kendilerine ait kaset/CD/plak arşivlerinden, arkadaşlarından, çevrelerinden vb. bulup yararlanma dereceleri görülmektedir. Buna göre, keman eserlerinin ses kayıtlarını I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden 8'inin (% 40) genellikle, 5'inin (% 25) bazen, 4'ünün (% 20) her zaman, 2'sinin (% 10) çok az bulup yararlandığı, 1'inin (% 5) ise hiç yararlanmadığı anlaşılmaktadır.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin çoğunluğunun (% 60), keman eserlerinin ses kayıtlarını her zaman ve genellikle dinleme olanağını bulup yararlandıklarını göstermektedir. Bu durumun, öğrencilerin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2.3. I-II. Yarıyıl Keman Öğrencilerine Uygulanan Anketlerden Elde Edilen Bulgular ve Yorumları İle Gözlemlerden Elde Edilen Bulgular ve Yorumlarının Karşılaştırılması *

Tablo 2.3.1a. I-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının derslerde sağ ve sol el arasındaki ritmsel uyuma dikkat çekme dereceleri

Seçenekler	f	%
Her zaman	14	70
Genellikle	3	15
Bazen	3	15
Çok az	-	-
Hiç	-	-
TOPLAM	20	100

Tablo 2.3.1a.'da, I-II. yarıyıl keman öğrencilerinden 14'üne (% 70) göre keman öğretim elemanlarının derslerde sağ ve sol el arasındaki ritmsel uyuma her zaman, 3'üne (% 15) göre genellikle, 3'üne (% 15) göre ise bazen dikkat çektikleri görülmektedir.

Bu bulgular, I-II. yarıyıl keman öğrencilerinin büyük çoğunluğuna göre, keman öğretim elemanlarının derslerde sağ ve sol el arasındaki ritmsel uyuma her zaman dikkat çektiklerini göstermektedir.

* Öğrenci anketlerinde, gözlem formlarında bulunan sorulara paralel sorular bulunmaktadır. Tablolar, 1a.-1b., 2a.-2b.,..... biçiminde düzenlenmiş ve karşılaştırılmıştır.

Tablo 2.3.1b. Keman öğretim elemanlarının, I-II. yarıyıl keman eğitimi derslerinde, sağ ve sol el arasındaki ritimsel uyuma dikkat çekme dereceleri

Öğrt. El.- Öğrenci Ölçütler	A Öğretim Elemanı		B Öğretim Elemanı			C Öğretim Elemanı		D Öğretim Elemanı		E Öğretim Elemanı		f	%
	I*	II	I	II	III	I	II	I	II	I	II		
Her zaman	5	4	-	-	-	3	3	1	2	-	-	18	16.4
Genellikle	5	6	-	-	1	7	7	1	-	1	5	33	30
Bazen	-	-	5	5	1	-	-	6	5	6	5	33	30
Çok az	-	-	4	4	7	-	-	1	3	3	-	22	20
Hiç	-	-	1	1	1	-	-	1	-	-	-	4	3.6
TOPLAM	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110	100

* I, II, III rakamları öğrencileri ifade etmektedir.

Tablo 2.3.1b.'de, öğrencilerin sağ ve sol el arasındaki ritimsel uyumu sağlamalarına 33 derste (% 30) genellikle, 33 derste (% 30) bazen, 22 derste (% 20) çok az ve 18 derste (% 16.4) ise her zaman dikkat çekildiği görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının, öğrencilerin sağ ve sol el arasındaki ritimsel uyumu sağlamalarına çoğunlukla dikkat çektiklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 2.3.1a. ve Tablo 2.3.1b. karşılaştırıldığında, keman öğrencilerinin verdikleri cevaplar ile gözlem sonuçlarının paralellik gösterdiği görülmektedir. Bu durum, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesi açısından olumlu bir yön olarak değerlendirilebilir.

Tablo 2.3.2a. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, notaların doğru tartımda seslendirilmesine dikkat çekme dereceleri

Seçenekler	f	%
Her zaman	13	65
Genellikle	7	35
Bazen	-	-
Çok az	-	-
Hiç	-	-
TOPLAM	20	100

Tablo 2.3.2a.'da, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerdeki notaların doğru tartımda seslendirilmesine, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden, 13'üne (% 65) göre her zaman, 7'sine (% 35) göre genellikle önem verdikleri görülmektedir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerdeki notaların doğru tartımda seslendirilmesine her zaman ya da genellikle önem verdiklerini göstermektedir.

Tablo 2.3.2b. Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, notaların doğru tartımda seslendirilmesine dikkat çekme dereceleri

Öğrt. El.- Öğrenci Ölçütler	A Öğretim Elemanı		B Öğretim Elemanı			C Öğretim Elemanı		D Öğretim Elemanı		E Öğretim Elemanı		f	%
	I	II	I	II	III	I	II	I	II	I	II		
	Her zaman	10	10	3	5	1	10	10	3	3	6		
Genellikle	-	-	6	3	6	-	-	7	7	4	5	38	34.5
Bazen	-	-	1	2	3	-	-	-	-	-	-	6	5.5
Çok az	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hiç	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110	100

Tablo 2.3.2b.'de, yapılan gözlemlere göre keman eğitimi derslerinde notaların doğru tartımda seslendirilmesine 66 derste (% 60) her zaman, 38 derste (% 34.5) genellikle, 6 derste (% 5.5) ise bazen dikkat çekildiği görülmektedir.

Bu bulgulara göre, keman öğretim elemanlarının büyük çoğunluğunun derslerde öğrencilerin notaları doğru tartımda seslendirmesini her zaman ya da genellikle sağladığı ortaya çıkmaktadır.

Tablo 2.3.2a. ve Tablo 2.3.2b. karşılaştırıldığında, iki tablodan çıkan sonuçların birbirlerini destekler durumda olduğu görülmektedir. Buna göre, keman öğretim elemanlarının, notaların doğru tartımda seslendirilmesi konusunda titiz davrandıkları ve keman öğrencilerinin de bu durumun farkında oldukları söylenebilir.

Tablo 2.3.3a. I-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerin tempolarının korunmasına önem verme dereceleri

Seçenekler	f	%
Her zaman	12	60
Genellikle	6	30
Bazen	2	10
Çok az	-	-
Hiç	-	-
TOPLAM	20	100

Tablo 2.3.3a.'da, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerin tempolarının korunmasına, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden 12'sine (% 60) göre her zaman, 6'sına (% 30) göre genellikle, 2'sine (% 10) göre ise bazen önem verdikleri görülmektedir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin çoğunluğuna (% 90) göre keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerin tempolarının korunmasına her zaman ya da genellikle önem verdiklerini göstermektedir

Tablo 2.3.3b. Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerin tempolarının korunmasına önem verme dereceleri

Öğrt. El- Öğrenci Ölçütler	A Öğretim Elemanı		B Öğretim Elemanı			C Öğretim Elemanı		D Öğretim Elemanı		E Öğretim Elemanı		f	%
	I	II	I	II	III	I	II	I	II	I	II		
Her zaman	10	9	4	3	1	10	10	3	3	6	5	64	58.2
Genellikle	-	1	5	6	5	-	-	5	7	4	5	38	34.5
Bazen	-	-	1	1	3	-	-	2	-	-	-	7	6.4
Çok az	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hiç	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	0.9
TOPLAM	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110	100

Tablo 2.3.3b.'de, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerin tempolarının korunmasına toplam 110 dersten 64 derste (% 58.2) her zaman, 38 derste (% 34.5) genellikle, 7 derste (% 6.4) ise bazen dikkat çekildiği görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarından çoğunluğunun, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerin tempolarının korunmasına her zaman ya da genellikle önem verdiklerini göstermektedir.

Tablo 2.3.3a. ve Tablo 2.3.3b. karşılaştırıldığında, yine keman öğrencilerinin verdiği cevaplar ile gözlem sonuçlarının birbirleriyle uyum gösterdiği görülmektedir. Buna göre, keman öğretim elemanlarının bu konu üzerinde önemle durdukları ve öğrencilerin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine bu yönden bir katkı sağladıkları söylenebilir. Ancak, keman öğretim elemanlarının kullandıkları metodlarda, metodun yazarı tarafından, bazı çalışmalarda özellikle hız terimi işaretlemelerinin yer almadığı ve bunların öğretmenin isteğine bağlı olarak öğrenci seviyesine uygun bir tempoda çaldırılabilmesi belirtilmesine rağmen keman öğretim elemanlarının bu konuda bir çalışma yaptırmadıkları da görülmüştür.

Tablo 2.3.4a. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki tempo değişikliklerine (rit., a tempo, ♩, vb.) dikkat çekme dereceleri

Seçenekler	f	%
Her zaman	12	60
Genellikle	6	30
Bazen	2	10
Çok az	-	-
Hiç	-	-
TOPLAM	20	100

Tablo 2.3.4a.'da, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki tempo değişikliklerine, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden 12'sine (% 60) göre her zaman, 6'sına (% 30) göre genellikle, 2'sine (% 10) göre ise bazen dikkat çektikleri görülmektedir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin büyük çoğunluğuna (% 90) göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki tempo değişikliklerine her zaman ya da genellikle dikkat çektiklerini göstermektedir.

Tablo 2.3.4b. Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki tempo değişikliklerine (rit., a tempo, ♩, vb.) dikkat çekme dereceleri

Öğrt. El- Öğrenci Ölçütler	A Öğretim Elemanı		B Öğretim Elemanı			C Öğretim Elemanı		D Öğretim Elemanı		E Öğretim Elemanı		f	%
	I	II	I	II	III	I	II	I	II	I	II		
Her zaman	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Genellikle	-	2	-	-	-	3	3	-	-	-	-	8	7.3
Bazen	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	4	3.6
Çok az	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hiç	10	8	10	10	8	6	6	10	10	10	10	98	89.1
TOPLAM	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110	100

Tablo 2.3.4b.'de, çalışılan etüd ya da eserlerdeki tempo değişikliklerine (rit., a tempo, ♩, vb.) 98 derste (% 89.1) hiç dikkat çekilmediği, 8 derste (% 7.3) genellikle, 4 derste (% 3.6) ise bazen dikkat çekildiği görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının büyük çoğunluğunun, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki tempo değişikliklerine hiç dikkat çekmediklerini göstermektedir.

Keman öğretim elemanlarının % 89.1 oranı ile tempo değişikliklerine hiç dikkat çekmedikleri sonucu, "Doküman İncelemesi" bölümünde ele alınan metodlarda bu işaretlemelere yeterince yer verilmeyişi ile açıklık kazanmaktadır. Ancak, eser incelemelerinde toplam 9 eserin 8'inde tempo değişikliği işaretlemelerinin bulunduğu görülmüştür. Buna göre, eserlerde yer alan bu işaretlemelerin de derslerdeki çalışmalarda göz ardı edildiği söylenebilir. Derslerdeki bu durum, çalgı eğitiminin gerçekleştirilmesinde olumsuz bir yön olarak nitelendirilebilir. "Program İncelemesi" sonucunda ortaya çıkan ifade terimlerinin kavranmasına yönelik herhangi bir amacın ve

bu amaca yönelik davranışların bulunmaması da keman derslerindeki bu tutumun bir nedeni olarak gösterilebilir.

Tablo 2.3.4a.'da, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre derslerde öğretim elemanları tarafından tempo değişikliklerine dikkat çekme oranının % 90 ile her zaman ya da genellikle şeklinde açıklanışı ise dikkat çekicidir. Bu durum, öğrencilerin tempo değişiklikleri konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıklarını ya da bu konuda bilgilendirilmediklerini ortaya koyabilir.

Tablo 2.3.5a. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki ifade terimlerine (dolce, espressivo, cantabile, vb.) dikkat çekme dereceleri

Seçenekler	f	%
Her zaman	11	55
Genellikle	5	25
Bazen	2	10
Çok az	2	10
Hiç	-	-
TOPLAM	20	100

Tablo 2.3.5a.'da, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki ifade terimlerine, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin 11'ine (% 55) göre her zaman, 5'ine (% 25) göre genellikle, 2' sine (% 10) göre bazen, 2'sine (% 10) göre ise çok az dikkat çektikleri görülmektedir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin büyük çoğunluğuna (% 80) göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki ifade terimlerine her zaman ya da genellikle dikkat çektiklerini göstermektedir.

Tablo 2.3.5b. Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki ifade terimlerine (dolce, espressivo, cantabile, vb.) dikkat çekme dereceleri

Öğrt. El.- Öğrenci Ölçütler	A Öğretim Elemanı		B Öğretim Elemanı			C Öğretim Elemanı		D Öğretim Elemanı		E Öğretim Elemanı		f	%
	I	II	I	II	III	I	II	I	II	I	II		
Her zaman	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Genellikle	1	2	-	-	-	2	2	-	-	-	2	9	8.2
Bazen	-	-	-	-	1	1	1	1	1	-	4	9	8.2
Çok az	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hiç	9	8	10	10	9	7	7	9	9	10	4	92	83.6
TOPLAM	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110	100

Tablo 2.3.5b.'de, çalışılan etüd ya da eserlerde bulunan ifade terimlerine, 92 derste (% 83.6) hiç dikkat çekilmediği, 9 derste (% 8.2) bazen ve 9 derste (% 8.2) de genellikle dikkat çekildiği görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarından büyük çoğunluğunun, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki ifade terimlerine hiç dikkat çekmediklerini göstermektedir.

Bu bulgular, Tablo 2.3.5a.'da I-II. yarıyıl keman öğrencilerinden yalnızca % 20'sinin vermiş olduğu "bazen" ve "çok az" cevapları ile uyum sağlamakla birlikte, büyük çoğunluğunun (% 80) verdiği cevaplar ile çelişmektedir. Bu durum dikkat çekici olmakla birlikte, öğrencilerin yine bu konuda yeterli bilgiye sahip olmadıklarını ya da teorik derslerde konunun yeterince işlenmediğini düşündürebilir.

Keman öğretim elemanlarının çoğunluğunun % 83.6'lık bir oran ile ifade terimlerine hiç dikkat çekmedikleri sonucu, yine bu işaretlemelerin metod ya da eserlerde yeterli derecede bulunmaması ya da "I-II. Yarıyıl Keman Öğretim

Programı"nda ifade terimlerinin kavranmasına yönelik herhangi bir amacın yer almaması ile açıklanabilir. % 16.4 oranında ortaya çıkan genellikle ve bazen bulgularının ise, araştırma sonunda keman çalmada belli bir düzey yakalamış öğrenciler ile yapılan çalışmaların sonucu olarak ortaya çıktığı görülebilir. Buna göre, ifade terimlerinin kavranmasına yönelik çalışmaların ileri düzey öğrenciler için planlanmasının, seslendirme/yorum özelliklerinin başlangıç aşamasından itibaren geliştirilmesi düşüncesine ve çalgı öğretimi anlayışına ters düştüğü söylenebilir.

Tablo 2.3.6a. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki ifade terimlerini açıklarken kullandıkları yöntemler

Seçenekler	f	%
Eserin bir yorumcu tarafından çalınan ses kaydını dinleterek	1	5
Kendisi örnekleyerek	18	90
Açıklama yapılmıyor	1	5
Diğer	-	-
TOPLAM	20	100

Tablo 2.3.6a.'da, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin 18'ine (% 90) göre, keman öğretim elemanlarının, etüd ya da eserlerde bulunan ifade terimlerini, kendilerinin örnekleyerek açıkladıkları görülmektedir.

Bu bulgular, I.II. yarıyıl keman öğrencilerinin büyük çoğunluğuna (% 90) göre, keman öğretim elemanlarının, etüd ya da eserlerdeki ifade terimlerini kendilerinin örnekleyerek açıkladıklarını göstermektedir.

Tablo 2.3.6b. Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki ifade terimlerini açıklama yöntemleri

Öğrt. EL- Öğrenci Ölçütler	A Öğretim Elemanı		B Öğretim Elemanı			C Öğretim Elemanı		D Öğretim Elemanı		E Öğretim Elemanı		f	%
	I	II	I	II	III	I	II	I	II	I	II		
Ses kaydı dinletilerek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kendisi örnekleyerek	1	2	-	-	1	3	3	1	1	-	6	18	16.4
Açıklama yapmıyor	9	8	10	10	9	7	7	9	9	10	4	92	83.6
Diğer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110	100

Tablo 2.3.6b.'de, keman eğitimi derslerinde, çalışılan eserlerde bulunan ifade terimlerinin 92 derste (% 83) hiç açıklanmadığı, 18 derste (% 16.4) öğretim elemanları tarafından örnek verilerek açıklandığı görülmektedir. İfade terimlerinin açıklanmasında, keman öğretim elemanlarının çalışılan eserlerin ses kayıtlarının dinletilmesi yoluna hiç başvurmadıkları da görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının, çalışılan etüd ya da eserlerde bulunan ifade terimlerini genellikle açıklamadıklarını, açıkladıklarında ise çalarak örnekleme yöntemini kullandıklarını göstermektedir.

Tablo 2.3.6a. ile bu tabloda ortaya çıkan "keman öğretim elemanlarının, tempo değişikliklerinin açıklanmasında örnekleme yolunu tercih ettikleri" sonuçları birbirini destekler niteliktedir. Ancak bu tabloda, derslerin % 83.6'sında keman öğretim elemanlarının ifade terimlerine yönelik bir açıklama yapmamaları, Tablo 2.3.5b.'de açıklanan nedenlerin bir sonucu olarak gösterilebilir.

Tablo 2.3.7a. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki gürlük terimlerine (f, mf, p, vb.) dikkat çekme dereceleri

Seçenekler	f	%
Her zaman	10	50
Genellikle	8	40
Bazen	1	5
Çok az	1	5
Hiç	-	-
TOPLAM	20	100

Tablo 2.3.7a.'da, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerde bulunan gürlük terimlerine, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden 10'una (% 50) göre her zaman, 8'ine (% 40) göre genellikle dikkat çektikleri görülmektedir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin çoğunluğuna (% 90) göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki gürlük terimlerine her zaman ya da genellikle dikkat çektiklerini göstermektedir.

Tablo 2.3.7b. Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan eserlerdeki gürlük terimlerine (f, mf, p, vb.) dikkat çekme dereceleri

Öğrt. El- Öğrenci Ölçütler	A Öğretim Elemanı		B Öğretim Elemanı			C Öğretim Elemanı		D Öğretim Elemanı		E Öğretim Elemanı		f	%
	I	II	I	II	III	I	II	I	II	I	II		
Her zaman	-	1	1	-	6	4	4	2	-	-	1	19	17.3
Genellikle	2	1	-	1	4	3	3	1	-	-	4	19	17.3
Bazen	2	3	-	-	-	2	2	-	-	1	3	13	11.8
Çok az	2	-	-	-	-	1	1	-	1	-	1	6	5.4
Hiç	4	5	9	9	-	-	-	7	9	9	1	53	48.2
TOPLAM	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110	100

Tablo 2.3.7b.'de, çalışılan eserlerde bulunan gürlük terimlerine 53 derste (% 48.2) hiç dikkat çekilmediği, 19 derste (% 17.3) her zaman, 19 derste (% 17.3) genellikle, 13 derste (% 11.8) bazen ve 6 derste (% 5.4) de çok az dikkat çekildiği görülmektedir.

Bu bulgular, keman ğretim elemanlarının, derslerde % 48.2'lik oranla gürlük terimlerine hiç dikkat çekmediklerini ortaya koymaktadır. Ancak tablo, derslerin % 34.6 'lık bir bölümünde gürlük terimlerine her zaman ve genellikle dikkat çekildiğini de göstermektedir.

"Doküman İncelemesi" bölümünde ele alınan metodlardan birincisinde toplam 216 çalışma içerisinde 40 (% 18.5), ikincisinde ise toplam 94 çalışma içerisinde 28 (% 29.8) gürlük teriminin yer aldığı görülmüş ve bu sayının seslendiricilik/yorumculuk özelliği kazandırmada yetersiz kalabileceği sonucuna varılmıştır. Eser incelemesinde ise çalışılan tüm eserlerde bu işaretlemelere yer verildiği ve bunların yeterli sayıda bulunduğu tespit edilmiştir. % 48.2 oranı ile keman ğretim elemanlarının gürlük terimlerine hiç dikkat çekmemeleri, öğrencilerin çalıştıkları etüdlerde bu işaretlemelerin yer almamasının bir sonucu olarak görülebilir. Keman ğretim elemanlarının derslerin % 34.6'sında bu terimlere her zaman ve genellikle dikkat çekmelerinin ise eser çalışmaları sırasında gerçekleştiği tespit edilmiştir. Tablo 2.3.7a.'da I.-II. yarıyıl keman ğrencilerinin büyük çoğunluğunun, keman ğretim elemanlarının, derslerdeki çalışmalarda gürlük terimlerine her zaman ya da genellikle dikkat çektikleri düşüncesini taşmalarının nedeni olarak da öğrencilerin bu konuda yeterli düzeyde bilgi sahibi olmamaları ve bu çalışmaların alışkanlık oluşturacak yoğunluktan daha az olmasına karşın yeterli bulmaları ile açıklanabilir.

"Program İncelemesi"nde gürlük terimlerinin kavranmasına yönelik hiçbir amacın yer almadığının görülmesi de dikkat çekicidir.

Tablo 2.3.8a. I-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki günlük terimlerini açıklama yöntemleri

Seçenekler	f	%
Eserin bir yorumcu tarafından çalınan ses kaydını dinleterek	-	-
Kendisi örnekleyerek	19	95
Açıklama yapmıyor	1	5
Diğer	-	-
TOPLAM	20	100

Tablo 2.3.8a.'da, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki günlük terimlerini, I-II. yarıyıl keman öğrencilerinden 19'una (% 95) göre, örnekleme yaparak açıkladıkları görülmektedir.

Bu bulgular, I-II. yarıyıl keman öğrencilerinin büyük çoğunluğuna (% 95) göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki günlük terimlerinin açıklanmasında, örnekleme yolunu tercih ettiklerini göstermektedir.

Tablo 2.3.8b. Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki günlük terimlerini açıklama yöntemleri

Öğrt. El.- Öğrenci Ölçütler	A Öğretim Elemanı		B Öğretim Elemanı			C Öğretim Elemanı		D Öğretim Elemanı		E Öğretim Elemanı		f	%
	I	II	I	II	III	I	II	I	II	I	II		
Ses kaydı dinletilerek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kendisi örnekleyerek	6	5	1	1	10	10	6	3	1	1	9	53	48.2
Açıklama yapmıyor	4	5	9	9	-	-	4	7	9	9	1	57	51.8
Diğer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110	100

Tablo 2.3.8b.'de, çalışılan eserlerde bulunan gürlük terimlerinin, 57 derste (% 51.8) hiç açıklanmadığı, 53 derste (% 48.2) öğretim üyelerinin örnek vererek açıklamada bulunduğu görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının, çalışılan eserlerde bulunan gürlük terimlerini genellikle açıklamadıklarını, açıkladıkları derslerde de çalarak örnekleme yöntemini tercih ettiklerini göstermektedir.

Tablo 2.3.8a. ve Tablo 2.3.8b. karşılaştırıldığında, ortaya çıkan "keman öğretim elemanlarının gürlük terimlerini açıklamada örnekleme yöntemini kullandıkları" sonuçları birbirini destekler niteliktedir. Ancak, her iki tabloda da keman öğretim elemanlarının gürlük terimlerinin açıklanmasında eserlerin ses kayıtlarından yararlanmadıkları görülmektedir. Bu durum, anabilim dalındaki müzik dinleme olanaklarının varlığı da göz önüne alındığında, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde bir eksiklik olarak nitelendirilebilir.

Tablo 2.3.9a. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, farklı seslendirme tekniklerini (detache, staccato, legato, vb.) kullandırma dereceleri

Seçenekler	f	%
Her zaman	10	50
Genellikle	8	40
Bazen	2	10
Çok az	-	-
Hiç	-	-
TOPLAM	20	100

Tablo 2.3.9a.'da, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, farklı seslendirme tekniklerini, I-II. yarıyıl keman öğrencilerinin 10'una (% 50) göre her zaman, 8'ine (% 40) göre genellikle, 2'sine (% 10) göre ise bazen kullandıkları görülmektedir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin büyük çoğunluğuna (% 90) göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde farklı seslendirme tekniklerini her zaman ve genellikle kullandıklarını göstermektedir.

Tablo 2.3.9b. Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam etüd ya da eserlerde, farklı seslendirme tekniklerini (detache, legato, staccato, vb.) kullandırma dereceleri

Öğrt. El- Öğrenci	A Öğretim Elemanı		B Öğretim Elemanı			C Öğretim Elemanı		D Öğretim Elemanı		E Öğretim Elemanı		f	%
	I	II	I	II	III	I	II	I	II	I	II		
Her zaman	3	3	-	-	1	6	6	1	-	-	1	21	19.1
Genellikle	7	6	4	4	5	3	3	3	-	4	1	40	36.4
Bazen	-	1	2	4	2	1	1	4	4	5	7	31	28.2
Çok az	-	-	3	2	1	-	-	2	5	1	1	15	13.6
Hiç	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	3	2.7
TOPLAM	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110	100

Tablo 2.3.9b.'de, çalışılan gam, etüd ya da eserlerde farklı seslendirme tekniklerinin, 40 derste (% 36.4) genellikle, 31 derste (% 28.2) bazen, 21 derste (%19.1) her zaman, 15 derste (% 13.6) çok az kullanıldığı, 3 derste (% 2.7) ise hiç kullanılmadığı görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, farklı seslendirme tekniklerinin kullanılmasına genellikle özen gösterdiklerini açıklamaktadır.

"Doküman İncelemesi" bölümünde ele alınan metodlar ve eserler incelendiğinde de, seslendirme tekniklerinin başlangıç aşamasından itibaren çalışmalar içerisinde yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 2.3.9a. ve Tablo 2.3.9b. sonuçlarına bakıldığında, bu durumun keman öğretim elemanlarının seslendirme tekniklerinin kavranmasına yönelik çalışmalara yer vermelerine de olanak tanıdığı görülmektedir. Program incelemesinde seslendirme tekniklerinin kavranmasına yönelik amaçların yer alması da sözü edilen bu durumu desteklemektedir.

Tablo 2.3.10a. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, yayın farklı bölümlerindeki çalışmalara yer verme dereceleri

Seçenekler	f	%
Her zaman	8	40
Genellikle	7	35
Bazen	4	20
Çok az	1	5
Hiç	-	-
TOPLAM	20	100

Tablo 2.3.10a.'da, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, yayın farklı bölümlerindeki çalışmalara I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden 8'ine (% 40) göre her zaman, 7'sine (% 35) göre genellikle, 4'üne (% 20) göre bazen, 1'ine göre ise çok az yer verdikleri görülmektedir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin çoğunluğuna (% 75) göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, yayın farklı bölümlerindeki çalışmalara genellikle ve her zaman yer verdiklerini göstermektedir.

Tablo 2.3.10b. Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, yayın farklı bölümlerindeki çalışmalara yer verme dereceleri

Öğrt. El.- Öğrenci Ölçütler	A Öğretim Elemanı		B Öğretim Elemanı			C Öğretim Elemanı		D Öğretim Elemanı		E Öğretim Elemanı		f	%
	I	II	I	II	III	I	II	I	II	I	II		
Her zaman	4	1	5	1	-	2	2	1	1	1	-	18	16.4
Genellikle	6	3	4	9	5	7	7	6	3	8	6	64	58.2
Bazen	-	5	1	-	4	1	1	2	5	1	3	23	20
Çok az	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	3	2.7
Hiç	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	3	2.7
TOPLAM	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110	100

Tablo 2.3.10b.'de, yayın farklı bölümlerindeki çalışmalara 64 derste (% 58.2) genellikle, 23 derste (% 20) bazen, 18 derste (% 16.4) her zaman, 3 derste (% 2.7) çok az yer verildiği, 3 derste (% 2.7) ise hiç yer verilmediği görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine uyguladıkları keman eğitiminde, yayın farklı bölümlerindeki çalışmalara genellikle yer verdiklerini göstermektedir.

Tablo 2.3.10a. ve Tablo 2.3.10b. karşılaştırıldığında, her iki tabloda da keman öğretim elemanlarının derslerde, yayın farklı bölümlerindeki çalışmalara büyük ölçüde yer verdikleri sonucu ortaya çıkmaktadır. "Program İncelemesi"nde, yayın farklı bölümlerinin kullanılmasına yönelik amaç ve davranışların olduğu, incelenen metodlarda da bu amaç ve davranışların kazandırılmasına yönelik çalışmalara geniş bir

biçimde yer verildiği görülmüştür. Bu durum, I.-II. yarıyıl bireysel çalgı keman eğitimi derslerinde, yayın farklı bölümlerinin kullanılmasına yönelik amaç ve davranışların programlarda; bunlara yönelik çalışmaların da metodlarda yer almasının, keman öğretim elemanlarının bu çalışmalara yeterli derecede yer vermelerinde etkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 2.3.11a. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, yay basıncına dikkat çekme dereceleri

Seçenekler	f	%
Her zaman	11	55
Genellikle	7	35
Bazen	2	10
Çok az	-	-
Hiç	-	-
TOPLAM	20	100

Tablo 2.3.11a.'da, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, yay basıncına I.-II yarıyıl keman öğrencilerinin 11'ine (% 55) göre her zaman, 7'sine (% 35) göre genellikle, 2'sine (% 10) göre ise bazen dikkat çektikleri görülmektedir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin büyük çoğunluğuna (% 90) göre, keman öğretim elemanlarının, çalışılan eserlerde yay basıncına her zaman ve genellikle dikkat çektiklerini göstermektedir.

Tablo 2.3.11b. Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, yay basıncına dikkat çekme dereceleri

Öğrt. EL- Öğrenci Ölçütler	A Öğretim Elemanı		B Öğretim Elemanı			C Öğretim Elemanı		D Öğretim Elemanı		E Öğretim Elemanı		f	%
	I	II	I	II	III	I	II	I	II	I	II		
Her zaman	10	9	-	-	-	2	2	-	-	-	-	23	20.91
Genellikle	-	1	-	-	-	7	7	2	-	6	2	25	22.73
Bazen	-	-	1	-	1	1	1	2	2	3	6	17	15.45
Çok az	-	-	6	8	6	-	-	4	6	1	2	33	30
Hiç	-	-	3	2	3	-	-	2	2	-	-	12	10.91
TOPLAM	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110	100

Tablo 2.3.11b.'de, çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, yay basıncına 33 derste (% 30) çok az, 25 derste (% 22.73) genellikle, 23 derste (% 20.91) her zaman, 17 derste (% 15.45) bazen dikkat çekildiği, 12 derste (% 10.91) hiç dikkat çekilmediği görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının yarıya yakın bir bölümünün derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde yay basıncına her zaman ve genellikle dikkat çektiğini; yine yarıya yakın bir bölümünün bazen ve çok az dikkat çektiğini göstermektedir. Bunun yanında derslerin bazılarında yay basıncına dikkat çekilmediği de anlaşılmaktadır. Buna göre, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde yay basıncına dikkat çekme derecelerinin geniş bir dağılım gösterdiği söylenebilir.

Tablo 2.3.11a.'da I-II. yarıyıl keman öğrencilerinin % 90'ının vermiş olduğu "her zaman" ve "genellikle" yanıtları, Tablo 2.3.11b.'de ortaya çıkan, keman öğretim elemanlarının yarıya yakınının derslerde her zaman ve genellikle yay basıncına dikkat ettikleri sonucunu karşılayabilir. Öte yandan, Tablo 2.3.11a.'da "çok az" ve "hiç" yanıtlarının bulunmaması ise bu tablodaki sonuçlar ile çelişmektedir.

Tablo 2.3.12a. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, seslerin temiz olmasına dikkat çekme dereceleri

Seçenekler	f	%
Her zaman	16	80
Genellikle	3	15
Bazen	1	5
Çok az	-	-
Hiç	-	-
TOPLAM	20	100

Tablo 2.3.12a.'da, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, seslerin temiz olmasına I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden 16'sına (% 80) göre her zaman, 3'üne (% 15) göre genellikle, 1'ine (% 5) göre ise bazen dikkat çektikleri görülmektedir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin büyük çoğunluğuna (% 95) göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, seslerin temiz olmasına her zaman dikkat çektiklerini göstermektedir.

Tablo 2.3.12b. Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, seslerin temiz olmasına dikkat çekme dereceleri

Öğrt. El.- Öğrenci Ölçütler	A Öğretim Elemanı		B Öğretim Elemanı			C Öğretim Elemanı		D Öğretim Elemanı		E Öğretim Elemanı		f	%
	I	II	I	II	III	I	II	I	II	I	II		
Her zaman	10	10	2	1	-	9	9	-	3	9	2	55	50
Genellikle	-	-	6	8	-	1	1	6	6	1	7	36	32.7
Bazen	-	-	2	1	7	-	-	3	1	-	1	15	13.6
Çok az	-	-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	4	3.6
Hiç	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110	100

Tablo 2.3.12b.'de, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde, seslerin temiz olmasına 55 derste (% 50) her zaman, 36 derste (% 32.7) genellikle, 15 derste (% 13.6) bazen, 4 derste (% 3.6) ise çok az dikkat çekildiği görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl keman eğitimi derslerinde yapılan çalışmalarda, seslerin temiz olmasına genellikle ya da her zaman dikkat çektiklerini göstermektedir.

Tablo 2.3.12a. ve Tablo 2.3.12b. karşılaştırıldığında, her iki tablodaki sonuçların birbirini destekler nitelikte olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu durum, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde, eğitim-öğretim açısından olumlu bir tutum olarak değerlendirilebilir.

"Doküman İncelemesi" bölümünde ele alınan I.-II. yarıyıl keman eğitimi programında, temiz çalabilmeye yönelik amaçların yer aldığı ve bu amaçların değerlendirme aşamasında da ele alındığı görülmektedir. Programda bu amaçların yer almasının, keman öğretim elemanlarının derslerde bu konu üzerinde durmalarında etkili olduğu söylenebilir.

Tablo 2.3.13a. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerdeki tel değişikliklerinde ve pozisyon geçişlerinde seslerin temiz olmasına dikkat çekme dereceleri

Seçenekler	f	%
Her zaman	16	80
Genellikle	4	20
Bazen	-	-
Çok az	-	-
Hiç	-	-
TOPLAM	20	100

Tablo 2.3.13a.'da, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerdeki pozisyon geçişlerinde ve tel değişikliklerinde seslerin temiz olmasına, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin 16'sına (% 80) göre her zaman, 4'üne (% 20) göre genellikle dikkat çektikleri görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğrencilerinin tamamına göre, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerdeki pozisyon geçişlerinde ve tel değişikliklerinde, seslerin temiz olmasına her zaman ya da genellikle dikkat çektiklerini göstermektedir.

Tablo 2.3.13b. Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerdeki tel değişikliklerinde ve pozisyon geçişlerinde seslerin temiz olmasına dikkat çekme dereceleri

Öğrt. EL- Öğrenci Ölçütler	A Öğretim Elemanı		B Öğretim Elemanı			C Öğretim Elemanı		D Öğretim Elemanı		E Öğretim Elemanı		f	%
	I	II	I	II	III	I	II	I	II	I	II		
Her zaman	9	8	-	-	-	6	6	-	-	2	-	31	28.2
Genellikle	1	2	1	-	-	3	3	2	4	4	8	28	25.4
Bazen	-	-	7	5	5	1	1	6	4	2	1	32	29.1
Çok az	-	-	1	1	3	-	-	2	1	2	1	11	10
Hiç	-	-	1	4	2	-	-	-	1	-	-	8	7.3
TOPLAM	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110	100

Tablo 2.3.13b.'de, çalışılan gam, etüd ya da eserlerdeki tel değişikliklerinde ve pozisyon geçişlerinde, seslerin temiz olmasına 32 derste (% 29.1) bazen, 31 derste (% 28.2) her zaman, 28 derste (% 25.4) genellikle, 11 derste (% 10) çok az dikkat çekildiği, 8 derste (% 7.3) ise hiç dikkat çekilmediği görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerdeki tel değişikliklerinde ve pozisyon geçişlerinde, seslerin temiz olmasına genellikle dikkat çektiklerini göstermektedir.

Tablo 2.3.13a.'daki sonuçlar ile Tablo 2.3.13b.'deki sonuçlar birbirini destekler niteliktedir. Bu durum, I.-II. yarıyıl keman eğitimi derslerinde, entonasyon konusu üzerinde önemle durulduğunu ortaya koymaktadır. I.-II. yarıyıl keman öğretim programına bakıldığında da, entonasyon konusu ile ilişkilendirilebilecek amaç ve davranışlara yer verildiği görülmüştür.

Tablo 2.3.14a. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanları ile kendilerinin, derslerde çalışılan eserlerin bestecisi ve dönem özellikleri hakkında (üslûp/tarz/biçem açısından) bilgi alışverişinde bulunma dereceleri

Seçenekler	f	%
Her zaman	4	20
Genellikle	6	30
Bazen	4	20
Çok az	4	20
Hiç	2	10
TOPLAM	20	100

Tablo 2.3.14a.'ya bakıldığında, I.-II. yarıyıl öğrencilerinin 6'sı (% 30) keman öğretim elemanları ile kendilerinin, çalışılan eserlerin bestecisi ve dönem özellikleri hakkında genellikle, 4'ü (% 20) her zaman, 4'ü (% 20) bazen, 4'ü (% 20) çok az bilgi alışverişinde bulduklarını belirttikleri görülmektedir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin yarısına (% 50) göre, derslerde çalışılan eserin bestecisi ve dönemi hakkında keman öğretim elemanları birlikte bilgi alışverişinde bulunulduğunu göstermektedir. Keman öğrencilerinin diğer yarısına göre

ise, derslerde çalışılan eserin bestecisi ve dönemi hakkında keman öğretim elemanları ile kendilerinin bazen ya da çok az bilgi alışverişinde bulduklarını ya da hiç bulunmadıklarını göstermektedir.

Tablo 2.3.14b. Keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan eserlerin bestecisi ve dönem özellikleri (üslûp/tarz/biçem açısından) hakkında keman öğrencilerine bilgi verme dereceleri

Öğrt. El.- Öğrenci Ölçütler	A Öğretim Elemanı		B Öğretim Elemanı			C Öğretim Elemanı		D Öğretim Elemanı		E Öğretim Elemanı		f	%
	I	II	I	II	III	I	II	I	II	I	II		
	Her zaman	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-		
Genellikle	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	4	3.6
Bazen	2	3	-	-	3	2	-	-	-	-	-	10	9.1
Çok az	-	1	-	-	-	1	2	-	-	-	-	4	3.6
Hiç	8	6	10	10	2	7	7	10	10	10	10	90	81.8
TOPLAM	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110	100

Tablo 2.3.14b.'de, çalışılan eserin bestecisi ve dönemi hakkında 90 derste (% 81.8) hiç bilgi verilmediği, 10 derste (% 9.1) bazen, 4 derste (% 3.6) çok az, 4 derste (% 3.6) genellikle, 2 derste (% 1.8) ise her zaman bilgi verildiği görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanlarının, I.-II. yarıyıl bireysel çalgı keman eğitimi derslerinin büyük çoğunluğunda (% 81.1), çalışılan eserlerin bestecisi ve dönem özellikleri hakkında hiç bilgi vermediklerini göstermektedir.

Bu tabloda ortaya çıkan "keman öğretim elemanlarının, derslerde çalışılan eserin bestecisi ve dönem özellikleri hakkında öğrencilere herhangi bir bilgi vermedikleri" sonucu, Tablo 2.3.14a.'da I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin yarısının sahip olduğu düşünceleri desteklemekle birlikte, diğer yarısının düşünceleri ile çelişmektedir. Buna

göre, keman öğrencilerinin yarısının bu konudaki fikirlerinin yeterince olgunlaşmamış olduğu söylenebilir.

Tablo 2.3.15a. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanları ile kendilerinin, derslerde çalışılan eserlerin biçim/form özellikleri hakkında bilgi alışverişinde bulunma ve çözümleme yapma dereceleri

Seçenekler	f	%
Her zaman	5	25
Genellikle	3	15
Bazen	5	25
Çok az	3	15
Hiç	4	20
TOPLAM	20	100

Tablo 2.3.15a.'da, keman eğitimi derslerinde, çalışılan eserlerin biçim/form özellikleri hakkında çözümlerinin, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden 5'ine (% 25) göre her zaman, 5'ine (% 25) göre bazen, 3'üne (% 15) göre genellikle, 3'üne (% 15) göre çok az yapıldığı, 4'üne göre ise bu çözümlerinin hiç yapılmadığı görülmektedir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden yarıya yakın bir bölümüne göre, keman öğretim elemanları ile kendilerinin, derslerde çalışılan eserlerin biçim/form özellikleri hakkında bilgi alışverişinde bulunmadıklarını ve yeterli derecede çözümleme yapmadıklarını göstermektedir. Öğrencilerin % 40'lık bir bölümü ise bu konuyla ilgili bilgi alışverişi ve çözümlerinin derslerde her zaman ve genellikle yapıldığını belirtmiştir.

Tablo 2.3.15b. Keman öğretim elemanları ile I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, derslerde çalışılan eserlerin biçim/form özellikleri hakkında bilgi alışverişinde bulunma ve çözümleme yapma dereceleri

Öğrt. EL- Öğrenci Öçütler	A Öğretim Elemanı		B Öğretim Elemanı			C Öğretim Elemanı		D Öğretim Elemanı		E Öğretim Elemanı		f	%
	I	II	I	II	III	I	II	I	II	I	II		
Her zaman	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Genellikle	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bazen	2	-	-	-	2	1	2	-	-	-	-	7	6.4
Çok az	1	2	2	-	1	1	1	-	-	-	1	9	8.2
Hiç	7	8	8	10	7	8	7	10	10	10	9	94	85.4
TOPLAM	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110	100

Tablo 2.3.15b.'de, çalışılan eserlerin biçim/form özellikleri hakkında 94 derste (% 85.4) hiç bilgi alışverişinde bulunulup çözümleme yapılmadığı, 9 derste (% 8.2) çok az, 7 derste (% 6.4) ise bazen bilgi alışverişinde bulunulduğu ve çözümleme yapıldığı görülmektedir.

Bu bulgular, keman öğretim elemanları ile I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, derslerin büyük çoğunluğunda (% 86.4), çalışılan eserlerin biçim/form özellikleri hakkında bilgi alışverişinde bulunulmadığını ya da çözümleme yapılmadığını göstermektedir. Yapılan program incelemesinde de bu tür bir amaca ya da davranışlara rastlanmamıştır. Buna göre, keman öğretim elemanlarının, program gereği derslerde biçim/form konusunu ele almadıkları belirtilebilir. Ancak, Tablo 2.3.15a.'da I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin % 40'ının derslerde bu çalışmaların her zaman ve genellikle yapıldığına dair görüş belirtmeleri, anlamlı bulunmamaktadır.

Tablo 2.3.16a. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine göre, keman öğretim elemanları ile kendilerinin, derslerde çalışılan eserlerin armonik çözümlmelerini yapma dereceleri

Seçenekler	f	%
Her zaman	1	5
Genellikle	2	10
Bazen	2	10
Çok az	3	15
Hiç	12	60
TOPLAM	20	100

Tablo 2.3.16a.'da, keman eğitimi derslerinde eserlerin armonik çözümlmelerinin, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden 12'sine (% 60) göre hiç yapılmadığı, 3'üne (% 15) göre çok az, 2'sine (% 10) göre bazen, 2'sine (% 10) göre genellikle, 1'ine (% 10) göre ise her zaman yapıldığı görülmektedir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin büyük çoğunluğuna (% 75) göre, keman eğitimi derslerinde, eserlerin armonik çözümlmelerinin çok az yapıldığını ya da hiç yapılmadığını ortaya koymaktadır.

Tablo 2.3.16b. Keman öğretim elemanları ile I-II. yarıyıl keman öğrencilerinin, derslerde çalışılan eserlerin armonik çözümlmelerini yapma dereceleri

Öğrt. El.- Öğrenci Ölçütler	A Öğretim Elemanı		B Öğretim Elemanı			C Öğretim Elemanı		D Öğretim Elemanı		E Öğretim Elemanı		f	%
	I	II	I	II	III	I	II	I	II	I	II		
Her zaman	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Genellikle	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bazen	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1
Çok az	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	4	3.6
Hiç	9	10	9	10	8	10	10	10	10	10	9	105	95.4
TOPLAM	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	110	100

Tablo 2.3.16b.'de, çalışılan eserlerin armonik çözümlmelerinin 105 derste (% 95.4) hiç yapılmadığı, 4 derste (% 3.6) çok az, 1 derste (% 1) ise bazen yapıldığı görülmektedir.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman eğitimi derslerinin büyük çoğunluğunda (% 95.4), eserlerin armonik çözümlmelerine hiç yer verilmediğini göstermektedir.

Tablo 2.3.16a. ve Tablo 2.3.16b. karşılaştırıldığında, I.-II yarıyıl keman eğitimi derslerinde, çalışılan eserlerin armonik çözümlmelerine hiç yer verilmediği buna bağlı olarak da keman öğrencilerinin çoğunluğunun bu çalışmaların eksikliğini duydukları ortaya çıkmaktadır. I.-II. yarıyıl keman öğretim programında da armonik çözümlleme konusunda herhangi bir amaç ve davranışa rastlanmamıştır. Derslerde, eserlerin armonik çözümlmelerine yer verilmemesi, programlarda bu konuların yer almamasının ya da keman derslerinin diğer derslerle ilişkilendirilmemesinin bir sonucu olarak görülebilir.

2.4. Doküman İncelemesi Sonucunda Ortaya Çıkan Bulgular ve Yorumları

Bu alt bölümde, gözlemler süresince (10 Hafta) çalışılan etüd ve eserlerin incelemelerine yer verilmiştir. Bu incelemelerde, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmaların yer alıp yer almadığı, yer alıyorsa bunların ne derece bulunduğu tespit edilmeye çalışılmıştır.

2.4.1. Metodların İncelenmesi

Tablo 2.4.1.1. I.-II. yarıyıl keman eğitimi derslerinde yapılan 10 haftalık gözlemler süresince, keman öğrencilerinin çalışmış oldukları etüdlere göre dağılımı

Metodlar ve Çalışılan Etüdlere*	f
<u>Ö. Can I</u> ⇒ 56. 61(2). 62(4). 63(4). 64(2). 65. 70. 72. 74. 75. 78. 79. 80(2). 81(2). 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 92. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 111. 112. 113. 114(2). 115. 116. 117. 118. 119. 132. 155. 162. 175. 176. 180.184.	57
<u>Ö. Can II</u> ⇒ 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 75. 76(2). 77(2). 78. 80(3). 81(2). 82. 83. 84. 85(3). 86. 90. 91.	32
<u>Ö. Can III</u> ⇒ 30. 31. 33. 34. 29.	5
<u>M. Crickboom</u> ⇒ 32. 61. 62. 63. 249.	5
<u>A. Seybold I</u> ⇒ 24.	1
<u>A. Seybold VI</u> ⇒ 8. 9. 11.	3
<u>K. Kreutzer</u> ⇒ 12.	1

* Parantez içinde gösterilen rakamlar, belirtilen etüdün kaç öğrenci tarafından çalışıldığını ifade etmektedir.

Tablo 2.4.1.1.'de, 11 keman öğrencisinin 10 haftalık gözlem süresi içerisinde çalıştıkları etüdlerin metodlara göre dağılımları görülmektedir. Buna göre, "Ömer Can I" metodundan 57 etüd, "Ömer Can II" metodundan 32 etüd, "Ömer Can III" ve "Crickboom" metodlarından 5'er etüd, "Seybold VI" metodundan 3 etüd, "Seybold I" ve "Kreutzer" metodlarından ise 1'er etüd çalışılmıştır.

Bu bulgular, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin en çok çalıştıkları etüdlerin "Ömer Can I" ve "Ömer Can II" metodunda yer aldığını ortaya koymaktadır. Buna göre, araştırmanın diğer bulgularına da fayda sağlaması açısından bu metodlar incelemeğe değer görülmüştür. "Ömer Can I" metodunun incelenmesi sonucunda elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir:

Tablo 2.4.1.2. "Ömer Can I" metodunda yer alan hız terimlerinin sayısal dağılımı

Hız Terimleri*	f	%
Moderato	13	26.5
Allegretto	9	18.4
Andantino	1	2.04
Allegro	9	18.4
Allegro moderato	7	14.3
Andante	6	12.2
Andante sostenuto	1	2.04
Allegro (♩=116)	1	2.04
Presto	1	2.04
Allegretto(♩=100)	1	2.04
TOPLAM	49	100

*Metodda, yazara ait olan etüd ve yapıtların tempolarının özellikle belirtilmediği ve öğretmenlerin bunları öğrencinin becerisine göre istenilen tempoda çaldırabileceği belirtilmiştir.

Tablo 2.4.1.2.'de, "Ömer Can I" metodunda bulunan toplam 216 çalışmanın 49'unda (% 22.8) hız terimi kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu durum, hız terimlerinin kavranmasına yönelik işaretlemelerin yeterli olmadığını düşündürebilir. Ancak metodun başında, bazı çalışmaların üzerinde özellikle hız terimi işaretlemelerinin bulunmadığının ve öğretmenin bu çalışmaları öğrenci düzeyine göre istenilen tempoda çaldırabileceğinin belirtilmesi, metod açısından bu yönde bir eksikliğin olmadığını ortaya koymaktadır.

Tablo 2.4.1.3. "Ömer Can I" metodunda yer alan tempo değişikliklerinin sayısal dağılımı

Tempo Değişiklikleri*	f	%
Puandorg (☺)	15	83.3
Rit....	6	33.3
A tempo	1	5.5

* 216 çalışmanın 18'inde (% 8.3) tempo değişikliklerine yönelik işaretlemelere rastlanmıştır. Buna göre, her tempo değişikliği için 18 çalışmaya göre bağımsız frekans ve yüzde alınmıştır.

Tablo 2.4.1.3.'te, "Ömer Can I" metodunda 18 çalışmada yer alan tempo değişikliklerine yönelik işaretlemeler görülmektedir. Buna göre, bu işaretlemelerden "Puandorg" 15 çalışmada (% 83.3), "Rit..." 6 çalışmada (% 33.3), "A tempo" ise yalnızca 1 çalışmada (% 5.5) kullanılmıştır. Bunlardan "Puandorg", 18 çalışma içerisinde en çok kullanılan tempo değişikliği işareti olarak tespit edilmiştir.

Bu bulgular, kullanılan metotta tempo değişikliğine yönelik işaretlemelerin hem sayıca hem de çeşit açısından çok az olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesi açısından bir eksiklik olarak nitelendirilebilir.

Tablo 2.4.1.4. "Ömer Can I" metodunda yer alan ifade terimlerinin sayısal dağılımı

İfade Terimleri*	f	%
Espressivo	1	50
Dolce	1	50
Grazioso	1	50

* 216 çalışmanın 2'sinde (% 0.9) ifade terimlerine yönelik işaretlemelere rastlanmıştır. Buna göre, her ifade terimi için 2 çalışmaya göre bağımsız frekans ve yüzde alınmıştır.

Tablo 2.4.1.4.'te, "Ömer Can I" metodunda 2 çalışmada yer alan ifade terimlerine yönelik işaretlemeler görülmektedir. Bu işaretlemelerin bulunduğu iki çalışmadan birinde 2 ifade terimi, diğerinde ise 1 ifade teriminin kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Bu bulgular, kullanılan metotta ifade terimlerine yönelik işaretlemelerin hem sayıca hem de çeşit açısından az olduğunu göstermektedir. Bu durum, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde olumsuz bir yön olarak değerlendirilebilir.

Tablo 2.4.1.5. "Ömer Can I" metodunda yer alan gürlük terimlerinin sayısal dağılımı

Gürlük Terimleri*	f	%
Piano (<i>p</i>)	17	42.5
Mezzoforte (<i>mf</i>)	18	45
Forte (<i>f</i>)	30	75
Cresc. ()	21	52.5
Decresc. ()	17	42.5
Pianissimo (<i>pp</i>)	2	5
Piu piano (<i>piu p</i>)	1	2.5
Mezzopiano (<i>mp</i>)	1	2.5
Sforzando (<i>sfz</i>)	2	5
Piu forte (<i>piu f</i>)	1	2.5
Fortissimo (<i>ff</i>)	1	2.5
Diminuendo (<i>dim</i>)	1	2.5

* 216 çalışmanın 40'ında (% 18.5) gürlük terimlerine yönelik işaretlemelere rastlanmıştır. Buna göre, her gürlük terimi için 40 çalışmaya göre bağımsız frekans ve yüzde alınmıştır.

Tablo 2.4.1.5.'te, "Ömer Can I" metodunda 40 çalışmada yer alan gürlük terimlerine yönelik işaretlemeler görülmektedir. Buna göre, bunlardan "Forte" 30 çalışmada (% 75), "Cresc." 21 çalışmada (% 52.5), "Mezzoforte" 18 çalışmada (% 45), "Piano" ve "Decresc." ise 17 çalışmada (% 42.5) kullanılmıştır. Bunların dışındaki gürlük terimleri çok az çalışma içerisinde yer almıştır.

Bu bulgular, kullanılan metotta "Forte", "Mezzoforte", "Piano", "Cresc." ve "Decresc." terimlerinin en çok yer alan gürlük terimleri olduğunu göstermektedir. Buna göre, toplam 216 çalışma içerisinde % 18.5 oranında yer alan gürlük terimlerinin bulunduğu çalışmaların, I.-II. yarıyıl keman ğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde yetersiz kalabileceği söylenebilir.

"Ömer Can II" metodunun incelenmesinden elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir:

Tablo 2.4.1.6. "Ömer Can II" metodunda yer alan hız terimlerinin sayısal dağılımı

Hız Terimleri*	f	%
Moderato	15	33.3
Allegretto	4	8.9
Allegro	11	24.4
Allegro moderato	4	8.9
Andante	5	11.1
Adagio	1	2.2
$\text{♩} = 88$	1	2.2
Allegro ma non troppo	1	2.2
Allegro non troppo	2	4.4
Molto ritmico	1	2.2
TOPLAM	45	100

*Metotta, yazara ait olan etüd ve yapıtların tempolarının özellikle belirtilmediği ve öğretmenlerin bunları öğrencinin becerisine göre istenilen tempoda aldırabileceği belirtilmiştir.

Tablo 2.4.1.6.'da, "Ömer Can II" metodunda bulunan toplam 94 çalışmanın 45'inde (% 47.9) hız terimi kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu durum, hız terimlerinin

kavranmasında yeterli sayıda işaretleme bulunduğunu göstermektedir. Metodun başında belirtilen açıklama ele alındığında da hız terimlerinin sayıca tamamen yeterli olduğu sonucuna varılabilir.

Tablo 2.4.1.7. "Ömer Can II" metodunda yer alan tempo değişikliklerinin sayısal dağılımı

Tempo Değişiklikleri*	f	%
Puandorg (♪)	1	20
Rit.	4	80
A tempo	3	60

* 94 çalışmanın 5'inde (% 5.3) tempo değişikliklerine yönelik işaretlemelere rastlanmıştır. Buna göre, her tempo değişikliği için 5 çalışmaya göre bağımsız frekans ve yüzde alınmıştır.

Tablo 2.4.1.7.'de, "Ömer Can II" metodunda 5 çalışmada yer alan tempo değişikliklerine yönelik işaretlemeler görülmektedir. Buna göre, bu işaretlemelerden "Rit..." 4 çalışmada (% 80), "A tempo" 3 çalışmada (% 60), "Puandorg" ise 1 çalışmada (% 20) kullanılmıştır. Bunlardan "Rit..." ve "A tempo" 5 çalışma içerisinde en çok kullanılan tempo değişiklikleri olarak tespit edilmiştir.

Bu bulgular, kullanılan metotta tempo değişikliğine yönelik işaretlemelerin hem sayıca hem de çeşit açısından çok az olduğunu göstermektedir. Bu durum, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde bir olumsuzluk olarak nitelendirilebilir.

Tablo 2.4.1.8. "Ömer Can II" metodunda yer alan ifade terimlerinin sayısal dağılımı

İfade Terimleri*	f	%
Dolce	7	63.6
Appassionato	1	9.1
Grazioso	1	9.1
Cantabile	2	18.2
Calando	1	9.1
Molto ritmico	1	9.1

* 94 çalışmanın 11'inde (% 11.7) ifade terimlerine yönelik işaretlemelere rastlanmıştır. Buna göre, her ifade terimi için 11 çalışmaya göre bağımsız frekans ve yüzde alınmıştır.

Tablo 2.4.1.8.'de, "Ömer Can II" metodunda 11 çalışmada yer alan ifade terimlerine yönelik işaretlemeler görülmektedir. Buna göre, "Dolce" ifade terimi 7 çalışmada (% 63) kullanılmıştır.

Bu bulgular, ifade terimlerine yönelik işaretlemelerin çeşitliliğinin olamamasının ve kullanılan metotta % 11.7 oranıyla bulunmasının, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde eksiklik doğurabileceği söylenebilir.

Tablo 2.4.1.9. "Ömer Can II" metodunda yer alan gürlük terimlerinin sayısal dağılımı

Gürlük Terimleri*	f	%
Piano (<i>p</i>)	17	60.7
Mezzoforte (<i>mf</i>)	14	50
Forte (<i>f</i>)	17	60.7
Cresc. ($\text{ $)	16	57.1
Decresc. ($\text{ $)	19	67.8
Pianissimo (<i>pp</i>)	1	3.6
Mezzopiano (<i>mp</i>)	1	3.6
Fortissimo (<i>ff</i>)	2	7.1
Diminuendo (<i>dim</i>)	2	7.1
Forte piano (<i>fp</i>)	1	3.6
Forzando (<i>fz</i>)	1	3.6

* 94 çalışmanın 28'inde (% 29.8) gürlük terimlerine yönelik işaretlemelere rastlanmıştır. Buna göre, her gürlük terimi için 28 çalışmaya göre bağımsız frekans ve yüzde alınmıştır.

Tablo 2.4.1.9.'da, "Ömer Can II" metodunda 28 çalışmada yer alan gürlük terimlerine yönelik işaretlemeler görülmektedir. Bunlardan "Decresc." 19 çalışmada (% 67.8), "Piano" ve "Forte" 17 çalışmada (% 60.7), "Cresc." 16 çalışmada (% 57.1) ve "Mezzoforte" 14 çalışmada (% 50) kullanılmıştır. Bunların dışındaki gürlük terimleri ise çok az çalışma içerisinde yer almıştır.

Bu bulgular, kullanılan metotta "Forte", "Mezzoforte", "Piano", "Cresc." ve "Decresc." terimlerinin en çok yer alan gürlük terimleri olduğunu göstermektedir. Buna göre, toplam 94 çalışma içerisinde % 29.8 oranında yer alan gürlük terimlerinin, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde tam olarak yeterli olmayacağı söylenebilir.

"Ömer Can I" ve "Ömer Can II" metodlarının incelenmesinde, seslendirme tekniklerinin kavranmasına yönelik işaretlemelere (staccato, legato, detache, portato, vb.) ve yayın farklı bölümlerindeki çalışmalara yönelik işaretlemelere (bütün yay, üst yarı, alt yarı, vb.) büyük ölçüde yer verildiği ve bunların keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde yeterli olduğu görülmüştür. (Seslendirme tekniklerinin kavranmasına yönelik işaretlemelerin hemen her etüdde kullanılmış olmasından ve bazı işaretlemelere kesin adlandırmalar yapılamadığından; yayın farklı bölümlerindeki çalışmalara yönelik işaretlemelerin ise başlangıç aşaması sonrasında kullanılma gerekliliği olmadığından, bu işaretlemeler tablo halinde gösterilmemiştir.)

2.4.2. Eserlerin İncelenmesi

Bu alt bölümde, 10 haftalık (110 ders) gözlemler süresince I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin çalışmış oldukları eserlerin incelemelerine yer verilmiştir. Aşağıda, öğrencilerin çalışmış oldukları eserler sıralanmıştır.

1. Allegro (J.H. Fiocco)
2. Sonata-Fa majör/Adagio (G.F. Handel)
3. Sonata-Re majör/Allegro (G.F. Handel)
4. Konçerto-La minör/Allegro (A. Vivaldi)
5. Mazurka (H. Wieniawski)
6. Konçertino-Re majör/Allegro moderato (F. Kuchler)
7. Konçertino-Sol majör/Allegro (O. Rieding)
8. Konçerto-Si minör/Allegro moderato (O. Rieding)
9. Mazurka (N. Baklanova)

Tablo 2.4.2.1. Eserlerde yer alan hız terimlerinin sayısal dağılımı

Eserler Hız Terimleri	Eserler									f
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
Allegro	✓		✓	✓	✓		✓		✓	6
Allegro Moderato						✓		✓		2
Adagio		✓								1
TOPLAM	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9

Tablo 2.4.2.1.'de, çalışılan eserlerin her birinde hız terimi işaretlemelerinin bulunduğu görülmektedir. Bu eserlerin büyük çoğunluğunda ise "Allegro" terimi kullanılmıştır.

Tablo 2.4.2.2. Eserlerde yer alan tempo değişikliklerinin sayısal dağılımı

Eserler Tempo Değişiklikleri	Eserler									f
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
Puandorg (\curvearrowright)	✓			✓	✓	✓				4
Rit.	✓				✓		✓		✓	4
Riten.		✓	✓							2
A tempo	✓			✓	✓		✓		✓	5
Poco rit. a tempo	✓									1
Poco a poco rit.					✓					1
Allargando						✓				1
Un poco allargando					✓					1
Senza allargando						✓				1
TOPLAM	4	1	1	2	5	3	2	-	2	20

Tablo 2.4.2.2.'te, çalışılan 9 eserin 8'inde tempo değişikliklerine yönelik işaretlemelerin olduğu görülmektedir. Bunlardan bir eserde 5 farklı tempo değişikliği, diğer bir eserde ise 4 farklı tempo değişikliği kullanılmıştır. Eserlerde en çok kullanılan

tempo değişikliklerine yönelik işaretlemelerin "A tempo", "Rit." ve "Puandorg" olduğu görülmüştür.

Bu bulgular, çalışılan eserlerin çoğunluğunda bulunan tempo değişikliklerinin, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesi açısından yeterli olduğunu göstermektedir.

Tablo 2.4.2.3. Eserlerde yer alan ifade terimlerinin sayısal dağılımı

Eserler \ İfade Terimleri	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	f
Espressivo					✓	✓				2
Molto vigoroso					✓					1
Con grazia					✓					1
Con melancolia					✓					1
Du talon					✓					1
Sul tallone							✓			1
Attacca subito						✓				1
Molto vigoroso e con brio					✓					1
Restez		✓						✓		2
Risoluto								✓		1
TOPLAM	-	1	-	-	6	2	1	2	-	12

Tablo 2.4.2.3.'te, çalışılan 9 eserin 5'inde ifade terimlerinin bulunduğu görülmektedir. Bunlardan bir eserde 6 farklı ifade teriminin kullanıldığı dikkat çekicidir. Bunun dışında iki eserde 2 farklı ifade terimi kullanılmış, diğer iki eserde ise sadece 1 ifade terimi kullanılmıştır.

Bu bulgular, incelenen eserlerin bir bölümünde ifade terimlerinin hiç kullanılmadığını, kullanılan eserlerin çoğunluğunda ise bu terimlerin sayıca çok az olduğunu göstermektedir. Bu durum, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin

seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde bir eksiklik olarak görülebilir.

Tablo 2.4.2.4. Eserlerde yer alan gürlük terimlerinin sayısal dağılımı

Eserler \ Gürlük Terimleri	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	f
Piano (<i>p</i>)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
Forte (<i>f</i>)	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	8
Mezzoforte (<i>mf</i>)	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		7
Pianissimo (<i>pp</i>)		✓		✓	✓					3
Fortissimo (<i>ff</i>)	✓				✓		✓			3
Fortepiano (<i>fp</i>)			✓							1
Mezzopiano (<i>mp</i>)									✓	1
Cresc. ($\text{—} \text{—} \text{—}$)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
Decresc. ($\text{—} \text{—} \text{—}$)	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		7
Sempre cresc.			✓							1
Poco a poco cresc.	✓		✓							2
Poco a poco dim.	✓									1
TOPLAM	8	6	8	6	5	4	6	5	4	52

Tablo 2.4.2.4.'de, çalışılan 9 eserin tamamında gürlük terimlerinin bulunduğu görülmektedir. Buna göre, eserlerin ikisinde 8 farklı gürlük terimi, üçünde 6 farklı gürlük terimi, ikisinde 5 farklı gürlük terimi ve diğer ikisinde de 4 farklı gürlük terimi kullanılmıştır. Eserlerde en çok kullanılan gürlük terimlerinin ise "Forte", "Mezzoforte", "Piano", "Cresc." ve "Decresc." olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonucun, "Ömer Can I" ve "Ömer Can II" metodlarındaki sonuçlarla aynı olması dikkat çekicidir.

Bu bulgular, incelenen eserlerin tamamında gürlük terimlerinin kavranmasına yönelik işaretlemelerin yeterli derecede bulunduğunu göstermektedir. Bu durumun,

I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalara bir kaynak oluşturduğu söylenebilir.

İncelenen eserlerin tamamının, farklı seslendirme tekniklerinin ve yayın farklı bölümlerinin kullanılmasına olanak tanır biçimde düzenlendiği ve bunların keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde yeterli olduğu sonucu ortaya konmuştur. ("Ömer Can I ve II" metodlarında olduğu gibi, bu bölüm için de tablo oluşturulmamıştır.)

2.4.3. I.-II. Yarıyıl Keman Öğretim Programının Değerlendirilmesi

I.-II. yarıyıl keman öğretim programı incelendiğinde, programda 24 özel amacın yer aldığı ve bu amaçlar doğrultusunda I. yarıyıl (güz yarıyılı) ve II. yarıyıl (bahar yarıyılı) olmak üzere çalışma planının hazırlandığı görülmektedir. Programda yer alan 24 özel amaç aşağıda görüldüğü gibi 8 amaç halinde temsil edilebilir:

1. Keman ve yayın bölümlerini tanıyabilme, bakımını ve korunmasını sağlayabilme.
2. Keman çalmada doğru duruş ve tutuşu kavrayabilme.
3. Sol eli keman üzerinde, yayı teller üzerinde uygun duruma getirebilme.
4. Yayın her yerini doğru süresince kullanabilme.
5. 1. konumda bütün tellerdeki nota ve sesleri çalabilme.
6. Legato ve detache tekniği ile çalabilme.
7. Sol majör (2 oktav), re majör (1 oktav), do majör (2 oktav), la minör (2 oktav), mi minör (2 oktav) ve si minör (2 oktav) dizilerini 1. konumda değişik yay çeşitleri ile çalabilme.
8. Belirtilen dizilerde öğrenilen yay tekniklerini uygulayabilme.

Yukarıda belirtilen özel amaçlarda, seslendirme/yorum davranışlarının kazandırılmasına yönelik amaçların az sayıda yer aldığı görülmektedir. Programdaki genel amaçlara bağlı kalınarak hazırlanmış olan çalışma planı incelendiğinde de

seslendirme/yorum davranışları ile ilişkilendirilebilecek olan amaç ve davranışlar* şu şekilde sıralanabilir:

- Doğru ve temiz çalabilme
 - *Doğru keman ve yay tutuş ile temiz ve doğru sesler elde etme.*
 - *1. ve 2. parmaklarıyla doğru ve temiz çalma.*
 - *3. ve 4. parmaklarıyla doğru ve temiz çalma.*
- Çeşitli yay şekillerini tanıyabilme
 - *1. konumda yayın her yerini doğru kullanma.*
 - *1. konumda çalarken yayı süresince kullanma.*
 - *Öğrenilen dizilerde değişik yay çeşitlerini kullanma.*
- Farklı yay tekniklerini tanıyabilme
 - *Legato (Bağlı çalma) tekniği ile çalma.*
 - *Detache (Bağımsız çalma) tekniği ile çalma.*
 - *Öğrenilen dizilerde farklı yay tekniklerini uygulama.*

I. yarıyıl (Bahar) ve II. yarıyıl (Güz) çalışma planının incelenmesi sonucunda da, belirlenen amaç ve davranışların I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde yetersiz kalabileceği söylenebilir. Ayrıca, planda "Değerlendirme" bölümünde;

- Metronom sayısına yakın bir tempoda çalabiliyor mu?
- Nüans işaretlerine uyabiliyor mu?
- Eşlikçi ile uyum sağlayabiliyor mu?

biçiminde sorular yer almaktadır. Programda ve planda yer verilmeyen bu amaç ve davranışların değerlendirme bölümünde ele alınması dikkat çekicidir. (Dönem sonu

* Sıralanan amaç ve davranışlar, çalışma planında "Amaç ve davranışlar" adı altında belirtilmemiş olup, plan içerisindeki konu ve amaçlardan seçilmiştir.

sınavının gözleminde de % 25 oran ile "performans/yorum" adı altında bir değerlendirme bölümü oluşturulduğu görülmüştür.)

I.-II. yarıyıl keman öğretim programı genel olarak incelendiğinde, belirlenen amaçların yalnız başlangıç aşamasına göre düzenlendiği, A.G.S.L. çıkışlı I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine yönelik bir çalışma planı olmadığı ya da planlarda buna yönelik bir açıklamada bulunulmadığı da açıkça görülmektedir.

2.4.4. UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nin Mayıs Ayına Ait Etkinlik Programının Değerlendirilmesi

Tablo 2.4.4.1. Anabilim dalının düzenlediği Mayıs ayına ait müziksel etkinlikler

Etkinlikler	Tarih	Yer
2. Sınıf Konseri	02.05.2001	Müzik Eğt. ABD
3. Sınıf Konseri	09.05.2001	Müzik Eğt. ABD
4. Sınıf Konseri	16.05.2001	Müzik Eğt. ABD
Şan Öğrencileri Konseri	01.05.2001	Müzik Eğt. ABD
Gitar Öğrencileri Konseri	02.05.2001	Müzik Eğt. ABD
Viyola Öğrencileri Konseri	03.05.2001	Müzik Eğt. ABD
Balkan Akordeon Orkestrası Konseri	08.05.2001	Müzik Eğt. ABD
Anostos Slovçev-Dora Slovçeva 4 El Piyano Kons.	09.05.2001	T.K.M.
Viyola öğrencileri konserleri	10.05.2001	Müzik Eğt. ABD
Osman Önder (Yük. Lis. Öğr.) Viyolonsel Resitali	14.05.2001	Müzik Eğt. ABD
Keman Öğrencileri Konseri	17.05.2001	Müzik Eğt. ABD
Piyano Öğrencileri Konseri	18.05.2001	Müzik Eğt. ABD
Viyolonsel Öğrencileri Konseri	21.05.2001	Müzik Eğt. ABD
Piyano Öğrencileri Konseri	22.05.2001	Müzik Eğt. ABD
Demet Ergen (4.sınıf Öğr.) Keman Resitali	23.05.2001	Müzik Eğt. ABD
Keman Öğrencileri Konseri	24.05.2001	Müzik Eğt. ABD
Ceyda Bozer (Yük. Lis. Öğr.) Piyano Resitali	25.05.2001	Müzik Eğt. ABD
Müz. Eğt. ABD Bahar Yarıyılı Konseri	26.05.2001	T.K.M

Tablo 2.4.4.1.'e bakıldığında, anabilim dalının düzenlemiş olduğu yoğun bir etkinlik listesi göze çarpmaktadır. Bunlar arasında Müzik Eğt. ABD'nin yarıyıl konseri, sınıf konserleri, öğrencilerin grup ya da solo konserleri, yurt dışından davet edilen sanatçıların konserleri bulunmaktadır.

Bu bulgulara göre, anabilim dalının düzenlediği etkinliklerin seslendirme/yorum davranışlarının ortaya konulmasında ve öğrencilerin bu özelliklerinin geliştirilmesinde önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir. (Mayıs ayına ait listenin değerlendirilmesinin nedeni, konser etkinliklerinin ortaya konulmasında uzun bir sürecin gerektiği ve buna bağlı olarak da bu etkinliklerin genellikle eğitim-öğretim faaliyetlerinin son aşamasında ele alınmasıdır.)

2.4.5. UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'ndeki Dinleme Olanakları

Tablo 2.4.5.1. Anabilim dalındaki dinleme olanaklarının sayısal dağılımı

Dinleme Olanakları	f
Plak	121
CD	88
Kaset	54
Video Kaset	10

Tablo 2.4.5.1.'de, UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'ndeki dinleme olanaklarının sayısal dağılımı görülmektedir. Buna göre, bu olanakların I.-II. yarıyıl bireysel çalgı keman eğitiminde seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmaların yapılmasında yeterli katkıyı sağlayacağı söylenebilir.

SONUÇLAR ve ÖNERİLER

Araştırmanın bulguları doğrultusunda ortaya çıkan sonuçlar şöyledir:

Keman öğretim elemanları, I.-II. yarıyıl keman eğitiminde uyguladıkları çalışmaları genellikle öğrencilerin seviyesine göre planlamakta, bunun yanında I.-II. yarıyıl keman öğretim programından da yararlanmaktadırlar.

I.-II. yarıyıl keman öğretim programı incelendiğinde, programın başlangıç aşamasına göre düzenlendiği, A.G.S.L. çıkışlı keman öğrencilerine yönelik ayrı bir çalışma planının bulunmadığı görülmüştür.

Keman öğretim elemanlarının 6'sı, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmaları "tamamen" ve "büyük ölçüde" desteklemektedir.

Yine keman öğretim elemanlarının 6'sı, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde, anabilim dalında hazırlanan I.-II. yarıyıl keman öğretim programını "tamamen" ve "büyük ölçüde" uygun bulmakta ve onaylamaktadır. Ancak, I.-II. yarıyıl keman öğretim programı incelendiğinde, seslendirme/yorum davranışları ile ilişkilendirilebilecek olan amaç ve davranışlara az sayıda rastlanmıştır.

Keman öğretim elemanlarının tamamı, öğrencilerin çalışma yetersizliği ve teknik beceri eksikliklerinden kaynaklanan bazı zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Bununla birlikte keman öğretim elemanları, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerini derslerde genel olarak ilgili ve istekli bulmaktadırlar. Nitekim I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin % 95'i keman eğitimi dersini kendi istekleriyle seçtiğini belirtmiştir. Keman öğrencilerinin, keman çalmaya genellikle ilgili ve istekli olduklarını belirtmesi de bu sonucu desteklemektedir. Ancak, keman öğrencilerinin ilgili ve istekli olmalarına rağmen çalışma durumlarındaki yetersizlik, derslerdeki başarıya olumsuz yönde etkilemektedir.

I.-II. yarıyıl bireysel çalgı keman eğitimi derslerinde, "Ömer Can I ve II" metodları, keman öğretim elemanlarının tümü tarafından kullanılmaktadır. Kullanılan metodların birçok alıştırmaya ve etüdü içermesi, bol örnekli ve daha kapsamlı olması, öğretim elemanlarının tercih nedenlerinin başında gelmektedir. Keman öğretim elemanları, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde, kullandıkları metodları genellikle uygun bulmaktadır.

Metodlar incelendiğinde, seslendirme/yorum davranışlarının başlangıç aşamasında genellikle ele alınmadığı görülmüştür.

Keman öğretim elemanlarının çoğunluğu, kullandıkları metodlardaki hız terimlerinin kavranmasına yönelik işaretlemeleri, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde genel olarak yeterli bulmaktadır. Metod incelemesinde de hız terimlerinin büyük oranda yeterli olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Ancak, metodların başında, bazı çalışmaların üzerinde özellikle hız terimi işaretlerinin bulunmadığının ve öğretmenin bunları öğrencinin becerisine/düzeyine göre istenilen tempoda çaldırabileceğinin belirtilmesine karşın, yapılan gözlemlerde keman öğretim elemanlarının bu konu üzerinde durmadıkları görülmüştür.

Keman öğretim elemanlarının çoğunluğu, kullandıkları metodlardaki tempo değişikliklerine yönelik işaretlemeleri, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde "tamamen" yeterli görmektedir. Ancak metodlar incelendiğinde, bu işaretlemelerin öğrencilerin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde sayıca yetersiz kalabileceği sonucu ortaya konulmuştur.

Keman öğretim elemanları, kullandıkları metodlardaki ifade terimlerine yönelik işaretlemeleri, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde genel olarak yeterli bulmaktadır. Ancak, metodlar incelendiğinde bu işaretlemelerin, öğrencilerin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde sayıca az ve çeşitlilik bakımından yetersiz olduğu görülmüştür.

Keman öğretim elemanlarının bir bölümü, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde, kullandıkları metodlardaki gürlük terimlerine yönelik işaretlemeleri tamamen yeterli bulmakta; diğer bölümü ise bu işaretlemelerde bazı eksiklikler görmektedir. Metodların incelenmesinde de, kullanılan metodlarda gürlük terimlerine yönelik işaretlemelerin öğrencilerin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde yetersiz kalabileceği görülmüştür.

Keman öğretim elemanlarının tümü, kullandıkları metodlardaki seslendirme tekniklerine yönelik işaretlemeleri ve yayın farklı bölümlerinde yapılan çalışmaları, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde "tamamen" yeterli görmektedir. Metod incelemelerinde, seslendirme tekniklerine ve yayın farklı bölümlerinin kullanılmasına yönelik çalışmalara yeterli derecede yer verildiği görülmüştür.

Keman öğretim elemanları, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerine, çalıştırdıkları eserlerin var olan ses kayıtlarını genellikle dinletme olanağı bulamamaktadır. Ancak, anabilim dalında yapılan araştırmada dinletme olanaklarının (plak/CD/kaset/video kaset), I.II. yarıyıl bireysel çalgı keman eğitimi derslerinde yararlanmak üzere yeterli sayıda bulunduğu ortaya konmuştur.

Keman öğretim elemanlarının çoğunluğu, I.-II. yarıyıl keman öğrencileri ile yaptıkları derslerde, piyano eşlikli çalışmalara genellikle yer vermektedirler.

Keman öğretim elemanlarının tamamı, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülen anabilim dalının düzenlemiş olduğu etkinlikleri tam olarak yeterli bulmamaktadır.

Keman öğretim elemanlarının anabilim dalında yapılmasını istedikleri etkinliklerin başında, öğrencilerin bireysel ve grup çalışmalarıyla gerçekleştirdikleri konserlerin ve şehir dışından ya da yurt dışından davet edilen sanatçıların konser/workshop etkinliklerinin arttırılması gelmektedir. Bunun dışında, düzenli olarak yapılan sınıf konserlerinin arttırılmasını ve öğrencilerle öğretim elemanlarının şehirdeki

konser etkinliklerine katılıp sonrasında görüş alışverişinde bulunulmasını isteyen öğretim elemanı sayısı da oldukça fazladır.

UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nda öğrenim görmekte olan I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden % 65'i A.G.S.L., % 35'i ise genel lise mezunudur.

I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin büyük çoğunluğu, lisans eğitiminden sonra müzik eğitimi veren kurumlarda çalgı öğretmenliğini tercih etmektedir. Bununla birlikte keman öğrencilerinin tamamına yakını, ilk ve orta öğretim kurumlarında müzik öğretmeni olmaya yönelik bir düşünce taşımamaktadır.

I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin yarısı, anabilim dalında verilen keman eğitimi düzeyini seçmiş oldukları alanda kullanmak üzere "orta derecede" yeterli bulmakta; yarıya yakın bir bölümü ise yeterli bulmamaktadır.

I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin % 60'ı, konser etkinliklerinde yer almaları için keman öğretim elemanları tarafından teşvik edilmektedir.

I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin % 90'ı, buldukları şehirde ya da anabilim dalında düzenlenen konser etkinliklerini "her zaman" ve "genellikle" takip etmektedir.

I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin % 60'ı, keman eserlerinin ses kayıtlarını "her zaman" ve "genellikle" bulup dinlemektedir.

I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden % 85'ine göre, keman öğretim elemanları derslerde sağ ve sol el arasındaki ritmsel uyumun sağlanmasına "her zaman" ve "genellikle" dikkat çekmektedir. Gözlemlerde de keman öğretim elemanlarının derslerde sağ ve sol el arasındaki ritmsel uyuma çoğunlukla dikkat çektikleri görülmüştür.

I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin tamamına göre, keman öğretim elemanları derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserdeki notaların doğru tartımda seslendirilmesine her zaman ve genellikle dikkat çekmektedir. Gözlemlerde de derslerin büyük

çoğunluğunda (% 94.5), çalışılan gam, etüd ya da eserdeki notaların doğru tartımda seslendirilmesine dikkat çekildiği görülmüştür.

I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinden % 90'ına göre, keman öğretim elemanları derslerde çalışılan gam, etüd ve eserlerin tempolarının korunmasına "her zaman" ve "genellikle" dikkat çekmektedir. Gözlemlerde, derslerin büyük çoğunluğunda (% 92.7), çalışılan gam, etüd ve eserin temposunun korunmasına "her zaman" ve "genellikle" dikkat çekildiği görülmüştür.

I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin % 90'ına göre, keman öğretim elemanları derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki tempo değişikliklerine "her zaman" ve "genellikle" dikkat çekmektedir. Gözlemlerde ise derslerin büyük çoğunluğunda (% 89.1), çalışılan etüd ya da eserdeki tempo değişikliklerine "hiç" dikkat çekilmediği görülmüştür. I.-II. yarıyıl keman öğretim programında da tempo değişikliklerinin kavranmasına yönelik herhangi bir amaç yer almamaktadır. Metod incelemelerinde tempo değişikliğine yönelik işaretlemelerin hem sayıca hem de çeşit açısından çok az olduğu görülmüş; çalışılan eserlerin çoğunluğunda bulunan tempo değişikliklerinin ise I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesi açısından sayıca yeterli bulunmuştur.

I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin % 80'ine göre, keman öğretim elemanları derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki ifade terimlerine "her zaman" ve "genellikle" dikkat çekmektedir. Gözlemlerde ise derslerin büyük çoğunluğunda (% 83.6), çalışılan etüd ya da eserdeki ifade terimlerine hiç dikkat çekilmediği görülmüştür. I.-II. yarıyıl keman öğretim programında da ifade terimlerinin kavranmasına yönelik herhangi bir amaç yer almamaktadır. Metodların ve eserlerin incelenmesinde de ifade terimlerine yönelik işaretlemelerin az sayıda bulunduğu görülmüştür.

Keman öğretim elemanları, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin % 90'ına göre etüd ya da eserdeki ifade terimlerini kendileri örnekleyerek açıklamaktadır. Gözlemlerde derslerin büyük çoğunluğunda (% 83.6) etüd ya da eserlerdeki ifade terimlerinin "hiç" açıklanmadığı; bu terimlerinin açıklandığı durumlarda öğretim elemanlarının örnekleme

yolunu tercih ettikleri; çalışılan eserlerin var olan ses kayıtlarının dinletilmesi yolunu ise tercih etmedikleri görülmüştür.

I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin % 90'ına göre, keman öğretim elemanları derslerde çalışılan etüd ya da eserlerdeki gürlük terimlerine "her zaman" ve "genellikle" dikkat çekmektedir. Gözlemlerde, derslerin % 34.6'sında etüd ya da eserlerdeki gürlük terimlerine "her zaman" ve "genellikle" dikkat çekildiği; % 48.2'sinde ise hiç dikkat çekilmediği görülmüştür. Program incelemesinde de gürlük terimlerinin kavranmasına yönelik herhangi bir amacın yer almadığı görülmüş; incelenen metodlarda da gürlük terimlerinin sayıca tam olarak yeterli olmadığı sonucu ortaya konulmuştur. Eserlerin incelenmesinde, eserlerde yer alan gürlük terimlerinin, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde sayıca yeterli olduğu görülmüştür.

Keman öğretim elemanları, I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin % 95'ine göre etüd ya da eserlerdeki gürlük terimlerini kendileri örnekleyerek açıklamaktadır. Gözlemlerde, derslerin % 48.2'sinde etüd ya da eserlerdeki gürlük terimlerinin "hiç" açıklanmadığı; açıklandığı durumlarda öğretim elemanının örnekleme yolunu tercih ettikleri; çalışılan eserlerin var olan ses kayıtlarının dinletilmesi yolunu ise tercih etmedikleri görülmüştür.

I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin % 90'ına göre, keman öğretim elemanları, derslerde çalışılan gam, etüd ya da eserlerde farklı seslendirme tekniklerini "her zaman" ve "genellikle" kullanılmaktadır. Gözlemlerde, derslerin % 55.5'inde, çalışılan gam, etüd ya da eserlerde farklı seslendirme tekniklerinin "her zaman" ve "genellikle" kullanıldığı görülmüştür. I.-II. yarıyıl keman öğretim programında seslendirme teknikleri ile ilişkilendirilebilecek amaç ve davranışlara; kullanılan metodlarda da bu davranışların kazandırılmasına yönelik çalışmalara yer verildiği görülmüştür.

I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin % 75'ine göre, keman öğretim elemanları derslerde yayın farklı bölümlerindeki çalışmalara "her zaman" ve "genellikle" yer vermektedir. Gözlemlerde de derslerin çoğunluğunda (% 72.6), yayın farklı bölümlerindeki çalışmalara yer verildiği görülmüştür. I.-II. yarıyıl keman öğretim

programında da yayın farklı bölümlerinin kullanılması ile ilişkilendirilebilecek amaç ve davranışların yer aldığı görülmüştür.

I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin % 90'ına göre, keman öğretim elemanları derslerde yay basıncına "her zaman" ve "genellikle" dikkat çekmektedir. Gözlemlerde ise her öğretim elemanı tarafından yay basıncına tam olarak dikkat çekilmediği görülmüştür.

I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin % 95'ine göre, keman öğretim elemanları derslerde çalışılan gam, etüd ve eserlerde seslerin temiz olmasına "her zaman" ve "genellikle" dikkat çekmektedir. Gözlemlerde de derslerin büyük çoğunluğunda (% 82.7), çalışılan gam, etüd ya da eserlerde seslerin temiz olmasına "her zaman" ve "genellikle" dikkat çekildiği görülmüştür. I.-II. yarıyıl keman öğretim programında da temiz çalabilme ile ilişkilendirilebilecek amaç ve davranışlar yer almaktadır.

I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin tamamına göre, keman öğretim elemanları derslerde çalışılan gam, etüd ve eserlerdeki tel değişikliklerinde ve pozisyon geçişlerinde seslerin temiz olmasına "her zaman" ve "genellikle" dikkat çekmektedir. Gözlemlerde de derslerin % 53.6'sında, çalışılan gam, etüd ya da eserlerdeki tel değişikliklerinde ve pozisyon geçişlerinde seslerin temiz olmasına "her zaman" ve "genellikle" dikkat çekildiği görülmüştür.

I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin % 50'sine göre keman öğretim elemanları ile kendileri, derslerde çalışılan eserlerin bestecisi ve dönem özellikleri hakkında (üslûp/tarz/biçem açısından) "her zaman" ve "genellikle" bilgi alışverişinde bulunmaktadır. Diğer keman öğrencilerine göre ise eserlerdeki bu özellikler hakkında bazen ve çok az bilgi alışverişinde bulunmakta ya da hiç bulunmamaktadır. Gözlemlerde, derslerin büyük çoğunluğunda (% 81.8), çalışılan eserlerin bestecisi ve dönem özellikleri hakkında herhangi bir bilgi verilmediği görülmüştür.

I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin % 60'ına göre, keman öğretim elemanları ile kendileri, derslerde çalışılan eserlerin biçim/form özellikleri hakkında yeterince çözümlenmemektedir. Gözlemlerde, derslerin büyük çoğunluğunda (% 85.4),

çalışılan eserlerin biçim/form özellikleri hakkında "hiç" çözümleme yapılmadığı görülmüştür.

I.-II. yarıyıl keman öğrencilerinin % 75'ine göre, keman öğretim elemanları ile kendileri, derslerde çalışılan eserlerin armonik çözümlmelerini "çok az" yapmakta ya da "hiç" yapmamaktadır. Gözlemlerde de derslerin büyük çoğunluğunda (% 95.4), çalışılan eserlerin armonik çözümlmelerinin "hiç" yapılmadığı görülmüştür.

I.-II. yarıyıl keman öğretim programının incelenmesinde, seslendirme/yorum özellikleri ile ilişkilendirilebilecek amaç ve davranışlara az sayıda rastlanmış; metodların incelenmesinde, seslendirme/yorum davranışlarının geliştirilmesine yönelik çalışmaların yeterli derecede yapılmadığı sonucuna ulaşılmış; I.-II. yarıyıl bireysel çalgı keman eğitimi derslerinin büyük çoğunluğunda da, seslendirme/yorum özelliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalara yeterli derecede yer verilmediği görülmüştür.

Bireysel çalgı keman eğitimi derslerinde öğrencilerin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine yönelik olarak yapılan çalışmaların, keman öğretim programında seslendirme/yorum özelliklerinin kazandırılmasına yönelik amaç/davranışların yer alması; metodlarda ve eserlerde de bu çalışmalara yer verilmesiyle doğru orantılı olarak bir artış gösterdiği görülmüştür.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

1. I.-II. yarıyıl keman öğretim programı yeniden ele alınarak başlangıç düzeyine ve daha ileri düzeydeki öğrencilerin seviyelerine uygun olarak iki ayrı program biçiminde düzenlenmelidir.
2. I.-II. yarıyıl keman öğretim programında, başlangıç aşamasından itibaren seslendirme/yorum davranışlarını da içeren amaçlar ve davranışlara yer verilmelidir.
3. Anabilim dalı programı gözden geçirilerek, çalgı öğretmeni, kuramsal ders öğretmeni ve ses öğretmeni yetiştirmeye olanak tanır biçimde düzenlenmelidir.

4. Keman öğrencilerinin çalgı öğretmeni olma istekleri göz önünde bulundurularak; müzik öğretmenliği programlarının ve anabilim dalının yeniden yapılanma sürecinin tekrar ele alınması; Türkiye gerçekleriyle uyuşan, meslekle ilgili tüm ihtiyaçları karşılar, sorunları çözer nitelikte müzik ve çalgı öğretmeni yetiştirme hedefinin ele alınmasına dikkat çekilmelidir.

5. Keman eğitimi derslerinde, çalışılan gam, etüd ya da eserlerde başlangıç aşamasından itibaren seslendirme/yorum davranışlarını içeren çalışmalara yer verilmelidir. Dönem sonu sınavlarında da bu çalışmalar değerlendirilmelidir.

6. Keman eğitimi dersleri, diğer derslerle (müzik tarihi, müzik teorisi ve işitme eğitimi, vb.) ilişkilendirilip, çalışmalarda bir bütün olarak ele alınmalı ve öğrencilere dersler arası bilgi aktarımı alışkanlığı kazandırılmalıdır.

7. Keman öğrencilerinin, müzik öğretmenliği mesleği ile ilgili daha fazla bilgilendirilerek bu amaca giden yolu saptama ve sonuçlandırma için yeterli çalışma birikimini elde etme sorumluluğu kazanmaları sağlanmalı; çalgılarını bu meslekte de etkin biçimde kullanmaları için teşvik edilmelidir.

8. Öğrencilerin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde fayda sağlayacağı düşünülen anabilim dalında ya da şehirde düzenlenen etkinliklere keman öğrencilerinin ve keman öğretim elemanlarının katılımları ve sonrasında görüş alışverişinde bulunmaları sağlanmalıdır.

9. Anabilim dalı, öğretim elemanı ve öğrenci arasında sıkı bir üçlü sistem kurulmalı; keman eğitimindeki sorunlar ve bu sorunların çözümüne yönelik getirilecek öneriler bir arada değerlendirilmelidir.

10. Keman öğretiminde kullanılan metodlar, seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine yönelik olarak düzenlenmeli ya da yeni metodlar oluşturulmalıdır.

11. Keman öğrencilerinin, anabilim dalında bulunan dinleme olanaklarından daha fazla yararlanmaları sağlanmalıdır.

12. Keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine büyük katkı sağlayan eşlikli çalışmalar, küçük konser etkinlikleri içerisinde daha fazla değerlendirilmelidir. Konser çalışmalarını özel olarak ele alınmalı, öğrencilerin bu konuda hazırlıklı olmaları sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- ARTUT, Kazım. **Sanat Eğitimi (Kuramları ve Yöntemleri)**, Anı Yay., Ankara: 2001.
- AYDOĞAN, Salih. "Açık Seçik Bir Değerlendirme", **Müzik Öğretimi**, Müz. Ans. Yay., Ankara: 1996.
- AZİZ, Aysel. **Toplumsallaşma ve Kitleleşme İletişim**, Anadolu Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Yay., No: 2, Ankara: 1982.
- BAYRAKTAR, Ertuğrul. "Müzik Öğretimi ve Çağdaş Teknoloji", **Müzik Öğretimi**, Müz. Ans. Yay., Ankara: 1996.
- BÜYÜKAKSOY, Feridun. **Keman Öğretiminde İlkeler ve Yöntemler**, Armoni Ltd. Şti., Ankara: 1997.
- ÇALIŞIR, Feridun. **Çalgı Eğitimi**, Evrensel Müzik Eğt. Yay., Ankara: 1997.
- FENMEN, Mithat. **Müzikçinin El Kitabı**, Müz. Ans. Yay., Ankara: 1997.
- FİDAN, Nurettin. **Okulda Öğrenme ve Öğretme (Kavramlar, İlkeler, Yöntemler)**, Alkim Yay., Ankara: 1985.
- GÜLCAN, Raif. "Türkiye'de Müzik Eğitimi ve Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinin İşlevi", **Senfoni Dergisi**, İDSO Yay., sayı: 2, İzmir: 1997.
- MİMAROĞLU, İlhan. **Müzik Tarihi**, Varlık Yay., 4. Basım, İstanbul: 1990.
- ÖZEN, Nuray. "Okul Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitiminin Önemi", **Filarmoni Sanat Dergisi**, sayı: 138, Ankara: 1996.
- SAY, Ahmet. **Müzik Ansiklopedisi**, Müz. Ans. Yay., 4. Cilt, Ankara: 1985.
- SAY, Ahmet. **Türkiye'nin Müzik Atlası**, Borusan Kültür ve Sanat Yay., İstanbul: 1998.
- SÖZER, Vural. **Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi**, Remzi Kitabevi Yay., İstanbul: 1998.
- TANRIVERDİ, Ayfer. "A.G.S.L. Müzik Bölümlerinde Uygulanan Çalgı Eğitimi ve Viyolanın Çalgı Eğitimi İçerisindeki Yeri", **I. Ulusal A.G.S.L. Müzik Bölümleri Sempozyumu**, Uludağ Üniversitesi Yay., Bursa: 1996.
- TURA, Yalçın. **Türk Musikisinin Mes'eleleri**, Pan Yay., İstanbul: 1998.
- UÇAN, Ali. **İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi**, Müz. Ans. Yay., Ankara: 1994.

UÇAN, Ali. **İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi**, Müz.Ans.Yay., 2. Basım
Ankara: 1996.

USLU, Mustafa. "Türkiyede'ki Çalgı Eğitiminin Yaygınlaştırılmasında ve
Geliştirilmesinde A.G.S.L. Müzik Bölümlerinin Önemi", **I. Ulusal A.G.S.L.
Müzik Bölümleri Sempozyumu**, Uludağ Üniversitesi Yayını, Bursa: 1996.

YÖNETKEN, Halil. Bedii "Müzik Dersinde Müzik Yapılmalıdır", **Müzik Öğretimi**,
Müz. Ans. Yay., Ankara: 1996.

EKLER

EK -I
KEMAN ÖĞRETİM ELEMANLARINA UYGULANAN
ANKET ÖRNEĞİ

Sayın,.....

Bu anket, "2000-2001 Eğitim-Öğretim Yılında, UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nda Gerçekleştirilen Keman Eğitiminde, I.-II. Yarıyıl Öğrencilerinin Seslendirici/Yorumcu Özelliklerinin Geliştirilmesine Yönelik Bilgi, Beceri ve Davranışların Kazandırılması Üzerine Bir Değerlendirme" konulu tez çalışması kapsamında gözlem tekniğiyle elde edilen bulguları destekler biçimde hazırlanmıştır.

Anket, yukarıda sözü edilen tezin oluşturulmasında, veri elde etme tekniklerinin güçlü yönlerini destekler, zayıf yönlerini güçlendirir bir yaklaşımın sonucu olarak ortaya konulmuştur.

Anket yoluyla toplanan veriler, genel bir değerlendirme ile sonuçlandırılacağı için ankete katılanların kişisel bilgilerine (ad ve soyad) ihtiyaç duyulmamaktadır.

Anketteki soruların içtenlikle ve eksiksiz olarak cevaplandırılması, araştırmanın gerçek verilere dayandırılması ve amacına ulaşması açısından önem teşkil etmektedir.

Katılımınız ve ilginiz için şimdiden teşekkürlerimi sunarım.

Saygılarımla...

Ebru ŞEN
Araştırmacı

ANKET SORULARI
(Öğretim Elemanlarına)

(PROGRAMA YÖNELİK SORULAR)

1. Derslerde I.-II. yarıyl keman öğrencilerine uyguladığınız çalışmaları neye göre planlıyorsunuz?
 Dönem başında hazırlanan I.-II. yarıyl keman öğretim programına göre
 Her öğrencinin düzeyine göre
 Her ikisine göre
2. Anabilim dalınızda, I.-II. yarıyl bireysel çalgı keman öğrencilerinin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmaların yapılmasını ne ölçüde gerekli buluyor ve destekliyorsunuz?
 Tamamen destekliyorum
 Büyük ölçüde destekliyorum
 Gerekli olabilir
 Gerekli görmüyorum
3. Anabilim dalınızda hazırlanmış olan I.-II. yarıyl keman öğretim programının, öğrencilerinizin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine uygun nitelikte düzenlendiğini düşünüyor musunuz?
 Tamamen uygun buluyorum
 Büyük ölçüde uygun buluyorum
 Bazı eksikliklerin olduğunu düşünüyorum
 Uygun bulmuyorum

(ÖĞRENCİLER İLE İLGİLİ SORULAR)

4. I.-II. yarıyıl keman öğrencilerini, derslerde ne derece ilgili ve istekli buluyorsunuz?
- () Öğrencilerin tamamen ilgili ve istekli olduklarını düşünüyorum
() Bazı öğrencilerin ilgisiz ve isteksiz olduğunu düşünüyorum
() Öğrencilerin genel olarak ilgisiz ve isteksiz olduklarını düşünüyorum
5. Derslerde planladığınız çalışmaları uygularken, öğrencilerden kaynaklanan zorluklarla karşılaşmıyor musunuz?
- () Her zaman () Bazen () Çok az () Hiç
6. Derslerde, öğrencilerden kaynaklanan zorluklarla karşılaşmanızın nedenleri nelerdir? (Lütfen numaralandırarak sıralayınız.)
- () Öğrencinin derse kaşı ilgisizliği
() Öğrencinin çalışma yetersizliği
() Öğrencinin teknik beceri eksikliği
() Öğrencinin anlama ve algılama eksikliği
() Diğer (Lütfen belirtiniz).....
.....

(METODLARA YÖNELİK SORULAR)

7. I.-II. yarıyıl bireysel çalgı keman eğitiminde kullanmak üzere hangi metodlardan yararlanıyorsunuz?
- () Ömer Can I-II-III () Seybold
() Hans Sitt () Crickboom
() Mazas () Kreutzer
() Fiorillo () Rode
() Kayser () Sevcik
() Wohlfahrt () Doflein
() Hohman

8. I.-II. yarıyıl bireysel çalgı keman eğitiminde yararlandığınız metod/metodları tercih etmenizdeki nedenleri lütfen kısaca belirtiniz.

.....
.....
.....
.....

9. Kullandığınız metod/metodlarının, öğrencilerinizin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesine uygun nitelikte düzenlendiğini düşünüyor musunuz?

- Tamamen uygun buluyorum
 Büyük ölçüde uygun buluyorum
 Bazı eksikliklerin olduğunu düşünüyorum
 Uygun bulmuyorum

(I.-II. YARIYIL KEMAN ÖĞRENCİLERİNİN SESLENDİRİCİLİK/YORUMCULUK ÖZELLİKLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE, KULLANILAN METODLARDAKİ ÇALIŞMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ)

A) TEMPO ve RİTM

10. Hız terimleri (Allegro, Moderato, Andante, vb.)

- Tamamen yeterli
 Bazı eksiklikler var
 Yeterli değil
 Diğer (Lütfen belirtiniz).....
.....

11. Tempo değişiklikleri (rit., a tempo, ♩ , vb.)

- () *Tamamen yeterli*
() *Bazı eksiklikler var*
() *Yeterli değil*
() *Diğer (Lütfen belirtiniz).....*
.....

B) DİNAMİK ÖĞELER

12. İfade terimleri (dolce, espressivo, cantabile, vb.)

- () *Tamamen yeterli*
() *Bazı eksiklikler var*
() *Yeterli değil*
() *Diğer (Lütfen belirtiniz).....*
.....

13. Gürlük terimleri (f, mf, p, vb.)

- () *Tamamen yeterli*
() *Bazı eksiklikler var*
() *Yeterli değil*
() *Diğer (Lütfen belirtiniz).....*
.....

C) ARTİKÜLASYON

14. Seslendirme teknikleri (detache, legato, staccato, vb.)

- () *Tamamen yeterli*
() *Bazı eksiklikler var*
() *Yeterli değil*
() *Diğer (Lütfen belirtiniz).....*
.....

15. Yayın bölümleri (üst yarı, alt yarı, orta, dip, uç)

- Tamamen yeterli
 Bazı eksiklikler var
 Yeterli değil
 Diğer (Lütfen belirtiniz).....
.....

(ETKİNLİKLER)

16. Derslerde, öğrencilerinize çalıştırdığınız eserlerin, var olan ses kayıtlarını dinletme olanağı bulabiliyor musunuz?

- Her zaman Genellikle Bazen Çok az Hiç

17. Öğrencilerinizin derslerde çalıştıkları eserlerin, piyano eşliği ile de seslendirilmesini ne ölçüde sağlayabiliyorsunuz?

- Her zaman Genellikle Bazen Çok az Hiç

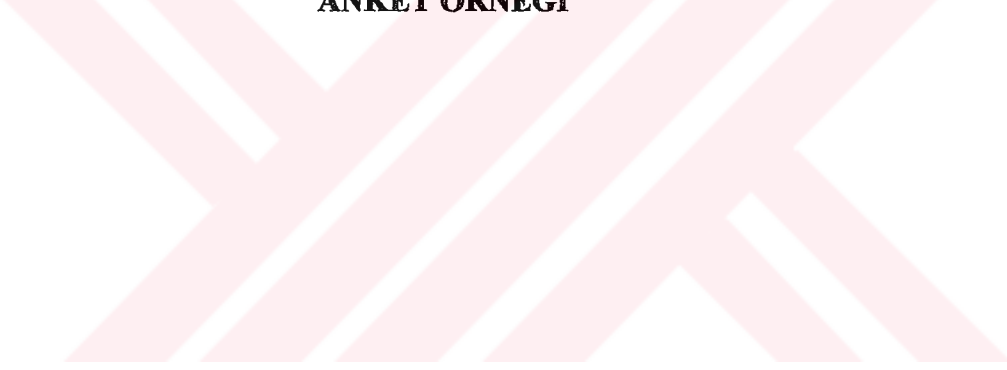
18. Anabilim dalınızda, öğrencilerinizin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde katkı sağlayacağı düşünülen etkinlikleri yeterli buluyor musunuz?

- Tamamen yeterli buluyorum
 Bazı eksikliklerin olduğunu düşünüyorum
 Hiç yeterli bulmuyorum

19. Keman öğrencilerinizin seslendiricilik/yorumculuk özelliklerinin geliştirilmesinde katkı sağlayacağı düşünülen etkinlikleri yeterli bulmuyorsanız ya da bazı eksikliklerin olduğunu düşünüyorsanız, bu eksikliklerin ne şekilde giderilmesini istiyorsunuz?

- Düzenli olarak yapılan sınıf konserlerinin arttırılmasını istiyorum
 Öğrencilerin bireysel olarak sergiledikleri solo konserlerin arttırılmasını istiyorum

EK-II
I.-II. YARIYIL KEMAN ÖĞRENCİLERİNE UYGULANAN
ANKET ÖRNEĞİ

Sevgili M¼zik Öğretmeni Adayı,

Bu anket, "2000-2001 Eğitim-Öğretim Yılında, UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nda Gerçekleştirilen Keman Eğitiminde, I.-II. Yarıyıl Öğrencilerinin Seslendirici/Yorumcu Özelliklerinin Geliştirilmesine Yönelik Bilgi, Beceri ve Davranışların Kazandırılması Üzerine Bir Değerlendirme" konulu tez çalışması kapsamında gözlem tekniğiyle elde edilen bulguları destekler biçimde hazırlanmıştır.

Anket, yukarıda sözü edilen tezin oluşturulmasında, veri elde etme tekniklerinin güçlü yönlerini destekler, zayıf yönlerini güçlendirir bir yaklaşımın sonucu olarak ortaya konulmuştur.

Anket yoluyla toplanan veriler, genel bir değerlendirme ile sonuçlandırılacağı için ankete katılanların kişisel bilgilerine (ad ve soyad) ihtiyaç duyulmamaktadır.

Anketteki soruların içtenlikle ve eksiksiz olarak cevaplandırılması, araştırmanın gerçek verilere dayandırılması ve amacına ulaşması açısından önem teşkil etmektedir.

Katılımınız ve ilginiz için şimdiden teşekkürlerimi sunarım.

Saygılarımla...

Ebru ŞEN
Araştırmacı

ANKET SORULARI
(I-II. Yarıyıl Keman Öğrencilerine)

(ÇALGI ve ÇALGI SEÇİMİNE YÖNELİK SORULAR)

1. Bu müzik eğitimi anabilim dalına girmeden önce bitirdiğiniz lisenin türünü belirtiniz.
 Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi
 Genel Lise
 Meslek Lisesi

2. Bireysel çalgı eğitimi içerisinde yer alan keman eğitimi dersini nasıl seçtiniz?
 Kendi isteğim ile
 Öğretmenlerimin isteği ile
 Önceki eğitimimin bir uzantısı olarak (kendi isteğim ile)
 Diğer (Lütfen belirtiniz).....

3. Keman çalmaya ne derecede ilgili ve isteklisiniz?
 Çok Orta derecede Az Hiç

4. Haftalık keman eğitimi ders saatlerini yeterli buluyor musunuz?
 Tamamen yeterli
 Orta derecede yeterli
 Yeterli değil

5. Kendinize ait bir kemanınız var mı?
 Evet, kendi kemanım var
 Okulun demirbaş kemanını kullanıyorum
 Diğer (Lütfen belirtiniz).....

6. Lisans eğitiminizi tamamladıktan sonra, çalgınız olan kemanı hangi alanda kullanmayı amaçlıyorsunuz?
- () İlk ve orta öğretim kurumlarındaki müzik eğitiminde
() Yüksek lisans eğitiminde
() Özel müzik dersanelerinde
() Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman öğretmeni olarak
() Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında keman öğretmeni olarak
() Opera veya senfoni orkestralarında keman sanatçısı olarak
() Diğer (Lütfen belirtiniz).....
7. Anabilim dalınızda verilen keman eğitiminin düzeyini, bir önceki soruda seçmiş olduğunuz alanda kullanmak üzere yeterli buluyor musunuz?
- () Tamamen yeterli
() Orta derecede yeterli
() Yeterli değil
8. Çalıştığınız eserleri piyano eşliği ile de seslendiriyor musunuz?
- () Her zaman () Genellikle () Bazen () Çok az () Hiç
9. Keman öğretmeniniz, bölümünüzde düzenlenen konser etkinliklerinde yer almanız için sizi destekliyor ve yönlendiriyor mu?
- () Her zaman () Genellikle () Bazen () Çok az () Hiç
10. Bulduğunuz şehirde ya da bölümünüzde periyodik olarak düzenlenen konserleri ne oranda izliyorsunuz?
- () Her zaman () Genellikle () Bazen () Çok az () Hiç
11. Keman eserlerinin ses kayıtlarını; kendinize ait kaset/ CD/ plak arşivinizden, arkadaşlarınızdan, çevrenizden, vb. ne ölçüde bulup yararlanıyorsunuz?
- () Her zaman () Genellikle () Bazen () Çok az () Hiç

(DERSİN İŞLENİŞİNE YÖNELİK SORULAR)

12. Keman öğretmeniniz, derslerde yaptığınız çalışmalarınızda, sağ ve sol el arasındaki ritmsel uyumun sağlanmasına ne derece dikkat çekmektedir?
() Her zaman () Genellikle () Bazen () Çok az () Hiç
13. Keman öğretmeniniz, derslerde çalıştığınız gam, etüd ya da eserdeki notaların doğru tartımda seslendirilmesine ne derece önem vermektedir?
() Her zaman () Genellikle () Bazen () Çok az () Hiç
14. Keman öğretmeniniz, derslerde çalıştığınız gam, etüd ya da eserin temposunun korunmasına ne derece önem vermektedir?
() Her zaman () Genellikle () Bazen () Çok az () Hiç
15. Keman öğretmeniniz, derslerde çalıştığınız etüd ya da eserlerde bulunan tempo değişikliklerine ne derece dikkat çekmektedir?
() Her zaman () Genellikle () Bazen () Çok az () Hiç
16. Keman öğretmeniniz, derslerde çalıştığınız etüd ya da eserlerde bulunan ifade terimlerine (dolce, espressivo, cantabile, v.b) ne derece dikkat çekmektedir?
() Her zaman () Genellikle () Bazen () Çok az () Hiç
17. Keman öğretmeniniz, derslerde çalıştığınız etüd ya da eserlerde bulunan ifade terimlerini size hangi yöntemle açıklamaktadır?
() Eşerin, bir yorumcu tarafından çalınan ses kaydını dinleterek
() Kendisi örnekleyerek
() Açıklama yapılmıyor
() Diğer (Lütfen belirtiniz).....

18. Keman öğretmeniniz, derslerde çalıştığınız etüd ya da eserlerde bulunan gürlük terimlerine (f, mf, p, vb.) ne derece dikkat çekmektedir?
() Her zaman () Genellikle () Bazen () Çok az () Hiç
19. Keman öğretmeniniz, derslerde çalıştığınız etüd ya da eserlerde bulunan gürlük terimlerini size hangi yöntemle açıklamaktadır?
() Eserin, bir yorumcu tarafından çalınan ses kaydını dinleterek
() Kendisi örnekleyerek
() Açıklama yapmıyor
() Diğer (Lütfen belirtiniz).....
20. Keman öğretmeniniz, derslerde çalıştığınız gam, etüd ya da eserlerde, farklı seslendirme tekniklerini (detache, staccato, legato, v.b.) ne derece kullanılmaktadır?
() Her zaman () Genellikle () Bazen () Çok az () Hiç
21. Keman öğretmeniniz, derslerde çalıştığınız gam, etüd ya da eserlerde, yayın farklı bölümlerinde ne derece çalışma yaptırmaktadır?
() Her zaman () Genellikle () Bazen () Çok az () Hiç
22. Keman öğretmeniniz, derslerde çalıştığınız gam, etüd ya da eserlerde, yay basıncına ne derece dikkat çekmektedir?
() Her zaman () Genellikle () Bazen () Çok az () Hiç
23. Keman öğretmeniniz derslerde, çalıştığınız gam, etüd ya da eserlerde, seslerin temiz olmasına ne derecede önem vermektedir?
() Her zaman () Genellikle () Bazen () Çok az () Hiç

24. Keman öğretmeniniz, derslerde çalıştığınız gam, etüd ya da eserlerdeki pozisyon geçişlerinde ve tel değişikliklerinde, seslerin temiz olmasına ne derece önem vermektedir?

() Her zaman () Genellikle () Bazen () Çok az () Hiç

25. Derslerde, keman öğretmeniniz ile birlikte çalıştığınız eserin bestecisi ve dönem özellikleri hakkında (üslup/tarz/biçem açısından) bilgi alışverişinde bulunuyor musunuz?

() Her zaman () Genellikle () Bazen () Çok az () Hiç

26. Derslerde, keman öğretmeniniz ile birlikte çalıştığınız eserin biçim/form özellikleri hakkında çözümler yapıyor musunuz?

() Her zaman () Genellikle () Bazen () Çok az () Hiç

27. Derslerde, keman öğretmeniniz ile birlikte çalıştığınız eserin armonik çözümlerini yapıyor musunuz?

() Her zaman () Genellikle () Bazen () Çok az () Hiç

◦ Bu araştırmanın konusu ile ilgili olarak ayrıca belirtmek istediğiniz görüş ve önerilerinizi lütfen yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

EK-III
GÖZLEM FORMU ÖRNEĞİ

GÖZLEM FORMU

TARİH:

KONU:

ÖĞRETİM ÜYESİ:

ÖĞRENCİ:

GÖZLEM ÖLÇÜTLERİ	
TEMPO ve RİTM	1. Sağ ve sol el arasındaki ritimsel uyuma dikkat çekiliyor mu? ☐ Her zaman ☐ Genellikle ☐ Bazen ☐ Çok az ☐ Hiç
	2. Çalışılan eserde, notaların doğru tartımda seslendirilmesine dikkat çekiliyor mu? ☐ Her zaman ☐ Genellikle ☐ Bazen ☐ Çok az ☐ Hiç
	3. Çalışılan eserin temposunun korunmasına gereken önem veriliyor mu? ☐ Her zaman ☐ Genellikle ☐ Bazen ☐ Çok az ☐ Hiç
	4. Çalışılan eserde, tempo değişikliklerine (rit., a tempo, vb.) dikkat çekiliyor mu? ☐ Her zaman ☐ Genellikle ☐ Bazen ☐ Çok az ☐ Hiç
DİNAMİK ÖĞELER	5. Çalışılan eserde bulunan ifade terimlerine dikkat çekiliyor mu? ☐ Her zaman ☐ Genellikle ☐ Bazen ☐ Çok az ☐ Hiç
	6. Çalışılan eserde bulunan gürlük terimlerine dikkat çekiliyor mu? ☐ Her zaman ☐ Genellikle ☐ Bazen ☐ Çok az ☐ Hiç
	7. Çalışılan eserdeki ifade terimleri hangi yöntemle açıklanıyor? ☐ Ses kaydı dinletilerek ☐ Örnekleyerek ☐ Açıklama yapılmıyor ☐ Diğer
	8. Çalışılan eserdeki gürlük terimleri hangi yöntemle açıklanıyor? ☐ Ses kaydı dinletilerek ☐ Örnekleyerek ☐ Açıklama yapılmıyor ☐ Diğer
ARTİKÜLASYON	9. Yapılan gam çalışmalarında ya da etüdlerde, farklı seslendirme teknikleri (detache, legato, staccato vb.) kullanılıyor mu? ☐ Her zaman ☐ Genellikle ☐ Bazen ☐ Çok az ☐ Hiç
	10. Egzersizlerde, yayın farklı bölümlerinde çalışmalar yapılıyor mu? ☐ Her zaman ☐ Genellikle ☐ Bazen ☐ Çok az ☐ Hiç
	11. Yapılan çalışmalarda yay basıncına dikkat çekiliyor mu? ☐ Her zaman ☐ Genellikle ☐ Bazen ☐ Çok az ☐ Hiç
ENTONASYON	12. Öğrenci, çalışma esnasında seslerin temizliğini kulağıyla kontrol etmesi için uyanıyor mu? ☐ Her zaman ☐ Genellikle ☐ Bazen ☐ Çok az ☐ Hiç
	13. Tel değişikliklerinde entonasyonun değişmemesi için uyarıda bulunuluyor mu? ☐ Her zaman ☐ Genellikle ☐ Bazen ☐ Çok az ☐ Hiç
TÜR ve BİÇİM	14. Çalışılan eserin bestecisi ve dönemi hakkında bilgi veriliyor mu? ☐ Her zaman ☐ Genellikle ☐ Bazen ☐ Çok az ☐ Hiç
	15. Çalışılan eser, biçim/form açısından çözümleniyor mu? ☐ Her zaman ☐ Genellikle ☐ Bazen ☐ Çok az ☐ Hiç
	16. Çalışılan eserin armonik çözümlenmesi yapılıyor mu? ☐ Her zaman ☐ Genellikle ☐ Bazen ☐ Çok az ☐ Hiç

EK-IV

I.-II. YARIYIL KEMAN ÖĞRETİM PROGRAMI

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
MÜZİK EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
KEMAN EĞİTİMİ 1. SINIF ÇALIŞMA PROGRAMI

ÖZEL AMAÇLAR

1. Kemanın ve yayın bölümlerini tanıyabilme.
2. Kemanın ve yayın bakımını ve korunmasını kavrayabilme.
3. Keman çalmada doğru duruş ve tutuşu kavrayabilme.
4. Kemanı doğru olarak tutabilme.
5. Yayı doğru olarak tutabilme.
6. Sol eli keman üzerinde uygun duruma getirebilme
7. Yay teller üzerinde
8. Yayın her yerini doğru kullanabilme
9. Yayın ger yerini doğru süresince kullanabilme
10. I. Konumda bütün tellerdeki nota ve sesleri çalabilme.
11. Legato tekniği ile çalabilme
12. Detache (detache) tekniğini ile çalabilme
13. Sol majör dizisini 1. Konumda değişik yay çeşitleriyle 2 oktav içinde çalabilme.
14. Sol majör dizisinde öğrenilen yay tekniklerini uygulayabilme
15. Re majör dizisini 1.konumda değişik yay çeşitleriyle 1 oktav içinde çalabilme
16. Re majör dizisinde öğrenilen yay tekniklerini uygulayabilme
17. Do majör dizisini 1. Konumda değişik yay çeşitleriyle 2 oktav içinde çalabilme
18. Do majör dizisinde öğrenilen yay tekniklerini uygulayabilme.
19. La minör dizisini 1. Konumda değişik yay çeşitleriyle 2 oktav içinde çalabilme.
20. La minör dizisinde öğrenilen yay tekniklerini uygulayabilme
21. Mi minör dizisini 1. Konumda değişik yay çeşitleriyle 1 oktav içinde çalabilme.
22. Mi minör dizisinde öğrenilen yay tekniklerini uygulayabilme
23. Si minör dizisini 1. Konumda değişik yay çeşitleriyle 2 oktav içinde çalabilme.
24. Si minör dizisinde öğrenilen yay tekniklerini uygulayabilme.

GÜZ YARIYILI 1. SINIF KEMAN EĞİTİMİ ÇALIŞMA PROGRAMI

I. HAFTA

Keman dersine ilişkin genel bilgiler
Kemanın ve yayın fiziksel yapısı
Kemanın ve yayın bakımı ve korunması
Keman çalmada duruş ve tutuş

II. HAFTA:

Keman çalmada boş teller üzerinde temiz ve doğru sesler
AMAÇ: Doğru keman ve yay tutuş ile temiz ve doğru sesler elde edebilme

III. HAFTA :

Keman çalmada sağ ve sol elin pozisyonu
AMAÇ: Sağ elde yayı doğru olarak tutabilme.
AMAÇ: Sol elin keman üzerindeki durumunu algılayabilme.

IV. HAFTA :

I. Konumda Çalışmalar
AMAÇ: Sol elin 1. Ve 2. Parmaklarıyla doğru ve temiz çalabilme.

V. HAFTA:

I. Konumda Çalışmalar
AMAÇ: Sol elin 3. Ve 4. Parmaklarıyla doğru ve temiz çalabilme.

VI. HAFTA:

I. Konumda Çalışmalar
AMAÇ: 1. Konumda iki teli kapsayan nota ve sesleri çalabilme

VII. HAFTA:

I. Konumda Çalışmalar
AMAÇ: 1. Konumda bütün telleri kapsayan çalışmalar yapabilme.

VIII. HAFTA:

I. Konumda çeşitli yay şekilleriyle çalışmalar

AMAÇ: 1. Konumda yayın her yerini doğru kullanabilme

IX. HAFTA

I. Konumda çeşitli yay çeşitleriyle çalışmalar

AMAÇ: 1. Konumda çalarken yayı süresince kullanabilme.

X. HAFTA:

Legato (Bağlı Çalma) Tekniği

AMAÇ: Legato tekniğini tanıyabilme

XI. HAFTA:

Legato (Bağlı Çalma) Tekniği

AMAÇ: Legato tekniğine uygun doğru davranışları göstererek çalabilme.

XII. HAFTA:

Detache (Bağımsız Çalma) Tekniği

AMAÇ: Detache tekniğini tanıyabilme

XIII. HAFTA:

Detache (Bağımsız Çalma) Tekniği

AMAÇ: Detache tekniğine uygun doğru davranışları göstererek çalabilme.

XIV. HAFTA:

I. Dönemin Genel Değerlendirilmesi

AMAÇ: 1. Dönemde kazanılan davranışları gösterebilme

BAHAR YARI YILI 1. SINIF KEMAN EĞİTİMİ ÇALIŞMA PROGRAMI

I.HAFTA:

Do Majör Dizisi

AMAÇ: Do majör dizisini I. konumda değişik yay çeşitleriyle 2 oktav içinde çalabilme.

II. HAFTA:

Do Majör Dizisi

AMAÇ: Do majör dizisinde öğrenilen yay tekniklerini uygulayabilme.

III. HAFTA:

La Minör Dizisi

AMAÇ: La minör dizisini I. konumda değişik yay çeşitleriyle 2 oktav içinde çalabilme.

IV. HAFTA:

La Minör Dizisi

AMAÇ: La minör dizisinde öğrenilen yay tekniklerini uygulayabilme.

V. HAFTA:

Sol Majör Dizisi

AMAÇ: Sol majör dizisini .I. konumda değişik yay çeşitleriyle 2 oktav içinde çalabilme

VI: HAFTA:

Sol majör dizisi

AMAÇ: Sol majör dizisinde öğrenilen yay tekniklerini uygulayabilme.

VII: HAFTA:

Mi Minör Dizisi

AMAÇ: Mi minör dizisini I. konumda değişik yay çeşitleriyle 2 oktav içinde çalabilme.

VIII. HAFTA:

Mi Minör Dizisi

AMAÇ: La minör dizisinde öğrenilen yay tekniklerini uygulayabilme.

IX. HAFTA:

Fa majör Dizisi

AMAÇ: Fa majör dizisini .I. konumda değişik yay çeşitleriyle 2 oktav içinde çalabilme

X. HAFTA:

Fa majör Dizisi

AMAÇ: Fa majör dizisinde öğrenilen yay tekniklerini uygulayabilme.

XI. HAFTA:

Re Minör Dizisi

AMAÇ: Re minör dizisini .I. konumda değişik yay çeşitleriyle 2 oktav içinde çalabilme

XII. HAFTA:

Re Minör Dizisi

AMAÇ: Re minör dizisinde öğrenilen yay tekniklerini uygulayabilme.

XIII. HAFTA:

Öğrenilen Dizilerle Etüd Çalışması

AMAÇ : Öğrenilen dizilerin kullanıldığı etüdlere çalabilme .

XIV. HAFTA:

Eser Çalışması

AMAÇ: Düzeyine uygun bir eser çalabilme.

KAYNAKLAR

1. Çevreden Evrene 1 (A. UÇAN, E. GÜNAY)
2. Keman Eğitimi (Ö. CAN)
3. Crickboom1
4. A. Seybold
5. H. Sitt

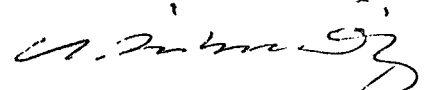
DEĞERLENDİRME

1. Her öğrenci , final sınavlarından en az bir ay önce keman öğretim elemanları tarafından belirlenen bir baraj etüdünü , bir gam ve arpejini, her öğrencinin öğretim elemanı tarafından kendisine verilmiş sonat-konçerto veya bu ayarlarda bir yapıt çalmak zorundadır.
2. Gam etüd ve yapıtı temiz çalabiliyor mu?

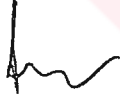
3. Metronom sayısına yakın tempoda çalabiliyor mu?
4. Ardışık çalabiliyor mu ? Sık sık takılıyor mu?
5. Yayın her bölgesini kullanabiliyor mu?
6. Nüans işaretlerine uyabiliyor mu?
7. Eşlikçi ile uyum sağlayabiliyor mu?

Öğr. Gör. Zeki ÇUBUK

Öğr. Gör. Necdet KALENDER

Öğr. Gör. Nesrin BİBER ÖZ

Öğr. Gör. Beyazıt AHUNDOV

Öğr. Gör. Sevda NEYMANZADE

Öğr. Gör. Özgür EĞİLMEZ